

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 7 / Sayı 89 / 15 Kasım 1989 / 2.50 DM

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZDEKİ YÜKSELİŞ SÖMÜRGECİ EGEMENLİĞİN SANCILARINI AĞIRLAŞTIRIYOR

❑Gerilla, özel time ait 500 koyunu kamulaştırdı. Ardından kurduğu pusuda 10'u aşkın özel tim elemanını cezalandırdı.

Sömürgeci-faşist Türk egemenliği tarihinin en büyük sarsıntılarını geçiriyor. Kürdistan'daki bağımsızlık mücadelesinin kesintisizliğinin yanısıra, uluslararası ciddi gelişmeler faşist Türk rejiminin temelini kemirmekte olan bunalım sürecini daha da hızlandırıyor. Rejimin, hayatın her alanında yaşadığı kriz ciddi boyutlarda bir seyir izliyor. İç ve dış gelişmeler, Türk egemenlik sisteminin rotasını yolundan çıkararak, geleceği belli olmayan bir yöne yöneltiyor. Rejimin temsilcileri, bundan müthiş bir ürküntü duyuyor, geleceklerini kurtarmanın büyük telaşını yaşıyorlar. Bundan hareketle, sömürgeci egemenler ve onların akıl hocaları, dünyanın gelecek konjüktüründe Türkiye'nin yeni yerini arıyorlar.

1989 yılı, sömürgeci rejimin oldukça yıprandığı, tutunduğu her dalın kırıldığı, umutla baktığı gelişmelerde büyük bir fiyaskoyla karşılaştığı ve böylelikle ortaya çıkan tablo ortamında "tabu, dokunulmaz" olarak gördüğü birçok noktada tartışmak zorunda kaldığı bir yıl oldu. Açık ki, faşist rejimin yaşamakta olduğu çıkmazın temelinde, Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesinin ulaştığı boyut yatıyor. Türk egemenlik sisteminin temelinde büyük gedikler açan, ulusal kurtuluş mücadelemizin keskinleşen gerçekliğidir. Her türlü engelleme çabalarına rağmen tasfiye edilemeyen bu gerçeklik, faşist Türk devletini içte olduğu kadar, uluslararası alanda da zor durumda bırakıyor. Türk egemenlik sistemini ayakta tutan ve yaşatan Kürdistan, eski Kürdistan konumun-

Devamı 3. sayfada

F. Almanya-PKK Davası tutukluları açıklıyor:

CAN GÜVENLİĞİMİZ TEHLİKEDE

Mahkeme heyeti mevcut tutumuyla devre dışı edilmiştir ya da bariz taraf tutmaktadır.

Halbuki taşıdığı ada göre bir adalet kurumudur; sözde, davalı ve davacı arasında hak eşitliği sağlayan kurumdur.

Yargılanan insanların siyasal kimlikleri ne olursa olsun can güvenliklerinin mahkeme heyeti tarafından sağlanması zorunludur. Aksi durumda ne yargılamanın adilliğinden, ne de mahkeme heyetinin tarafsız hukuki kimliğinden sözedilebilir.

Cezaevi koşullarını ve şimdiye kadar maruz kaldığımız uygulamaların vahşetini bir yana bırakırsak bile, mahkeme süresince olan uygulamalar, bizleri can güvenliğimiz konusunda ciddi bir şekilde endişelendirmektedir. Açık olarak fiziki varlığımızı hedefleyen planlı bir komplo ile yüzyüzeyiz.

-Duruşma günleri sabahın 05'inde kaldırılıyor, en erken olarak ancak akşamları saat 7'de tutulduğumuz cezaevlerine dönebiliyoruz. Ertesi gün aynı işlem tekrarlanıyor. Böylece mahkemeye gidip gelmek tam bir işkenceye dönmektedir. Bu yorgunlukla mahkemeye çıkarılmaktayız. Bu durum, bilinçli yaratılmaktadır. Duruma trafik tıkanıklığı gerekçe gösteriliyorsa, sorumlusu biz değiliz. Herhalükarda, mahkeme heyeti

Devamı 6. sayfada

F. Almanya-PKK Davası'na devam edildi

24 Ekim 1989 günü açılan F. Almanya-PKK Davası'na mahkeme duruşmalarıyla devam ediliyor.

Gazetemize son ulaşan bilgilere göre, duruşmada söz alan devrimci tutuklulardan Ali Haydar Kaytan, mahkemenin özgür ve eşit koşullarda yürütülmediğini, komplo ve provokasyonlarla karşı karşıya olduklarını ve bu nedenle savcının iddianamesini ve kendilerine verilecek kararı tanımayacaklarını açıkladı.

Söz alan diğer devrimci tutuklular da, maruz kaldıkları koşulları dile getirip can güvenliklerinin tehlikede olduğunu, kendilerine yönelik şiddet uygulamalarının tamamen bilinçli ve planlı bir şekilde yürütüldüğünü belirterek, **"İçinde tutulduğumuz koşullar ve yüzyüze bulunduğumuz tehlike Türk sömürgeciliğinin mahkemelerinde Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı esirlerinin yüzyüze bulunduğu tehlikelerle benzerdir"** dediler.

Mahekemenin adil olmayan uygulamaları sürüyor. Bütün amaç, mahkemenin seyrini devrimci Kürt politikacıların aleyhine dönüştürmektir. Ancak bu duruma seyirci kalmayan devrimci tutuklular, kararlı ve güçlü savunmalarıyla yargılamak isteyenleri yargılıyorlar.

Kürt politikacıların Kürdistan halkının temsil eden iradi güçleri, emperyalist yargılayıcılar yargılamaya devam edecektir.

FMLN GERİLLALARI BAŞKENT SAN SALVADOR'DA

"Kazanacaklar veya ölecekler, ama onlar hiçbir zaman geri çekilmeyecekler"

Bir FMLN'li kadın gerilla...

El Salvador ulusal kurtuluş mücadelesi, tarihinin en büyük devrimci operasyonunu 11 Kasım 1989 günü başlattı. Ulusal kurtuluş mücadelesine önderlik eden FMLN (Frabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi), ülkenin önemli bir kesimini elinde bulunduruyordu. Hükümet kuvvetleri tamamen ABD emperyalizmine dayanmakta ve onun 55 kişilik danışmanının yardımıyla karşı-devrimci savaşı yürütmektedir. Yeni sömürgecilik ilişkileri içinde ülke ekonomisi tamamen felç olmuş durumdadır. Zaten FMLN gerillalarının uzun yıllardır yürüttüğü silahlı mücadele karşısında hükümet güçleri, önemli düzeyde bir dağılmayı yaşıyorlardı. Kitle gücü de büyük oranda FMLN'nin kontrolüne ve denetimine girdiği için rejim ancak ABD emperyalizminin direkt desteğinde zorla ayakta tutuluyor. Rejimin dayandığı silahlı güçler de lümpen ve serserilerden oluşturulmuş kontralardır. Dolayısıyla rejimin bu güne kadar yaşaması tamamen ABD'nin desteği ile mümkün olabilmiştir.

11 Kasım'da FMLN'nin saldırıları başlayınca kontralardan oluşan hükümet güçleri de başkent San Salvador'un zengin mahallelerine sıkışmış durumdadırlar. Gerilla güçleri, ülke ge-

Devamı 14. sayfada

Özal cumhurbaşkanı seçildi

12 EYLÜL REJİMİNİN SORUNLARI VE GELECEĞİ

12 Eylül faşist rejimi, diğer bir ifade ile ikinci cumhuriyet yeni bir sürece girdi. Aslında buna "normal bir devir-teslim tarzında bir gelişmedir" deniyorsa da, bunun böyle olmadığı ortadadır. Yani saf bir mantıkla Evren anayasa gereği görevini yeni seçilen Özal'a normal koşullarda devretti. Bu anlamda gelişmenin beklenen olağanüstü hiçbir yönünün olmadığı olağanlıktadır, denilemez. Çünkü, "... patlamacı bir döneme giriliyor. Şimdi bir kez daha, Türkiye değişik biçimlerde, '60-70 ve '80'lerde içine girdiği darboğazı tekrar yaşamaktadır. Ama bu sefer içine girdiği darboğaz ve bunalım çok daha kapsamlıdır. Bu defa ordu, eski ordu olmaktan çok uzaktır. Yine burjuva muhalefeti eski muhalefet olmaktan çok uzaktır. Halk ise eski halk olmaktan çok uzaktır. Ekonomik bunalım, sosyal çürüme, geçmişte yaşanılandan

Devamı 10. sayfada

PKK'nin 11. kuruluş yıldönümünü kutlama geceleri başladı

Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin Partileştiği gün, halkımız açısından ulusal dirilişin resmen başladığı bir gündür. Bundan 11 yıl önce, Partimiz kuruluşunu gerçekleştirerek, halkımızı kurtuluş savaşında bir öncü güce kavuşturuyordu. PKK'nin "tüm

Devamı 5. sayfada

DİRENİŞ KAHRAMANLARIMIZ

Olgun, dürüst ve kararlı bir militan

SAYİM CAV

Bu isyanın savaşçısı ve yaşayanıyız. Vedalaşsak bile buluşuruz özgürlükte yeniden. Bedelsiz değil yaratmak yarınları... Kan besler, ölümler yaratır zaferi.

Sayim CAV (Arif) yoldaş, 9.1.1966 tarihinde Bingöl'ün Korman köyünde dünyaya geldi. Henüz 4 yaşında olduğu 1970 yılında, ailesi ile birlikte Elazığ'ın Karakoçan ilçesine bağlı yenice köyüne yerleşti. İlköğrenimine Karakoçan-Bölge Yatılı Okulu'nda başladı. Ortaokulu da bitirdikten sonra, liseye başladı, ancak liseyi bitirmeden terketti.

Sömürgeci eğitimin kendisine bir gelecek hazırlayacağına inanmadığı veya buna umut beslemediği için Sayim yoldaş okulu bırakarak başka arayışlara girdi. Bu süreçte, bir yandan da ailesinin geçimine katkıda bulunmak amacıyla tarla işlerinde çalışıyordu.

Orta halli bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Sayim yoldaşın büyüdüğü çevre, Şeyh Sait İsyanı'ndan etkilenerek isyana katılmıştır. Bilindiği üzere Şeyh Sait İsyanı, Türk sömürgeciliği tarafından büyük bir barbarlık örneği olan kanla bastırıldı. Bunun ardından isyana katılan bölgeler üzerinde büyük baskılar geliştirildi. İsyana direkt katılan aileler katledildiler, evleri yakılıp-yıkıldı. Türk devletinin bu vahşeti, henüz bölge insanlarının hafızasından silinmiş değildir. Bu isyan ve sonrasındaki gelişmeler anlatılagelmektedir. Bir de isyanın direnişçileri büyük bir saygınlıkla anılırken, satın alınan ihanetçileri ise nefret ve kinle anılmaktadırlar. Direnişçiliğe olan büyük saygınlık ile ihanetçiliğe olan kin günümüze kadar gelmiş ve bu olay, günümüzün modern ulusal kurtuluş mücadelesinde çağdaş bir durum almıştır. Günümüzün ihanetçileri, isyanda ihanette bulunan unsurların adıyla anılmaktadırlar. Bir örnek: Hidayet Bozyiğit adlı unsur ihanet edip teslim olduktan sonra, itiraflarında bir yurtsever bayanı da devrimcilere yardım ettiği gerekçesiyle ihbar eder. Tutuklanarak mahkemeye çıkarılan yurtsever bayan, H.Bozyiğit ihanetçisinin yüzüne *"sen Hasan Begon'sun"* diye haykırarak onu lanetler. Hasan Begon, 1925 isyanında satın alınan ve ihanet ettirilen bir işbirlikçidir. Bu unsur, isyanın askeri önderlerinden Yado'nun katledilmesine yol açan ve bölge halkı arasında lanetlenen bir ihanetçidir. Çünkü, Şeyh Sait'in de içinde olduğu isyan önderlerinin yargılanarak idam edilmelerinden sonra, Yado eşi Telli ile birlikte Bingöl'ün sık ormanlı dağlarına çekilir; ve Türk ordu birliklerinin tüm çabalarına rağmen, ne öldürülebilir ve ne de teslim alınabilir. Bu durumda, Hasan Begon adlı uşak ruhlu unsur satın alınarak devreye sokulur ve bir komplo sonucu Yado katledilir. Şimdi bölge halkı arasında Yado Çeşmesi olarak anılan ve 12 Eylül faşist cuntasından sonra adı "Atatürk Çeşmesi" olarak değiştirilen noktada, Şehit Mustafa AYÇİÇEK yoldaşın da içinde olduğu ARGK gerillaları birçok başarılı eylem gerçekleştirerek, sömürgecilere büyük kayıplar verdirdiler. Bir anlamda halk arasında kahramanlığıyla efsaneleşen Yado'nun da intikamı alınmış oldu. Türk sömürgeciliği bu kez de "çağdaş" Hasan Begon olan Hidayet Bozyiğit adlı ihanetçiyi devreye sokarak, ulusal kurtuluşun gerillalarını imha etmek ya da en azından teslim almak istedi. Ancak, ihanetçi unsurun tüm alçakça girişimleri önemli tahribatlar yaratsa da sonuca gidemedi. Çünkü PKK önderliğinde her geçen yeni dönemde büyük mevziler kazanan çağdaş ulusal kurtuluş mücadelemiz, ihanete aman vermiyor ve onu sonuç alıcı darbelerle paramparça ediyor.

İşte kısaca aktarılan bu gelişmeler, halkımız arasında yaşamın kopmaz bir parçasıdır. Direniş ile teslimiyetin sınırları netleşmiş ve onur ile onursuzluğun yolu her zamankinden daha çok keskinleşmiştir. Onurlu yaşamı tercih eden ve dürüstlüğü elden bırakmayanlar er veya geç doğru yolu bulmakta ve bu yolda yürümeyi bir borç olarak görmektedirler.

Sayim yoldaş, bu yönlü gerçeklerin yaşandığı bir çevreden geliyordu. Daha çocukluk yıllarında, yaşıtları arasında farklı bir yapı sergiliyordu. Arkadaşları oynayıp eğleşirken, başıboş ve amaçsız sağa-sola koştururken, O olgun davranışlarıyla yaşamı anlamaya çalışıyordu. Çevresine karşı saygı ve sevgiyle doluydu. Olgun ve düşünen kişiliği, onu saygın bir konuma ulaştırıyordu. Tabii ki, Kürdistan halkının katlanılmaz yaşam koşullarının altında yatan nedenlerin ayrımında değildi. Fakat mevcut durumun gerçekleri, kendisinde böyle bir sonuç ortaya çıkarıyordu. O, bu ağırbaşlı ve olgun yapısıyla, kendisini Türk sömürgeciliğinin Kürdistan gençliğinin üzerindeki oyunlarına kapalı tutuyordu. En azından toplum geleneklerine ters düşmeyerek, sömürgeciliğin gençliği özendiren oyunlarına alet olmuyordu. Her ne kadar devrimci mücadeleyle tanışmamış olsa da, kendi çapında mevcut yaşam koşullarına nefreti vardı. Bu nefreti dile getirmenin ve onu pratiğe geçirmenin yolunu bilmediğinden içinde saklı tutuyordu.

Avrupa'ya çıkmadan önce Partimizin özellikle 15 Ağustos 1984'te başlattığı yeni dönem silahlı ulusal kurtuluş mücadelemizin sesini duyuyordu ve buna sempati de besliyordu. Yine 12 Eylül cuntasından sonra akraba çevresinden tutuklanmalar da olmuştu. Bu durum da, kendisinde devlete karşı kin ve nefreti ortaya çıkarmıştı. Ancak, O'nun mevcut yaşam olanakları, ulusal kurtuluşçu gerillalarla ilişkiye girmesini mümkün kılmıyordu. Bu koşullar, Sayim yoldaş için bir şansızlıktı. Çünkü, O'nun olgunluğu, dürüstlüğü ve haksızlığa boyun eğmeyen yapısı devrimciliğe oldukça açıktı.

Türk sömürgeciliği, bölgede direnişçiliğin efsaneleştiğini ve ihanetin de her zaman lanetlendiğini bildiği için, bölge gençliği üzerinde tehlikeli oyunları vardır. Örneğin, 1980 öncesinde Partimizin mücadelesinin henüz başlayıp gelişmediği dönemlerde, sömürgeci faşizmin sivil örgütlenmesi olan MHP'nin önemli düzeyde etkinliği vardı. İhtilalci ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesiyle birlikte, bu faşist etkinlik kırılmaya başlamış ve günümüzde tümden ortadan kaldırılmıştır.

Ve böylelikle bölge gençliği, faşizmin yabancılaştıran ve yozlaştıran oyunlarından sıyrılıp arınarak ulusal kurtuluşçu düşüncenin etkisine girmiştir. Dolayısıyla oluşan devrimci potansiyel adım adım harekete geçmektedir.

Sayim yoldaş da, böylesi bir devrimci potansiyeli bağrında taşımış ve devrimcileşmenin objektif bir beklentisi içerisine girmiştir. Nitekim, Partimizle tanıştıktan yaklaşık bir ay sonra ulusal kurtuluşun saflarına katılacaktı.

Türk sömürgeciliği, özellikle de yeni dönem silahlı mücadelemizin başladığı 15 Ağustos 1984'ten sonra, ekonomik sıkıntılarla halkımızı göçe zorlayarak vatan topraklarından koparmak istedi. Daha çok gençlik üzerinde oynayarak, ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişme zeminini kurutmaya çalıştı. Bunun için de kendisine bağlı oluşturduğu şebekeler vasıtasıyla Avrupa özentisini geliştirerek, gençliği Kürdistan'dan koparıp Avrupa ülkelerine gönderdi. Avrupa'nın "kurtuluş" olduğu konusunu işleyerek, bunu Kürdistan toplumunun dinamik kesimleri arasında yaygınlaştırdı. Bu politikanın bir sonucu olarak, insanlarımızı kendi vatan topraklarından uzaklaştırdı.

Sayim yoldaş da 12.09.1985 tarihinde akraba çevrelerinden bazılarının bulunduğu Fransa'nın Paris şehrine gitti. Burada bir yıla yakın süre konfeksiyon atölyelerinde ve lokanta işinde çalıştıktan sonra, Partimizin devrimci mücadelesi ile tanışır. O, bu süre içerisinde Avrupa'nın bir kurtuluş alanı olmadığını ve tersine kendi yoz kültürü kapsamında gençliği uyuşturarak benliğinden uzaklaştırdığını, insanı alabildiğine bireycileştirdiğini ve böylelikle toplum dışına iterek hiçleştirdiğini görmüştü. Partimizin yaşam mücadelesiyle tanıştığında, gerçek kurtuluş çizgisine kavuştuğuna inanacaktı. 1986'nın sonralarına doğru ulusal kurtuluş mücadelemizle tanıştıktan kısa bir süre sonra çalışmalarda profesyonelce yeralmak ister. Özlem duyduğu gerçek kurtuluş yoluna hemen girmenin sabırsızlığını yaşar. O'nun bu kesinlik derecesindeki kararlılığı, Partimize olan büyük güvenini ve Avrupa'nın "kurtuluş" umudunun kof olduğunu gösterir. Dolayısıyla kendi şahsında, Türk sömürgeciliğinin başlattığı ve Avrupa'nın tamamlamaya çalıştığı oyunu yerle bir eder; ve ulusal kurtuluşçu yaşamın zaferini kişiliğinde gerçekleştirir. Sayim yoldaşın bu tereddütsüz ve ulusal kurtuluşçu kararlılığı, Kürdistan gençliğinin örnek alması gereken bir tavırdır.

Sayim yoldaşın ulusal kurtuluşçu çalışmalara profesyonelce katılma isteği olumlu karşılanarak kabul edilir. Kısa süreli bir siyasi eğitime alınır. Eğitim esnasında bir fiziki rahatsızlık sonucu hastaneye kaldırılarak ameliyat olur. Tekrar sağlığına kavuşunca, Avrupa'da kalmak istemediğini, gidip ülke topraklarında savaşmak istediğini belirtir. Sağlık durumunun ülke koşullarına elverişli olmadığını belirten bir tanıdığına; *"Hayır, ben buradaki anlamsız yaşama tanık oluyorum. Avrupa yaşamının benim için hiçbir anlamı yok. İnsan onurlu bir yolda yürümeli ve bu onurlu yol uğruna ölmelidir"* diyerek, Kürdistan'ın sıcak savaş ortamında yeralmadaki kararlılığını dile getirir. Çünkü, bulduğu gerçek kurtuluş yolundaki yürüme fırsatını kaçırmak istemez. Paris'te bulunduğu bir yıllık süre içerisinde, olgun ve sade kişiliğiyle kendisini her türlü yoz ilişkilerden uzak tutar. Çevresiyle kurduğu ilişkilerde, hep bunu esas alır. Çünkü yoz ve eritici yaşama karşı nefreti vardı. Olaylara karşı tavrı, isabetli ve istikrarlı şekilde geliştirirdi. Güçlü izleme yeteneğiyle, sonucu iyice düşünüp o şekilde olaylara müdahalede bulunurdu. Olgun kişiliğini yabancı etkilere kapalı tutması ve bu temelde bir kişilik şekillenmesine ulaşması, O'nun diğer bir olumlu özelliğiydi. İnsanları mücadeleyle tanıştırmak ve mücadeleye kazandırmak için, güleryüzlü bir yaklaşım sergileyerek onlarla kaynaşmayı sağlamaya çalışırdı. Bunda başarılı da olurdu. O, profesyonelce mücadeleye katıldıktan sonra tüm enerji ve yeteneğini ulusal kurtuluş mücadelesi için harekete geçirecekti.

Sayim yoldaş, henüz mücadeleye yeni yeni sempati duymaya başladığı sırada, Parti Genel Sekreterimizin bir çağrı yazısını okur. Çağrıda, **"Her Kürdistanlı ailemiz en azından bir mensubunu savaşçı olarak vermeli, bu bir yurtseverlik görevidir"** vb. açıklamalar yer alıyordu. Bunu okuyan Sayim yoldaş, yeğeniyle konuşup tartışarak, *"Bizden de birinin mücadeleye katılması gerekiyor. Ailemizin savaşmaya uygun en genç üyeleri ikimiziz. Hangimiz katılalım"* diye sorar. Sonunda kura çekiminde anlaşırlar. Kura Sayim yoldaşa çıkınca hemen çalıştığı işi bırakarak, yetkili yerlere mücadeleye profesyonelce katılma isteğini iletir; bu isteği kabul edilir.

Sayim yoldaşın ülkede savaşma isteği Parti tarafından kabul görünce, 1987'nin sonlarına doğru Mahsum Korkmaz Akademisi'ne gitti. Bir süre askeri ve siyasi eğitim gördü. Burada Partinin sunduğu olanaklardan yararlanmasını bilerek, başarılı şekilde eğitimini tamamladı. Daha sonra bir grup yoldaşıyla birlikte, Bingöl-Diyarbakır hattında ulusal kurtuluşun sıcak savaş ortamında yeralmak üzere ülke topraklarına yöneldi. Büyük bir kararlılıkla ülkeye giren Sayim yoldaş ve beraberindeki yoldaşları, 1988'de açığa çıkan ve "PKK'ye evet, Apo'ya hayır" maskesi altında Partimize karşı düşmanlık bayrağı açan provokatör çetenin bir komplosu sonucu 30.07.1988 tarihinde Diyarbakır'a bağlı Hani ilçesinin Serde köyünde pusuya düşürülürler. Kalabalık sayıdaki operasyon birliğinin "teslim ol" çağrısına ateşle karşılık verilir. 1925 İsyanı'nın merkezi Hani'de, yoldaşlarımız bu kez çağdaş temellerde isyan ateşini alevlendirirler. Şiddetli süren çatışmada sömürgeci ordu birliği büyük kayıp verir. Alana helikopterler desteğinde yeni takviye güçler aktarılır. Buna rağmen yoldaşlarımız teslim alınamazlar ve direnişleri kırılamaz. Sömürgeci ordu, büyük bir çıkmazı yaşar ve yoldaşlarımızı teslim alamamanın çılgınlığıyla bu kez kimyasal gaz kullanımına başvurur. Günlerce süren şiddetli çatışmada yoldaşlarımız 34 asker öldürürken, birçoğunu da yaralarlar. Sömürgeci ordu birliğinin, bu ezici darbenin karşılığında kimyasal gaz kullanması sonucu, Sayim yoldaşın da içinde bulunduğu 9 yoldaşımız ölümsüzleşerek ulusal kurtuluş tarihimizin şehitler kervanına katılır.

Şimdi, Sayim yoldaş 8 yoldaşıyla birlikte, Kürdistan topraklarının derinliklerinde yatmaktadır. Fakat, O'nun yoldaşları o topraklar üzerinde sömürgeci barbar düşmana ardı-arkası kesilmeyen ölümcül darbeler indirmektedirler. Ve o büyük zafer gününü daha da yakınlaştırarak, diğer devrim şehitlerimiz gibi, Sayim yoldaşın da anısını yaşatıyorlar.

H.../12.11.1989

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZDEKİ YÜKSELİŞ SÖMÜRGECİ EGEMENLİĞİN SANCILARINI AĞIRLAŞTIRIYOR

Baştarafı 1. sayfada

dan hızla uzaklaşıyor. Bu gerçeklik, faşist egemenlik sistemini her yönüyle zorluyor. Ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel ve diğer tüm alanlarda gittikçe derinleşen bir bunalıma yol açıyor. Geçmişin yaşamayan ve direnmeyen Kürdistan'ı, günümüzde yaşamanın ve direnmenin de ötesinde bir gelişmeyi yaşıyor. İşte mevcut Türkiye gerçekliğini ortaya çıkaran asıl gelişme budur. Türk egemenlerinin hayati önemde yaklaştığı ve yoğun çözüm arayışları içinde olduğu asıl sorun, bugünkü Kürdistan gerçekliğidir.

"Türkiye bundan daha geriye götürülemez" tabloları çiziliyor. Enflasyonun şok yaratan bir düzeye ulaştığından bahsediliyor. "Gelecekte, değişen dünyada Türkiye'nin yeni yeri neresi olacaktır" soruları üzerinde alabildiğine tartışmalar yürütülüyor. Türkiye, kendi sorunlarına ortak etmek istediği AT'tan eskisi gibi artık yüz bulamıyor. Rolünü oynayamayan, stratejik önemini yitiren TC, emperyalist sistemin başı ABD tarafından, "Ermeni tasarısı" vb. kozlarla daha fazla hizmete koşulmaya çalışılıyor. Kısacası, TC'nin mevcut statüsünün hızla parçalandığı tartışma götürmez bir gerçektir.

Dikkati çeken bir nokta, TC'nin geleceğini tehdit eden tehlikenin uluslararası gelişmelerde aranmasıdır. Burada işlenen tema, Doğu Avrupa ülkelerinde yaşanan gelişmelerin, Doğu-Batı ilişkilerinin vardığı düzeyin TC'nin Batı dünyasındaki stratejik önemini azalttığı ve gittikçe de azaltacağı yönündedir. Gerçekte ise, uluslararası gelişmeler öne çıkarılarak, TC'yi asıl zorlayan sorunun bir süre için de olsa geçiştirilmesi hedefleniyor. Çünkü TC'nin geleceğini adım adım yokoluşa götüren, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesidir. TC'nin gerçek aynasını, içte ve dışta tüm yönleriyle yansıtan biricik gelişme budur. Emperyalist devletlerin, TC ile ilişkilerinde yeni düzenlemelere gitmeleri bu nedenledir. Bu ilişkilerin esas çevresini, Partimizin yaratarak geliştirmekte olduğu Kürdistan gerçekliği oluşturuyor. TC artık emperyalist cephede, rolünün gereklerini yerine getiremeyen suçlu bir dilenci konumuna düşmüştür. Emperyalizm, TC'ye sunduğu yüksek boyutlardaki askeri, siyasi ve ekonomik desteğin karşılığını alamadığı ve alamayacağı sonucuna ulaşmıştır. Bu yoğun destek, bırakalım ulusal kurtuluş mücadelesinin imhasını, onun yükselişini bile yavaşlatamadı. Emperyalist ülkelerin, ulusal kurtuluş mücadelesini geliştiren Partimize yönelik fiili saldırılara girişmelerinin bir nedeni de buradan kaynaklanıyor. Emperyalist saldırganlar, TC'nin başaramadığını başarmak uğruna yığınca uygulamalara başvurarak, kendi yasalarını bile hiçe sayıyor ve bu da yetmiyormuş gibi Partimizin tasfiyesini amaçlayan özel yasalar çıkarıyorlar. Bu saldırgan politika, sonlarına yaklaştığımız yüzyılda görülmemiş bir boyutta seyrediyor. Burada, emperyalist statükoyu paramparça edecek bağımsız Kürdistan'ın taşıyıcısı PKK'nin doğru devrimci ve ihtilalci mücadele çizgisinin sonuç alıcılığını görmek gerekiyor.

Son dönemlerde, TC'nin siyasal çıkmazı "Fetret Devri"ne benzetiliyor. Çünkü, rejimin mevcut yönetim gerçekliğinin gayrı-meşruluğu, daha katı düzeyde katledilen demokrasiyle netleşerek görülüyor. Faşist egemenliğin kuklası T. Özal, Bizans politikacılığı ile cumhurbaşkanlığına seçiliyor. Halkın ezici çoğunluğunun karşısında olduğu ve resmen destek vermediği bu unsur, suçlarının hesabından da kurtulabilmek için, kendisini bu makama seçtiriyor. Tabii ki bu, T. Özal kendi başına uygulamaya geçirdiği bir oyun değildir. Bu oyunun senaristleri, T. Özal'ın iplerini ellerinde tutanlardır. Bu bile, TC'nin siyasal yapısını zorlayan bir bunalım parçasıdır. Açık ki bu, "bile bile lades" türünden geliştirilen bir oyun değildir; seçeneksizliğin ortaya çikardığı bir durumdur.

19. yüzyılda merkezi Osmanlı İmparatorluğu'nun, Batı'da feodalizmin tasfiyesi temelinde gelişen kapitalizme karşı Avrupalara ve Afrikalara kadar uzanan kolları bir bir kırılıp söküldüğü gibi, bugün de Türk egemenlik sisteminin Kürdistan'daki kolu bükülmeye ve yer yer de kolun kırılışın sesleri duyulmaya başlanmıştır. Ancak burada önemli bir fark vardır: Parçalanarak dağılan Osmanlı İmparatorluğu'nun kalıntıları üzerinde çeşitli entrika ve komplolarla -koşulların elverişli ortamında- TC şekillendirildi. Günümüzde ise, hem koşullar TC'nin aleyhinde ve hem onun karşısında teslimiyetçi ve suskun Kürdistan'ı çağdaş önderliğe kavuşturan ve emperyalist dünyanın boyun eğdiremediği bir güç olan PKK vardır. Evet, miyadını çoktan doldurmuş TC, tarihin karanlığına gömülmenin günlerini sayıyor; ama bu kez dirilmemecesine. PKK, TC'nin bu karanlık geleceğinin hazırlayıcı görevini kesintisiz sürdürerek başarıyla sonuçlandıracaktır.

KURTULUŞ ORDUMUZDAN BÜYÜK İNTİKAM VURUŞLARI

Son onbeş gün içinde Kurtuluş Ordumuza bağlı gerilla birlikleri Kürdistan'ın birçok alanında yaygın ve kapsamlı eylemler gerçekleştirdiler. Burjuva basın sayfalarında rambovari resimleri yayınlanarak pohpohlanan. ve İzmir-Foça'daki eğitim kampından umut diye sürülen özel timler, ARGK gerillalarından darbe üstüne darbe almaktan kurtulamadılar. Kürdistan'ın kendilerine mezar olmasının önüne geçemediler. Bunun da ötesinde, uyguladıkları vahşet uygulamalarıyla Kürdistan halkını daha fazla karşılarına aldılar. Bu yılın ikinci yarısında Kürdistan'da yer yer gündeme gelen intifadalar, TC'nin çözüm amacıyla yeniden düzenlediği askeri önlemler sonrasında gerçekleşti. "Yeni çözüm"ün, yeni bir çözümsüzlük ortaya çıkardığı, belitmeyi bile gereksiz kılacak kadar açıktır.

Son aylarda silahlandırılan bir-iki uşak aşiretin sorun olmaktan öte hiçbir işe yaramadığı ve yarayamayacağı şimdiden ortaya çıktı. Bu kez yeni bir kararname çıkarılarak, Kürdistan'da isteyen herkese ateşli ve diğer silahları taşıma ruhsatı verilmeye başlandı. TC, başarabilirse tüm halkı silahlandıracak ve ulusal kurtuluş mücadelemizle savaştıracak! Bu, faşist-sömürgeciliğin yıllardan beri sonlanmayan hayalidir. Burada, rejimin büyük acizliğini görmek gerekiyor. Bu yöntemle, Partimizin ulusal kurtuluşçu otoritesini zayıflatmak ve halkı daha farklı biçimlerde birbirine kırdırtmak istiyor. "Halk korktuğu için PKK'ye destek veriyor", "PKK yardım alamadığı kişileri öldürüyor" vb. gibi gerçeklerle hiç ilgisi olmayan propaganda taktikleri, sömürgeciliğin sürekli işlediği iddialardır. Askeri zor ile yoğrulan bir mantığa göre, silah cesaretin kaynağıdır. Yine bu kuru mantıkça, halk silahlandırılırsa cesaretlenerek PKK'ye karşı koyacak! Oysa en modern silah TC ordusunda bulunmasına rağmen, gerilla savaşı karşısında işlevsiz kalıyor. Bu taktik olsa olsa ulusal kurtuluş mücadelemizin lehine dönüşecektir.

TC, halkı kaybetmiştir. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği "Her köye bir renkli televizyon kampanyası" başlatmıştır. Bunun halkı aldatmak amacını taşıdığını kim inkar edebilir... Sömürgeci asimilasyon eğitiminin ve ulusal kurtuluş mücadelemizi karalayan yayınların daha renkli şekilde sunulmak istendiğini kim görmezden gelebilir... Öğretmen tayin edemedikleri binlerce okulu kapatmak zorunda kalan sömürgeciler, asimilasyoncu eğitimin aksaklığını gidermenin yoğun çabasını yürütüyorlar.

Son haftalarda İçişleri Bakanı A. Aksu, burjuva basına verdiği bir demeçte "PKK militanlarının sayısının 150-200 arası değiştiğini" belirtiyordu. Halbuki, Bölge Valiliği'nin çatışmalarla ilgili birçok açıklamasında 100-200-250-300'lü gruplardan bahsediliyordu. Bu belki, psikolojik savaşın bir gereği olabilir. Ancak bunun da bir kuralı olur. Kaldı ki gerçekten gerillalarımızın sayısı 150-250 olsa, daha büyük bir başarıdan bahsetmek gerekiyor; 5 yıldır yarım milyonluk ordu, bu kadarlık bir gerilla grubuyla başa çıkamıyor... TC, hangi sahteliğe ve yalana başvurursa vursun, tutunamayacak ve bir şeyler elde etmek yerine elindekileri de kaybetmeye mahkum olacaktır.

Yine İçişleri Bakanı A. Aksu, Bolu'da bir Türk haber ajansına verdiği demeçte şunları söylüyordu: "Güneydoğu'da, olaylara yüzde seksen hakim durumdayız. Güvenlik kuvvetleri savunmadan saldırıya geçmiştir." Ardından, "Eşkiya kaçıyor, asker kovalıyor... PKK'ya hodri meydan" diyordu. Diğer taraftan 3 Kasım '89 tarihli Tercüman, "Dikkatler cumhurbaşkanlığı seçimlerine çekilirken PKK hergün eylem yaptı" haberi altında bir aylık eylem bilançosunu veriyordu. A. Aksu'nun da demeci aynı günlere tekabül ediyordu.

İçişleri Bakanı A. Aksu'nun bu yönlü yalan bir demeç vermeye zorlayan son onbeş günlük eylemlerden gazetemize ulaşanlar şunlardır.

URFA

30 Ekim günü, ARGK'ye bağlı şehir gerillası bir grup, Urfa'nın şehir merkezinde Türk Hava Yolları Bürosu'nu ateşe verdiler. Büro tamamen yakılarak yerle bir edildi. Eylem büyük hasara yol açtı.

Sömürgecilerin beklemedikleri bir anda ve yerde gerçekleşen eylem, kitlelerde de büyük etki yarattı. Düşman, bir süre eylemi gizlemeye çalışarak, kitlelerde yaratılan olumlu etkiyi kırmak istedi. Ancak her tarafta eylemin duyulması üzerine, olayın "kimliği meçhul kişilerce" gerçekleştiğini belirten sömürgeciler, daha sonra söylediklerini yalanlamak zorunda kalarak, eylemi ARGK'nin bir şehir timinin gerçekleştirdiğini açıkladılar. Urfa'nın şehir merkezinde ilk defa böylesi bir eylemin gerçekleşmesi, sömürgeci düşmanda şok etkisi yarattı.

Eylem sonrasında sömürgeci ordu birlikleri, Urfa'nın şehir merkezinde ve çevresinde yoğun operasyonlar başlattılar. 13 Kasım günü Urfa'ya bağlı Suruç ilçesinde operasyonlarını sürdüren kalabalık sayıdaki sömürgeci kolluk kuvvetleriyle bir grup ARGK gerillası arasında çatışma çıktı. Çatışma akşam saatlerinde başladı. Uzun süre devam eden çatışmada, ölü ve yaralı sayısı hakkında bilgi alınamadı.

Viranşehir'in Baştuğ mezrasına giden ARGK gerillaları, düşmanla işbirliği yapan Ahmet Ekinci adlı unsurun evini yaylım ateşine tutarak uyardılar.

SİİRT

2 Kasım günü, Siirt'in Pervari ilçesinin Camikari yaylası mevkiinde ARGK gerillaları bir pusu eylemi gerçekleştirdiler. Pusuda düşman ağır kayıplar verdi.

Gündüz saatlerinde, Camikari yaylasındaki seyyar jandarma karakolunda geceyi geçirmek üzere yola çıkan 3 askeri araç ve Köy Hizmetleri İl Müdürlüğüne ait bir grayder ARGK gerilları tarafından pusuya düşürüldü. Pusu noktasında mevzilenen gerillalar, otomatik silahlarla çaprazlama ateş açtılar. Askeri araçlarda bulunanların -2'si dışında- tümü imha edildi. Grayderin sürücüsü de öldürüldü ve grayder ateşe verilerek yakıldı. Sömürgeciler kayıplarını, 1 jandarma er, 3 köy korucusu ve 1 grayder operatörünün öldüğü, ayrıca Pervari İlçe Jandarma Karakolu Komutanı astsubay ile 1 korucunun da yaralandığı şeklinde açıkladılar. Alınan bilgilere göre pusuya düşen düşman konvoyundaki tüm güçler öldürülmüştür.

Bu konvoy, askeri amaçlı yol yapımında çalışan ekibi korumakla görevlendirilmişti. ARGK gerillaları düşmana büyük darbe vurdukları gibi, yol yapım çalışmalarını da boşa çıkardılar.

ARGK birliği, başarılı eyleminden sonra üssüne geri çekildi. Daha sonraları ise, sömürgeciler eylem alanına kalabalık sayıda askeri birlik ve kamyonlar dolusu korucu aktardılar.

Yine bu eylemden birgün önce bir grup ARGK gerillası, Pervari'ye bağlı Düğüncüler köyüne giderek, köylülerle toplantı gerçekleştirip propaganda yaptı.

Pervari'nın Sarıyaprak köyünde ise, Jandarma timlerine erzak taşıyan bir traktör, gerillaların döşediği mayına çarparak parçalandı. 2 köy korucusu ağır şekilde yaralandı.

3 Kasım günü, Şırnak'ın Geçitboyu köyü yakınlarında operasyon sürdüren sömürgeci birliklerle, 70'e yakın bir grup ARGK gerillası arasında çatışma çıktı. Çatışma günboyu şiddetli şekilde devam etti. Sö-

mürgeci ordu sonuç alamayınca, çatışma bölgesine helikopterlerle asker, özel harekat timleri ve köy korucuları aktarıldı. Ermeni Dağı mevkiinde başlayan ve muharebeye dönüşen çatışma sonucunda, düşman ağır kayıplar verdi. Ölü ve yaralı sayısı hakkında bilginin alınamadığı eylemde, düşman kayıplarını gizleyerek, ARGK'nin kayıp verdiğini açıkladı.

Yine aynı gün diğer bir çatışma da Eruh'un Akdizgin köyü yakınlarında meydana geldi. Kalabalık sayıdaki ARGK birliği, operasyon yürüten askeri timlere pusu kurdu. Gerillalar seri ateşleriyle, askeri tim birliğinin karşı ateşine fırsat vermediler. Özel tim elemanları ağır darbe alarak, geri çekilmek zorunda kaldılar. Düşman yine kayıplarını gizleyerek, sadece 1 erinin öldüğünü, 1'inin de yaralandığını açıkladı. Ayrıca 1 köy korucusunun da öldürüldüğü belirtildi.

6 Kasım günü, Şırnak'ın Güneyçam köyünden 3 genç ARGK saflarına savaşmak üzere katıldı.

7 Kasım günü, Şırnak'ın Kızılsu bucağı yakınlarındaki Gabar Dağı'da özel tim elemanları ile ARGK gerillaları arasında çatışma meydana geldi. Öğle saatlerinde çıkan çatışmada, ölü ve yaralı hakkında bilgi alınamadı.

8 Kasım günü, bir grup ARGK gerillası, Şırnak'ın Toptepe ve İkizce köylerine ardarda yaptıkları baskınlar da köylülerle toplantı yaparak propaganda konuşması yaptı. Toplantılar ardında her iki köyden 8 genç gönüllü olarak ARGK saflarına katıldı.

15 Kasım günü, akşam saatlerine doğru Siirt'in Eruh ilçesine bağlı Fındıktaş mevkiinde operasyon yürüten bir askeri komando timi, ARGK gerillalarıyla karşılaştı. Askeri timin "teslim ol" çağrısına, ARGK gerillaları ateşle karşılık vermesi üzerine çatışma çıktı. Çatışma sonucu kesin sayı hakkında bilgi alınamayan çok sayıda komando öldürüldü ve yaralandı. Düşman, kayıplarını 2 ölü olarak açıkladı.

HAKKARİ

2 Kasım günü, Hakkari'nin Çukurca ilçesine bağlı Üçköy köyüne giden ARGK gerillaları, köylüleri bir araya toplayarak toplantı yaptılar. Toplantıda ulusal kurtuluş ve düşman cephelerindeki güncel gelişmelerin yanısıra, sömürgeci eğitimin tahribatları dile getirildi. Toplantı ardından köydeki ilkokulu da ateşe vererek yakan gerillalar, daha sonra geri çekildiler.

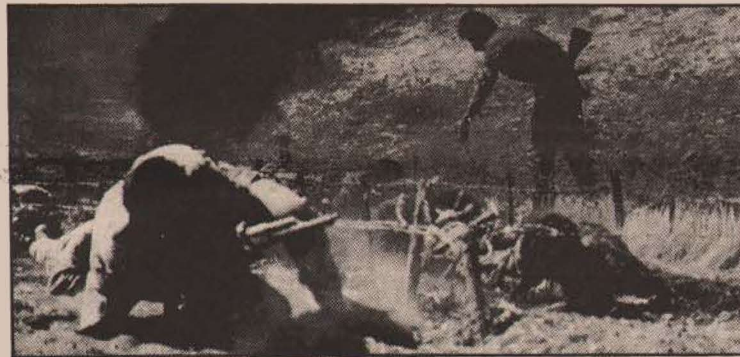
6 Kasım günü bir grup ARGK gerillası, Hakkari'nin Uludere ilçesine bağlı Yıldız köyündeki Jandarma Karakolu'nu kuşatmaya aldı. Kuşatmaya öğle saatlerinde başlayan gerillalar, karakolu yoğun ateşe tutarak delik-deşik ettiler. Karakolda üslenen sömürgeci birlik dışarı çıkamayarak savunmada kaldı. Gerillalar kuşatmayı bir sonraki günün sabah saat 08.00'ine kadar kaldırmadan sürdürdüler. Karakolda büyük hasarın meydana geldiği eylemde, sömürgeciler kayıplarını vermeyerek gizlediler.

Yine aynı gün Uludere'nin Ortasu köyü yakınlarında bir jandarma panzerine pusu kuruldu. Eylemde gerillalar, panzere roketatarlarla saldırdılar. Ölü ve yaralıların tespit edilmediği eylemde, panzer büyük hasar gördü.

8 Kasım günü bir grup ARGK gerillası, Uludere'nin Gülyazı köyündeki tabur komutanlığına uzaktan otomatik silahlarla taciz ateşi açtı. Paniğe kapılan sömürgeci askerler lojmanlara çekilerek karşılık veremediler. Ölü ve yaralıların olup olmadığına ilişkin bilgi alınamadı.

9 Kasım günü ARGK gerillaları Uludere'nin Bağlıca köyüne baskın düzenlediler. Köylüleri bir araya toplayan gerillalar, bir süre siyasi propaganda konuşması yaptıktan sonra köyden ayrıldılar.

13 Kasım günü bir grup ARGK gerillası, Çukurca ilçesine bağlı Işıklı köyüne akşam saatlerinde baskın düzenledi. Köylüleri bir araya toplayan gerillalar ulusal kurtuluş mücadelemizin kaydettiği gelişmeleri aktardılar. Toplantı ardından işbirlikçi köy muhtarı Ramazan Atalay'ı birlikte götürmek istediler. Bunun üzerine, gerillalara karşı koymak isteyen bir korucu yaralandı. Daha sonra gerillalar, muhtar Ramazan Atalay'ı alarak beraberlerinde götürdüler.

15 Kasım günü, bir grup ARGK gerillası, Hakkarı'nin Çukurca ilçesinin Tekevler mahallesine baskın eylemi gerçekleştirdi. Mahalleyi denetimleri altına alan gerillalar, daha sonra faşist askeri birliklerin et ihtiyacını karşılamak amacıyla halktan gaspedilip bulundurulan 500'e yakın koyunu beraberlerinde alarak dağlık kesime ulaştırdılar. Bir süre sonra, gerillaları yakalamak amacıyla bir askeri komando timi operasyona çıktı. Askeri komandolar dağlık kesime yakın bir mesafede ARGK gerillalarınca kurulan pusuya düştüler. Gerillaların ani ve yoğun ateşi karşısında paniğe kapılarak can telaşına düşen tim elemanları gerillalara karşılık verme fırsatını bulamadan sağasola kaçıştılar. Şiddetli geçen çatışma sonucunda 10'un üstünde komando ölürken, birçoğu da yaralandı. Sömürgeci düşman kayıplarını, 6 komando erinin öldüğü şeklinde açıkladı.

MARDİN

7 Kasım günü bir grup ARGK gerillası, Mardin'in Nusaybin ve Silopi ilçeleri arasında bulunan tünel şantiyesini bastılar. Çalışanlara yönelik propaganda konuşması yapan gerillalar, daha sonra gönüllü 12 işçiyi ARGK'ye asker olarak aldılar. Eylem, Habler mevkiinde akşam saatlerine doğru gerçekleşti.

DİYARBAKIR

9 Kasım günü Kurtuluş Ordusuna bağlı bir gerilla birliği, Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Bekirhan mezrasını bastı. Tüm uyarılara rağmen düşmanla işbirliğinden vazgeçmeyen Kamil Doğan, iki oğlu ve bir başka unsuru cezalandırmak amacıyla eyleme girişen gerillalar, bu unsurların bulundukları evi kuşatmaya aldılar. İçeri de giren gerillalar, evden Kamil Doğan, Örfi Doğan, Abdullah Doğan ve Mahmut Alkan'ı teslim alarak köyden 700 metre kadar uzaklaştırdılar. Burada ifadeleri alına işbirlikçi unsurlar, işledikleri suçların karşılığı olarak ölümle cezalandırıldılar.

MARAŞ

Maraş'ın Pazarcık ilçesine bağlı Narlı nahiyesinde, 1980'den bu yana düşman tarafından satın alınarak ajanlaştırılan, onlarca yurtseverin tutuklanıp işkencelerden geçirilmesine neden olan, birçok, yurtseverin isim listesini çıkarıp sömürgecilere bildiren ve ARGK gerillalarının tüm uyarılarına rağmen düşmanla işbirliğini kesmeyerek ihbarcılığı sürdürmede ısrar eden Avdo Ericek adlı unsur ölümle cezalandırıldı.

Dicle-PKK Davası Sonuçlandı

Diyarbakır 1 Numaralı Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde iki yıldan bu yana süren 4'ü tutuklu olan 25 kişilik Dicle-PKK Davası karara bağlandı. Mahkeme heyeti, iddianameyi okuduktan sonra, tutuklu bulunan Aydın Işıktaş, Ahmet Ceylan, Şeyhmuz Çelik ve Aydın Sözen'e 8 yıl 4'er ay hapis cesasını verdi.

İzmir-PKK Davası'na devam edildi

PKK'yi Ege bölgesi'nde örgütlemek ve çeşitli silahlı eylemlerde bulunmakla suçlanan ve 6'sı hakkında ölüm cezası istenen 27 kişilik davanın görüşülmesine devam edildi. Duruşma esnasında devrimci tutuklular söz alarak, cezaevi yönetiminin uyguladığı baskıları kınadılar ve, "Cezaevine kitap sokulmuyor, gazete sokulmuyor. Hasta olan arkadaşlarımız doktora gönderilmiyor. Cezaevinde insanlıkdışı uygulamayla karşı karşıya bulunan kişiler her an için patlama durumunda" dediler. Tutukluların avukatı, mahkeme heyetinden müvekkillerinin tahliye edilmesi talebinde bulundu. Mahkeme heyeti, avukatın tahliye talebini reddetti.

Maraş bölgesinde teritoryal sistemin elemanları açığa çıkarılıp yargılanıyorlar

Türk sömürgecileri 1970 yılından bu yana Maraş bölgesini hassas bir alan olarak görmektedirler. 1972 yılında Türkiye devrimci gençlik hareketinin önderlerini koruyan yöre halkı, TC'nin gözüne bir diken gibi batmıştır. Maraş o dönemden bu yana sabıkalı bir alan olarak görülmektedir. Türk sömürgecileri, 1978 Maraş katliamını bu nedenle bilinçli bir tarzda Özel Harp Dairesi'ne planlatarak hayata geçirmişlerdir. Bu katliamda rol oynayan Özel Harp Dairesi'nin elemanları halkın ve Türk solunun içine sızarak örgütledikleri geniş bir işbirlikçi ajan kesimi ile amaçlarına ulaşmışlardır.

Katliam ardından Kürdistanlı kitleler üzerinde sıkı bir denetim kuruldu. İhbarcılık daha sistemli bir tarzda geliştirildi. Kürdistan'da Maraş bölgesi tutuklama ve işkence uygulamalarının doruğa çıkarıldığı bir alan oldu. Gerçekten Kürdistan'ın hiçbir bölgesinde sıradan bu kadar çok insan tutuklanmamıştır. TC'nin ihbarcılığını dayandırdığı kesim, muhtarlar, öğretmenler, köy bekçileri, tefeciler ve tüccarlardan oluşuyor. TC ilk etapta öğretmenliği ve bekçiliği cazip kılmış; Türk subaylarına kız vermek, kirve olmak, şan-şeref ve onurun sahibi olma imajını yaratmış; devletin faşist kurum ve kuruluşlarında torpilli olmayı övünmenin bir geleneği haline getirmiştir. Yöre halkı üzerinde geliştirilen bu atmosfer, toplumda çıkarları TC ile bütünleşen kişiliklerde adeta yarış başlatmıştır. İşte 1984'ün 15 Ağustos devrimci atılımı ardından gerilla savaşının Türkiye'ye sıçramasında bir kaldıraç rolü oynayacak olan Maraş bölgesine ulaşmasıyla birlikte, Türk Özel Harp Dairesi'nin geliştirdiği teritoryal sivil savunma taktiğini ilk kez burada devreye soktu. Türk sömürgecilerinin programında, sivil savunma sistemini ilk etapta gizli ajan şebekelerine dayandırarak gittikçe yaygınlaştırmak ve Maraş alanını Kürdistan ile Türkiye arasında beyaz bir tampon bölge haline getirmek hedeflenmiştir. İş arama bahanesiyle ajan şebekeler, sivil savunma eğitim devrelerine alınarak bu yörede eğitilmiş; parola, şifre, telsizler, para ve ilişki adresleri verilerek geldikleri alanlara geri göndermişlerdir. Eğitilen bu ajanlar çok yönlü çalışmalarda bulunmuşlardır. Sosyal alanda yozluğu geliştirme, halk içinde Avrupa'yı çekici kılan ve göç ettirmeyi amaçlayan propaganda faaliyetleri yürütmüşlerdir. Akraba bağlarını iyi kullanarak gerilla birliğine ve yöre halkının içine dost, tanıdık, kirve, hısım vb. adlar altında ajan sızdırmışlardır. Ulusal kurtuluş mücadelesine dost görünerek düşmana bilgi sızdırmak, bunların en çok başvurduğu taktik olmuştur.

Bugüne kadar yörede açığa çıkarılan ve bu yönlü faaliyet yürüten çok sayıda teritoryal sistemin elemanları mevcuttur. Tüm gizlenme yöntemlerine rağmen, ARGK gerilla birliklerinin tutukladığı unsurların verdiği ifadelerden bir klasör dolusu isim listesi oluşmuştur. Daha da önemlisi, dinlenen telsiz ve telefon konuşmaları geniş bir ajan şebekenin yörede ne tür çalışmalar içinde olduğunu açıga çıkarmıştır. İlk etapta yöre halkı, bu şebekenin özel olarak eğitilmesinden dolayı durumlarını açığa çıkarmada hayli zorlanmıştır. 1989 yılında PKK'nin Maraş ve çevresinde yürüttüğü kapsamlı kitle çalışması sonucu kitlelerde gittikçe aydınlanma sağlanmıştır. Kitleler aydınlandıkça düşman faaliyetlerini yürüten bu ajanları teşhis etmekte artık zorlanmamaktadır.

Şüphesiz PKK, Maraş'ın stratejik önemine uygun bir faaliyeti bu alanda geliştirmektedir. Bunun bir gereği olarak, temelleri 1970'li yıllara dayanan ve Türkiye devrimci hareketinin önderlerinin ihbar edilip katledilmesinde rol oynayan ve günümüzde de Alman devletinin eğittiği kurt köpekleri gibi bağımsızlık gerillalarının arkasına takılan, bu yaratıkları, kesinlikle affetmeyecektir. Bu amaçla, ARGK'ye bağlı Sinan Cemgil İntikam Timi, Maraş'ta oluşturulmuştur. 1989 yılında 10'un üzerinde teritoryal sistem elemanı ölümle cezalandırılmıştır. En son 1980 darbesi ardından ordu birliklerine kabarık bir isim listesini sunarak 20'ye yakın yurtseverin ve sıradan insanın işkence görmesine ve uzun dönem zindanlarda her türlü insanlıkdışı muameleye uğramasına neden olan, yine 1989 yılına kadar yörede gelişen sıradan gelişmeler hakkında sık sık karakola bilgi veren; gerilla birliğinin tüm ikaz ve uyarılarına rağmen düşmanla ilişkisini kesmeyerek, ihbarcılığı akraba çevrelerine kadar uzatan Avdo Ericek ölümle cezalandırılmıştır. Gerilla birliği bu haini tutuklayıp kapsamlı bilgiler elde etmek istemesine rağmen, yer ve zamanın müsait olmamasından dolayı Narlı nahiyesinde ölümle cezalandırmıştır.

Yörede ARGK Sinan Cemgil İntikam Timi, devrimci operasyonlarını sürdürerek, durumları açığa çıkarılan bu tür ajanların ve samimi bir biçimde ARGK'ye teslim olmayan bu düşman uzantılarını kesinlikle kendiliğinden affetmeyecek, şehitlere verilen intikam sözünü mutlaka ama mutlaka yerine getirecektir.

4.11.1989

PKK'nin 11. kuruluş yıldönümünü kutlama geceleri başladı

Baştarafı 1. sayfada

rındandır. Sadece fiziksel bir cihana Kürt ölmedi dedirten" bu çıkışı gerçekleştirmesi, Kürdistan tarihinin en büyük olaylavarlığı olan halkımızın siyasi direnişinin ilan edilmesi, aynı zamanda çağdaş Kürdistan tarihinin bir başlangıcı da oluyordu. Atılan bu kararlı ve bir o kadar da sağlam ve cesaretli adım, büyük umut emareleri bağrında taşıyor ve özgür bir geleceği müjdeliyordu. Bu ihtilalci çıkışta belirlenen hedefe, çıkışın sahipleri dışında tüm çevreler "gerçekleşmesi imkansız" gözüyle yaklaşım gösteriyorlardı.

Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin ortaya çıkardığı bugünkü gerçeklere ve kazandığı yüksek boyutlara bakıldığında, atılan ilk adımın büyük tarihselliği kendiliğinden anlaşılacaktır. Dolayısıyla atılan adımın nasıl ve hangi ortamda atıldığını, hangi sınırlı imkanlarla geliştirildiğini ve önüne dikilen her engeli nasıl aştığını bilince çıkarmak ve gerekli değeri biçerek ona layık bir kişilik pratiğini sergilemek büyük önem taşımaktadır. Bu adımın Kürdistan sorununa kazandırdığı ivme dost ve düşman cephesinin beklemediği bir seyir izledi. Partimizin doğuşundan günümüze kadarki geçen yıllarda geliştirdiği kesintisiz mücadele pratiği ve bu mücadelenin Kürdistan sorununa beklenmedik bir çıkış yaptırması karşısında dost ve düşman çevreler kendi politik yaklaşımlarını yeniden gözden geçirmek zorunda kaldılar. Özellikle ulusal direniş gününün kutlandığı bu yılda Kürdistan kurtuluş sorununun meşru temsilcisi PKK'ye yönelik dostça ve düşmanca yaklaşımlar önemli düzeyde netlik kazandı. Bu yılda, ulusal kurtuluş mücadelemiz her yönüyle önemli gelişmeler ortaya çıkararak, büyük bir hareketliliği yaşadı.

Ulusal direniş gününü kutladığımız bu yılda, halkımız daha fazla mücadele saflarına çekilerek kendi öncü gücü PKK etrafında daha sağlam temellerde kenetleniyor. Öncü gücüne daha çok sahip çıkıyor ve önderliğinde hızla gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinden gurur duyuyor. Kürdistan'da ve yurtdışı alanlarında Partimize yönelik saldırılara karşı yurtsever halkımız harekete geçiyor ve tüm engelleme, tehdit, komplo ve provokasyonlara rağmen, büyük bir cesaretle öncüsünü yalnız bırakmıyor. Böylece de onun Kürdistan halkı olduğunu dünya kamuoyuna ilan ediyor. Halkımız öncü gücüne en güçlü temellerde sahip çıkacağını ve her koşul altında emperyalist saldırılara karşı koyacağını bu kutlama gecelerinde de gösterecektir. Nitekim bunun ilk örneğini Fransa'nın başkenti Paris'te kutladığı ulusal direniş gecesinde gösterdi.

PARİS

(Paris-Berxwedan)

11 Kasım 1989 günü, binlerce Kürdistanlı yurtseverin yanısıra, Türkiyeli ve diğer yabancı dostlar, PKK'nin kuruluş yıldönümünü kutlamak amacıyla biraraya geldi. Akın akın gelen kitleler, kutlama salonunu tıklım tıklım doldurdular.

Kutlamanın etkileyici havasında mutlu ve heyecanla bekleyen 4000'i aşkın kitle devrim şehitlerine saygı duruşu çağrısına uyarak ayağa kalktı ve yumruklarını havaya kaldırarak bir dakikalık saygı duruşunda bulundu. Programın başlangıcı olan saygı duruşundan sonra, "Bijî PKK", "Bijî Serok APO"sloganları eşliğinde, kutlamanın özel programına geçildi. Bu programda, PKK'nin doğuşundan günümüze kadarki tarihi süreçleri okunurken, arada bu süreçleri konu alan türküler söyleniyordu. PKK'nin kısa tarihçesinin de böylelikle yansıtıldığı program ilgiyle izlendi. Programda müziğin daha ağırlıkta yer alması halinde, özel program daha da ilgi çekecekti.

Kutlamanın normal programı koronun söylediği devrimci marşlarla başladı. Kitleler, sık sık sloganlar ve alkışlarla kutlama programına eşlik ettiler. Programın zengin olmasına rağmen sürükleyici şekilde sunulaması, zaman zaman kitlelerin dikkatini dağıtarak kutlamanın coşkulu havasının zayıflamasına yol açtı. Kutlamanın birinci bölümü ozanların söylediği türkülerle devam ettirildi. Yapılan siyasi konuşma kitlelerin alkış ve sloganları eşliğinde tamamlandı. Nancy'den folklor ekibi, Koma Serhed (bayanlar) ve Koma Cudi'nin çocuk folklor ekibi folklorik gösterileriyle kitlelerin alkışlarını aldılar. Ayrıca kitlenin ilgisini çeken bir de skeç oynandı.

Gecenin ikinci bölümünün başında Koma Serhed ve Koma Cudi'nin ortak oluşturduğu müzik grubu, sunduğu başarılı programla büyük beğeni kazanarak yoğun alkış topladı. Kutlama bu bölümde hareketli ve coşkulu bir havaya büründü. Koma Serhed, Koma Cudi (karma) ve Nevers'den gelen ekip, ilgiyle izlenen folklorik gösterilerde bulundular. Fransızca yapılan siyasi konuşma zayıf geçti. Gerek konuşmanın uzun olması ve gerekse de görevlilerin disiplini sağlayamayıp coşkuyu sloganlar ve alkışlarla desteklememesi, konuşmaya ilginin azalmasına yol açtı. Kutlamanın sonlarına doğru tiyatro oyununun sergilenmesi ve ardından folklor gösterileri ve ozanların söylediği türküler kitlelerin coşkusunu arttırdı. Programın son bölümünde Koma Berxwedan türküler programını sundu. Kutlama APO Hate Hilvanê halayı çekilerek sonuçlandı.

Bu kutlama gecesinde, Paris'te ilk defa bu düzeyde kalabalık sayıda kitle bir araya geldi. Bu kadar kitle gücünün biraraya gelmesi, PKK düşmanlarına kahredici bir darbe oldu. PKK'nin dayandığı bu kitle gücü, her türden saldırıya karşı bir siper rolünü oynayacak ve emperyalizmin alçakça komplo ve provokasyonlarını sahiplerinin aleyhine dönüştürecektir. Bu kalabalık kitle gücüne dostlarımız ve en başta da Kürdistanlı yurtseverler sevindiler. Yapılan sınırlı bir kitle yoklamasında, katılımın 5-6 bin arası olduğu belirtilerek bu gelişmeden duyulan sevinç dile getiriliyordu.

Kutlama gecesine Türkiyeli ve diğer yabancı dost örgütler de mesajlar sunarak dayanışmalarını dile getirdiler.

Geceye kutlama masajı gönderen parti ve örgütler: **THKP-C (Acilciler), TKP/B, Ekim, SVP, YXK, YJWK, Elam Kurtuluş Kaplanları (Tamil), YKWK.**

Federal Almanya'da tutuklu bulunan Kürt politikacıların, PKK'nin kuruluş yıldönümüne ilişkin ortak mesajları:

Kürdistan Ulusal Direniş Gecesi Tertip Komitesine,

Halk tarihimizin son on yılına damgasını vuran, bu tarihi kendinden öncesi ve sonrası diye ikiye ayıran, sömürgeciliğin ve emperyalizmin halkımıza reva gördüğü yokoluş sürecini tersine çevirerek, halkımızın ulusal, toplumsal, siyasal ve askeri gelişiminin yolunu açan, geçen süreçte tüm bu alanlarda önemli gelişmeler kaydeden, halkımızın yol göstericisi ve örgütleyicisi PKK'nin onbirinci kuruluş yıldönümünü yaşıyoruz, kutluyoruz. Böyle tarihi öneme sahip birgün vesilesiyle, Partimizin kurucusu ve Önderini, dağda, şehirde, zindanda ve yurtdışında büyük bir özveri ve kararlılıkla mücadele eden savaşçılarını, tüm yurtsever halkımızı ve bu geceye katılan herkesi saygıyla selamlıyor; halkımızın ve Partimizin yaşadığı bütün bu gelişmelerin yaratıcısı olan, kanlarını ve canlarını bu gelişmelerin temel harcı yapan kahraman şehitlerimizin anıları önünde saygıyla ve minnetle eğiliyoruz.

Bizim için en değerli yıldönümlerden biri olan böyle bir günü, ikinci kezdir tüm dünyadan koparılmış olarak, tek başımıza yaşıyoruz. Ancak, yalnız başımıza olsak da, bu günün anlamını tüm benliğimizde duyarak yaşamaya çalışıyoruz. Halkımızla, Partimizle, mücadelemizle, sizlerle her zaman beraberiz ve kurtuluş mücadelemizde üzerimize düşen görevi en iyi tarzda yerine getirmenin gayreti içindeyiz. Tarih, Kürdistan halkı ile emperyalizm arasındaki mücadelenin böyle bir halkasında bize yer verdiği için, bundan sadece mutluluk duyuyoruz. Yolumuz Diyarbakır direnişçilerinin yolu, önderlerin yoludur.

Burada, Partimizin mücadele tarihini ve halkımızın yaşadığı gelişmeleri anlatacak değiliz. Yine, günümüzde yaşanan siyasal olaylara da değinmek istemiyoruz. Bunların en yeterli bir tarzda yapıldığından eminiz. Ve tüm bunların güncel bir parçası olarak, bir siyasal davayı yaşıyoruz. Bu davanın, ulusal ve uluslararası düzeyde kapsamlı ve derin bir anlamı vardır. Davayı açanlar, önlerine çok yönlü amaçlar koymuşlardır. Halkımızın da, dünya ulusları ve halkları arasında eşit ve saygın bir yer edinme mücadelesinde bu davadan sağlayacağı kazançlar çoktur. Bunların da yeterince bilindiğine inanıyoruz. Bu vesileyle, en çok, bu dava ile yaratılmak istenen şovenizm dalgası üzerinde, halklar arasında olumsuzluk duyguları yaratma ve onları birbirine karşı getirme çabaları üzerinde durmak istiyoruz. Bu davanın açılmasının en önemli ve bu tarzda sürdürülmesinin en önemli amaçlarından biri budur. Açıkça, Avrupa'nın "yüceliği", bizim ise geriliğimiz ve hatta "vahşi" olduğumuz beyinlere sokulmak isteniyor. Başta Alman halkı olmak üzere Avrupa halklarına sesleniyoruz: Eğer ortada bir "yücelik" varsa, bunun temelinde halkımızın yarattığı tarihi uygarlıklar vardır. Günümüzde de halkımızın ve dünya halklarının çabaları buna ortaktır. Yine, ortada bir gerilik varsa, insanlığa karşı sorumluluk duyan herkes, bunda da sorumluluğun ortak olduğunu bilir. Öyleyse, geriliği ortadan kaldırma mücadelesinin de hepimizin olması gerekir. Biz de Avrupalı topluluklar kökeninden gelen bir halkız. Dilimiz, Hint-Avrupa dil grubundandır. Emperyalistler ve sömürgeciler elinde bu duruma düşürülmüşüz. Ve bundan kurtulmak istiyoruz, bunun için kurtuluş mücadelesi veriyoruz. Bu mücadeleye karşı yapılan baskılar, açılan davalar yalnızca emperyalist burjuvazinin çıkarlarını yansıtıyor. Emperyalistler, halklar arasında güvensizlik yaratmaya ve yaymaya çalışıyor. Halkların da, bunun bilinciyle, eşit ve özgür ilişkilerini ve dayanışmalarını geliştirmeleri gerekiyor. Halkımız bu bilinçle hareket ediyor ve edecektir. Başta Alman halkı olmak üzere Avrupa halklarının da, ilerici-demokrat güçlerinin de bu bilinçle hareket etmeleri kendi çıkarları gereğidir. Alman toplumunun yakın geleceği, bu dava çerçevesinde çizilecektir. İnanıyoruz ki, emperyalist amaçlar tümden boşa çıkacak, bu dava çerçevesinde halkların dayanışması en geniş ve gelişkin düzeye ulaşacaktır.

PKK'nin onikinci mücadele yılının, halkımızın her alanda yeni ve daha büyük zaferler kazandığı bir yıl olacağından eminiz. Özellikle, bütün gelişmelerin temeli olan gerillanın, Kürdistan'ın kırında ve kentinde yeni mevziler kazanacağına ve faşist-sömürgeci düşmana daha ağır darbeler vuracağına yürekten inanıyoruz. Yine halkımızın, daha fazla destek ve katılımla bütün uluslararası saldırıları boşa çıkaracağına ve ulusal kurtuluş hareketimizin uluslararası alanda mevzilerini güçlendirip, önemli siyasal gelişmeleri yaşayacağına inanıyoruz. Ve PKK'nin, geçmişte olduğundan daha güçlü bir tarzda halkımıza önderlik edeceğine, her türlü komplo ve saldırıyı boşa çıkararak halkımıza daha görkemli bir zafer yılı yaşatacağına olan inancımız tamdır. Biz de, bu gelişmelerin bir parçası olacağız. Bu inançla, PKK'nin onikinci zafer yılı, halkımıza ve ilerici insanlığa kutlu olsun diyoruz.

- Kahrolsun Faşist Türk Sömürgeciliği ve Emperyalizm!
- Yaşasın Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi!
- Yaşasın Halkların Kardeşliği ve Dayanışması!
- Biji PKK! Biji Serok APO!

B.Almanya'da PKK'li Tutuklular

CAN GÜVENLİĞİMİZ TEHLİKEDE

Baştarafı 1. sayfada

bizlerin sağlığını koruyarak mahkemeye çıkarmak zorundadır.

-Mahkeme salonunun durumu adil bir yargılama koşullarını ortadan kaldırmaktadır. Mevcut uygulamada daha da ötesi var. Kendisi yerin altında olan mahkeme salonundan çıkarıldığımızda bir-iki kat daha da alta indiriliyoruz. Toplu değil, her iki üçümüz ayrı bir bölmeye alınıyoruz, bu küçük gruplarımız orada da toplu tutulmuyor, her birimiz dört yanı kapalı, tuvaletsiz, kutu kadar küçük hücrelere kapatılıyoruz. Tuvalete gitmek için bile zile basmak, gardiyan çağırmak gerekmektedir. Bu uygulamanın yarattığı yorgunluk bir yana, uygulamanın kendisi bizleri psikolojik olarak etkilemektedir. Uygulama bilinçli bir planın parçasıdır. Bu yeraltı kutu hücrelerinde ciddi endişelerle kalıyoruz. Her an olabilecek bir saldırı ve provokasyona karşı tamamen savunmasız durumdayız. Ki şimdiye kadar olanlar kuşkularımızın doğruluğunu göstermektedir.

- Davanın siyasal karakteri ve bizlerin siyasal kimliği ortada olduğu halde, duruşmalar boyunca iki mislimiz kadar sayıda gardiyanlar yanımızda tutulmaktadır. Gerçekte tam bir şiddet ve tehdit kuşatması altındayız. Bu durumun mahkemece açıklanan gerekçesi hiç de doğru değildir. Uygulama bizleri yıldırmaya ve hareketsiz bırakmaya yöneliktir.

Bu bir şiddet uygulamasıdır. Özellikle iri gardiyanlar seçilmiştir. Kendilerine emir verilmiştir. Bize karşı şartlandırılmışlardır. Mahkeme salonundan çıkar çıkmaz saldırmayı bir gelenek haline getirmişlerdir. İlk oturumda olan bilinçli bir provokasyondu. Uygulamayı haklı göstermeye ve sıkılaştırmaya yönelikti. Geçen haftaki son oturum (31 Ekim) kapanır kapanmaz yine saldırıya uğradık, üstelik buna yol açacak hiçbir hareketimiz olmamasına rağmen. Durum gösteriyor ki bu gardiyanlar istedikleri zaman bizlere hakaret etme, dövme ve gerektiğinde öldürme hakkı ile donatılmışlar. Çünkü, savcının da izahıyla "imparatorluktan kalma" Alman yasaları buna elvermektedir. Mahkeme heyeti salonu terkeder etmez saldırıya uğruyoruz. Demek ki hakimlerin salonu terketme anı saldırı için önceden kararlaştırılmış bir işaret oluyor.

Bazı gardiyanlar özellikle saldırıyor ve hakaret ediyorlar. Aralarında sorumlu bir zat vardır. Bu her defasında özellikle gardiyanları saldırıya teşvik etmektedir.

Teşvik edilen saldırganlar, yaptıklarından cesaret almakta, kendilerine temelinde "hayvani şiddet duygularının olduğu" "üstünlük kompleksi" gelmektedir.

Biliniyor ki Nazizim budur. Nazi düşüncesi halkları medeniler-üstün ırk ve vahşiler-aşağı ırklar şeklinde böler. Sözde üstün ırkın temsilcileri, diğer ırklardan insanlara her türlü hakareti yapma ve vahşeti uygulama hakkını kendilerinde görürler. Biliniyor ki, bu sefil ve vahşi ideoloji ile şimdi yine -üstelik sözde bir adalet yuvasında- sözde adalet adamlarının eliyle insanlardaki hayvani duygular körükleniyor. Gardiyanların sürekli hakaret ve provokasyonları başka türlü nasıl değerlendirilebilir? Kaldı ki salonda sayıları izleyicilerden fazla olan polisler de her an devreye sokulmak üzere bekletiliyorlar.

Bu durumda bize olan saldırıdan, saldırgan gardiyanlar kadar, onlardan da çok mahkeme heyeti sorumludur.

Mahkeme heyeti uygulamasını ve gardiyanların neden bize saldırtıldığını açıklamalıdır.

Başta gardiyanların sorumlusu olan başgardiyan olmak üzere tüm saldırgan gardiyanlar geçen haftaki saldırılarının gerekçesini ve kimlerin emir verdiğini açıklamalıdırlar.

Durum nettir. İçinde tutulduğumuz koşullar ve yüzyüze bulunduğumuz tehlike, Türk sömürgeciliğinin mahkemelerinde Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı esirlerinin yüzyüze bulunduğu tehlikelerle benzerdir.

İnsanlarının fiziki varlıklarının her an tehlike altında tutulduğu yargılamanın adil olamayacağını belirtmeye bile gerek yoktur.

6.11.1989

"Tarihi bir mücadeleye gireceğiz"

Sevgili arkadaşlar;

Mücadele istiyoruz, mücadelemiz devam ettikçe, burada ömür boyu da kalsak, hiç gam yemeyiz. Hepimizin isteği bu. Var mı daha güzel bir duygu? İşte öyle; mücadele geliştikçe diğer tüm gelişmeler de peşinden geliyor. Mahkemenin açılış kararını bilmiyorum. Yer yer türkürdüklerini yalamışlar; elbette açık yazmıyorlar, ama karar şimdiden çözümsüzlüklerini dile getiriyor. Hatta İbrahim için hazırlanan son ek iddianame bile acizliğin bir örneği oldu. Rebmann ne zaman aleyhte bir gelişme ile karşı karşıya kalıyorsa, karşı taaruza geçiyor. Onun taktiklerinden bizim için çıkarılacak çok ders var. Son günlerde basında bizim lehimize bir-iki haber çıktı ve herif, hemen kendisine has cüretkar utanmazlığı ile bir basın açıklamasını yaptı. "Halk mahkemesi" safsatası bitti, şimdi "halk cezaevi" hikayesini çıkardı. Terimin Almanca kullanışı da saçma; "Volkgefengnis." Saçmalığı herkes anlayacak zamanla, ama amaç başka. Çamur at, tutmasa bile izi kalır misali.

Biliyorsunuz mahkeme yakında başlıyor. O nedenle bizleri Düsseldorf etrafında topladılar. Üç, dört, beş kişi bir cezaevinde kalıyoruz. Ancak cezaevi içindeki tecrit, yani birbirimizden ayrı tutulmamız devam ediyor; ve hatta duyduğum kadarıyla bazı arkadaşlar için daha da ağırlaşmış bu durum. (Özellikle Bochum cezaevine getirilen arkadaşlar açısından bu böyle.) Diğer taraftan her ne kadar birbirimizden tecrit ediliyorsak da yine aynı cezaevinde daha başka arkadaşların olması ve bunun bilincinde olmak apayrı bir durum. Bazen çok basit olguların bile anlamı değişiyor böylesi durumlarda. Bütün cezaevinde duyurulan basit bir anons bile daha değişik algılanıyor. En azından bu anonsu diğeri de

Devamı 16. sayfada

Kürtlerin Savunma Avukatı:

BİR SENARYO YARGILAMA

Lotta Schüllerqvist/DN (İsveç gazetesi)

"DÜSSELDORF: Hukuk toplumuna yaraşmayan bir senaryo yargılama. Mahkeme politik merkezler tarafından yönetiliyor. Ve suçlananlar önceden mahkum edilmişlerdir."

Bunları, B. Almanya'nın Düsseldorf kentinde 19 Kürdün yargılanmakta olduğu büyük davadaki avukatlar söylüyor.

19 Kürde yönelik ana suçlama, PKK içerisinde ayrılanları takip edip öldürmekle meşgul olan özel bir gruba mensup olmaları iddiasıdır. Bu 19 kişiden bazılarının üzerinde cinayet, cinayete teşebbüs, adam kaçırma ve sahte evrak düzenleme şeklindeki iddialar sözkonusudur.

"Bu dava maddesiyle, Federal Almanya ceza yasası, uluslararası hukuk kurallarının aksine yurtdışında da geçerli olma durumuna getiriliyor. Savaş durumu yaşandığı düşüncesiyle Lübnan'da konuyla ilgili herhangi bir dava açılmamıştır." Suçlanmakta olan Kürtlerden birisini savunmakta olan Bremenli avukat Hans-Eberhard Schultz, "Bir kurtuluş örgütünü kriminal olarak göstermeye çalışmakla B. Alman hukuku, Türk istihbarat örgütünün uzatılmış bir kolu haline getirilmiştir" diyor.

Dava maddelerinden birisi de, 1987 baharında Lübnan'da işlenen iki cinayetle ilgilidir. Zanlılardan ikisi, ayrılan iki kişiyi ölüme mahkum eden "devrim mahkemesi" üyeleri oldukları şeklinde suçlanmaktalar.

TAMAMEN TECRİT

Sanıklardan 12'si geçen yılın Şubat ayından bu yana çok katı tecrit uygulamasıyla gözaltı nezarethanelerinde tutulmuşlardır. Haklarındaki suçlamaların geri alındığı onüçüncü bir sanık ise geçenlerde serbest bırakılmıştır.

Sanıklar gözaltında hem cezaevi tutuklu ve mahkumlarından ve hem de dünyadan tamamıyla tecrit edilmişlerdir. Sadece ayda iki kez cam duvar arkasında olup kontrol edilen yarım saatlik görüşmeye müsaade ediliyor. Herhangi başka bir dil (Kürtçe, Türkçe dışında, bn.) bilmemelerine rağmen, ana dillerinde yazılı materyal bulundurmaları yasaklanmıştır.

"Biz savunma avukatları dahi, müvekkillerimizle normal bir ilişkiye geçemiyoruz. Ziyaretlerimiz kontrol ediliyor. Telefon konuşmasına müsaade edilmediği gibi, aramızdaki tüm yazışmalar da inceleniyor. Bazen mektuplar tamamen ulaşmayıp, bazen de ulaşana kadar haftalar alıyor ve bu durum savunma çalışmalarımızı güçlü bir şekilde zorlaştırıyor" diyor avukat Schultz.

TECRÜBE

Bu güvenli avukatlar çoğu kez, müvekkilerinin istedikleri avukatı seçemedikleri konusunda protestoda bulunmuşlardır. Batı Almanya terörist duruşmalarıyla yeni bir terim türetildi: Emniyet avukatları. Bunlar mahkeme tarafından atanıp, tek görevleri işlemlerin doğru gidip gitmediğine bakmaktır.

"Bu emniyet avukatlarının davayı üslenecekleri öğrenir öğrenmez, müvekkillerimizin güven duyduğu tanınmış ve tecrübeli avukatların davayı üstlenmelerini önerdik. Fakat mahkeme, sanıkların kabul etmediği tamamen apayrı avukatları atadı" diyor Schultz.

19 kişiye yapılan suçlamalar 250 sayfayı içerip, araştırma materyalleri 40.000 sayfanın üzerindedir. Suçlamalar, sanıkların evlerinde ve değişik dernek lokallerinde ele geçirilen binlerce yazılı materyale dayanmaktadır. Bu materyaller, örgütün siyasi programları, üye ve sempatizan listeleri, ekonomi ve yardım verenler üzerine raporlar, şahsi günlük defterler ve notlardan oluşmaktadır.

"ÖNCEDEN MAHKUM ETMİŞLER"

Fakat Düsseldorf duruşmasında bu üç şahit önemli bir rol oynayacaklardır. Bunlarını vermiş oldukları bilgilerle ele geçirilmiş olan belgeler yanyana getirilecektir. Polis suçlamasının bu 19 kişiye karşı gelişmesinin tek kaynağı, bu tür şeylerdir. Güvenilir savunma avukatları ise suçlamaların zayıf temelli olduklarını, "suni" olduklarını ve gözle görülüp elle tutulabilen deliller olarak eksik ve yetersiz olduklarını belirtiyorlar.

"Basın aracılığıyla yaydırılan bir karalama kampanyasıyla önceden mahkum edilmişlerdir. Savcı, iddianamesinde suçlu olduklarını belirtirken, bu suçları kanıtlayan herhangi bir veri yok ortada" diyor avukat Schultz.

Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi'nden yapılan bir basın toplantısında, bu suçlanan 19 kişinin ayrıca "dış ve iç düşmanlarını takibata alıp imha etmekten kendini alıkoyamayan" bir örgüte mensup oldukları söyleniyor. Bu 19 kişinin hepsi ad ve doğum tarihleriyle anılıyor bu basın toplantısında.

BOMBA İŞLEMEZ

Bu duruşma, şu an Stockholm'deki terörist duruşmasıyla (PFLP-GC duruşması kastediliyor bn.) mukayese edilebilir. Savcı ve savunma avukatı zanlıları ad belirtilerek anmak istememişti, onlar hakkındaki hüküm yürürlüğe geçmeden.

Savunma avukatları bu 19 kişiye karşı verilen hükmün önceden kararlaştırıldığına dair bir belirtinin daha bulunduğuna işaret etmişlerdir. Bu belirti, daha dava açmak gibi bir kararın alınmadığı bir dönemde 28 milyon Krona mal olan, özel mahkeme binasının inşasına başlanması olayıdır.

Bomba işlemez bu mahkeme binası yarı yeraltında olup penceresizdir. Mahkeme salonunda, suçlananlar özel cam bölmeli bir yerde, avukatlarıyla dahi en ufak bir ilişki imkanına sahip olmadan tutulabiliniyorlar.

"Savunma ve sanıkların direkt ilişki sağlamaları, bütün kurallara karşıdır. Duruşma salonu modern Batı Avrupa türünde bir Türk askeri mahkemesini andırıyor" diyor avukat Schultz.

İTİRAFÇIYA CEZA VERMEME

Ayrıca polise bilgi veren üç tanık mevcuttur. Bu tanıklardan birisi, verdiği bilgilerin Hans Holmer ve Ebbe Carlsson'un "Kürt-İzi"nin temelini teşkil eden ve Isveç'te "Kaynak A" diye bilinen kişidir. "Kaynak A" bu yılın başında İsveç'ten B. Almanya'ya teslim edildi. 1984'te Berlin'de işlenen bir cinayetten sanık durumundadır.

Fakat "Kaynak A" polise verdiği bilgilerin karşılığı olarak bu suçtan beraat etme sözü almıştır. Şimdiye kadar B. Almanya'nın en önde gelen şahitler prensi olarak mahkemede bulunacaktır. Ve bu şahitlik prensi ile ilgili kurallar geçen yaz gibi yakın bir geçmişte düzenlenmişti.

"Kaynak A", kendi verdiği ifadeye göre Avrupa'da PKK içinde yüksek bir mevkiide görev almış, daha önceleri ve bu özelliğinden dolayıdır ki, Hans Holmer ve Ebbe Carlsson'un "Kürt-İzi"nde ilginç bir itirafçı olarak ele alınmıştı. Fakat Palme cinayeti araştırmacılarının bir kesimi, "Kaynak A"nın verdiği bilgilerin inanılır olmadığını belirtmişlerdi.

F. Almanya-PKK Davası tutuklusu A. Haydar Kaytan:

"Yargılamak isteyenler yargılanıyorlar.. Halkımızı temsil ettiğimizi asla unutmayacağız..."

Sevgili dostlarım

24 Ekim, bizler için ömrümüzün en güzel ve en anlamlı günlerinden biriydi. Sizler de kendi gözlerinizle gördünüz. Mahkeme salonunda sadece Kürt halkı değil, Kürdistan da vardı. Bizim içine konulduğumuz o insan akvaryumu Kürdistan'ın ta kendisiydi. Bu insan akvaryumunun içine hapsedilerek boğulmak iştenen bizler değildik, halkımızdı. Kendi payıma kişiliğimizde halkımızı temsil edeceğimizi iyi biliyordum. Bundan hiç kuşkum yoktu. Ancak karşıtlarımız Kürdistan'ı da mahkeme salonuna getirdiler. Federal Alman emperyalizmi niyetinin şu ya da bu insanı yargılamak olmadığını, esas hedefinin özgürlüğe yürüyen Kürdistan olduğunu açıkça ortaya koyma zorunluluğunu duydu. Emperyalizm açısından bu bir kararlılık gösterisiydi. Bunun için benim kimlik açıklamasında bulunmayışım bilinçsiz bir tepkinin ürünü değildi. Çünkü yargılanmak istenen kendi ulusal kimliğine sahip çıkan KÜRT'tü. Çünkü orada yargılanmak istenen siyasal kişiliğimize damgasını vuran Partimizdi. Ve bizler duruşma salonunda köleliğe hayır diyen bir halkı temsil etmenin verdiği o engin coşkuyu ve gururu yaşadık. Duruşma salonundaki her arkadaşım kendisi olmaktan çıkmıştı: Hepimiz halktık. Emperyalizmin kendisini yeniden kölelik yoluna sokmak için harcadığı sonuçsuzluğa mahkum çabalarla alay eden ve kazanma kararlılığı ile dopdolu olan bir halk!

Başından beri bizleri düşünemez hale getirmek için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Okuma olanağımız hemen hiç yok. Bu yüzden daha çok sezgilerimi konuşturuyorum. Bu da yetmiyor. Düşündüklerimi size aktaramıyorum. Ancak bu davanın boyutlarının yalnızca Kürdistan ve Kürtlük gerçeği ile sınırlı olmadığına inanıyorum. Bir yanda geldiği noktada evrensel insanlık değerlerini toptan mezara gömmek isteyen emperyalist-kapitalizm, öbür yanda bu değerleri koruma savaşımı veren güçler var. Ulusal kimliğimiz belki de burada anlamını buluyor. Kürdistan kendi tarihinin eski günlerine dönüyor ve insanlığı yeniden yeşertiyor. Savunmanın ilk bölümünde de var: Abdullah ÖCALAN, eski hayat fışkıran günlerine kavuşmuş bereketli Mezopotamya toprağıdır diyorum. Başkalarını bilmiyorum, kendi tanımlamamı çok seviyorum. Kürdistan Devriminde Kürt'ün değil insanlığın kazandığını görüyorum. Ortada bir çıkmaz var ve devrimimizin insanlık için bir açılım sağlayacağını düşünüyorum. Bunun için ÖCALAN'ın Kürdistan'ı değil, dünyayı omuzladığının bilincindeyim. O'nun liderliği ve gücümüze güç katan düşünceleriyle gurur duyuyorum, gurur duyuyoruz.

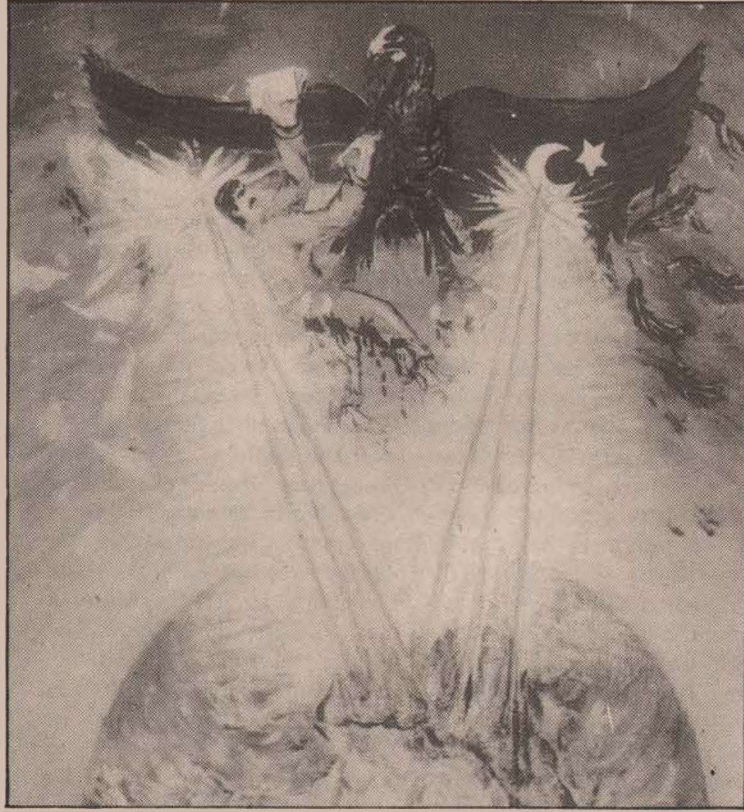
Yaşam Kürdistan'ın dağlarındadır. Kaynak oradadır ve gürül gürül özgürlüğe akıyor. Bizler bu kaynaktan akan yaşam suyunun sesiyiz. Gerillanın gücünden güç almasaydık ya da onun silahının sesi olmasaydık, bizi hiç kimse dinlemeyecekti. Şimdi bir insan akvaryumuna da kapatılsak, konulduğumuz yerde birer kartal yavrusu gibi duruyoruz. Espri çok açık ve bu bütün salona da yansıyor: Yargılamak isteyenler yargılanıyorlar. Bizler mevcut coşkumuzdan hiçbir şey kaybetmeyeceğiz. Ancak, coşkuyu ağırbaşlılıkla bütünleştireceğiz. Halkımızı temsil ettiğimizi asla unutmayacağız.

Yarın (30 Ekim) yine duruşmamız var. Her duruşma günü bizim için bir bayram gibi geliyor. Ben konuşmama devam edeceğim. Benden sonra asıl savunmamızı Selahattin arkadaşım yapacak. Ardından yine ben söz alacağım. Eski önerilerimin yetersizliğini ya da en azından şimdilik yersizliğini çok daha iyi anlıyorum. Bu mahkeme bir kürsüdür ve bu olanağı yaratanlara teşekkür etmek gerekiyor. Savunmaya devam, sonuna kadar! Ben, Selahattin ile Meral'in arasındayım. Salondaki düzenlemede beni baş sanık haline getirmişler. Arkadaşlarım da onayladı. Sağımda ve solumda bulunan arkadaşlarımın engin desteğiyle görevimi başaracağıma inanıyorum. Özgür bir ortamda bulunsaydık mevcut konumu büyük olasılıkla rededecektim. Burada gururla benimsiyorum. Eminim, eğer burada birimizin mutlaka darağacına gitmesi gerekiyor denilseydi, aramızda kesinlikle sorun çıkardı. Hepimiz darağacına giden kişi olmak isterdik. Ruh halimiz budur. Ve bu bir zaferdir. Bu konuda kuşkunuz olmasın. **"Arkadaşlar"** dedim, **"on sene sonra hepimiz özgür vatanımızda resmi devlet töreniyle karşılanacağız."** Yarı şaka yarı ciddi. Herkes güldü tabii.

Çabamız, özgürlük için döğüşen herkese layık olmaktır. Hepinizi tüm coşkumuzla kucaklıyoruz.

Sizin
Ali Haydar Kaytan
29.10.1989

FEDERAL ALMAN EMPERYALİZMİNİ PROTESTO EYLEMLERİ

AVUSTURYA

Viyana'da Alman emperyalizmini protesto yürüyüşü yapılarak, Konsolosluğa siyah çelenk bırakıldı

21.10.1989 tarihinde Almanya'da Kürt politikacılarının mahkemeye çıkarılmalarını protesto amacıyla Viyana'da gerçekleşen yürüyüş platformunda şu güçler yer aldı: Filistinli Öğrenciler Birliği, Avusturya Komünist Öğrenciler Birliği, Avusturya Sosyalist Partisi Gençlik Federasyonu, Kürt Halkıyla Dayanışma Komitesi, Kürdistan Enformasyon Bürosu, Bürgerland Anti-faşist, Bağımsız Kişiler Komitesi, Avusturya Dev-Genç taraftarları, TKP/ML-TİKKO ve TDKP taraftarları dayanışmacı olarak yer aldılar.

Yaygın olarak bildirilerin dağıtıldığı ve 200'ü aşkın bir kitlenin katıldığı yürüyüş, saat 10.00'da başladı. Yürüyüş korteji Alman Konsolosluğu önüne geldiğinde platform adına konuşma yapıldı ve Kürt politikacılara yönelik anti-demokratik uygulamaları içeren bir dosya Konsolosluk yetkililerine verildi. Daha sonra gür sloganlar eşliğinde kentin en kalabalık caddelerinden geçilerek Avusturya Başbakanlığı'nın önüne gelindi. Burada yapılan mitingde; saygı duruşundan sonra Almanca ve Türkçe konuşmalar yapıldı. Yine Başbakanlığa Alman emperyalizminin genelde Kürdistanlılara, özelde 18 Kürt politikacıya yönelik anti-demokratik uygulamaları kapsayan dosya verildi.

Yürüyüş ve mitinglerde kitlenin coşkulu haykırışları Alman emperyalizmini teşhir ederken, kamuoyunu da önemli oranda etkiledi. Ve saat 13.00'te biten eylem, gazetelerde de yer aldı.

Yine davanın başladığı gün olan 24 Ekim'de Viyana Alman Konsolosluğu'na siyah çelenk bırakıldı. Çelengin konulacağı yeri konsolosluk yetkilileri: "Biz çelengi kabul etmeyeceğiz. Çünkü yürüyüş yapmış ve aleyhimizde sloganlar atmıştınız. Bu durumları Almanya'daki makamlarımıza bidirdik" diyerek reddettiler. Bunun üzerine yurtseverler, çelengi uygun bir yere bırakarak, eylemi sonuçlandırdılar.

HANNOVER

2.11.1989 tarihinde Celle'de tutuklu bulunan Kürt politikacı Adil Aslan'la dayanışma için, ERNK taraftarları cezaevi önünde bir miting düzenlediler. Mitinge 360 civarında yurtsever katıldı. Miting, aynı zamanda da Almanya'da başlayan PKK Davası'nı kamuoyuna duyurmayı da amaçlıyordu.

Dayanışmacı yurtseverler, tutuklu Adil Aslan ile görüşme talebinde bulundular. Bu vesileyle cezaevi yöneticileriyle görüştüler. Ancak onlar telefonla Federal Başsavcıyla görüştüler ve o da reddetti. Federal Savcının görüşme talebini reddetmesi üzerine; kitledeki tepki büyük bir coşkuya dönüştü. Özellikle YJWK üye ve taraftarlarının zılgıtları yeri-göğü inletirken, coşkuyu doruğa çıkardı. Böylece yurtseverler sloganlarını daha da canlı ve gür atmaya başlamaları, çevrede gelip-geçenlerin büyük ilgi duymalarına neden oldu. Bu canlılık ve coşku ortamında polisin bilinen tüm tehdit ve baskılarına, yurtseverler aldırış etmeden, saat 11'de başlayıp 13'de bitmesi gereken eylem, saat 15'de ancak sonuçlandırılabilindi.

Mitingde Almanca ve Türkçe konuşmanın yanısıra, bu iki dilden çok sayıda bildiri de dağıtıldı. Ayrıca eylemin amacını içeren bir metin cezaevi yönetimine verildi. Saat 13'den sonra korsan mitinge dönüşen eylem; yeni polis takviyesine rağmen, Kürt politikacılarla iyi bir dayanışma örneği göstererek saat 15'de sonuçlandı.

★

DÜSSELDORF

24.10.1989'da Düsseldorf'ta başlayan B. Almanya-PKK Davası'nın başladığı gün; genelde olmak üzere Batı Berlin şehrinde de protesto eylemleri yapıldı.

İlki; birçok Kürdistanlı çocuk, o gün okullarına gitmeyerek, protesto eylemi yaptılar. Ve eylemin içeriğini yazılı olarak okul yönetimine verdiler.

İkincisi; aynı gün sembolik olarak eyalet mahkemesi önünde saat 12.00'de başlayan ve saat 17.00'de son bulan oturma eylemi yapıldı. Eylemin içeriğini anlatan bildiri ve Almanca yayınlar yaygın bir tarzda dağıtıldı. Eylem, kitlemizde büyük moral ve coşku yaratırken, kamuoyu üzerinde de olumlu etki yaptı. Taz, Berlin eylemini resimli verdi.

BELÇİKA

Alman emperyalizmi, açtığı PKK Davası'yla 18 Kürt politikacının şahsında halkımızı ve mücadelesini yargılamak istiyor. Bu yüzden iki yıldır Kürt politikacıları zorla içerde tutuyor. Ve halkımızı "terörist" göstermeye çalışıyor.

Bunu protesto amacıyla 50 kişilik bir yurtsever grup Liege'de eylem yaptı. Eylem, 24.10.1989 tarihinde Alman Konsolosluğu önünde yapıldı. Ve gür sloganlar eşliğinde konsolosluk önüne siyah çelenk konuldu. Konsolosluk yetkililerine istekleri bildirmek için 3 yurtsever içeri girip, konsolos yetkilileriyle görüştü. İstemleri kabul edildikten sonra yurtseverler, sonucu kitleye açıkladı ve eylem sonuçlandırıldı. Kitle, **"Faşist Rebmann"**, **"Emperyalizm Kürt halkını yargılayamaz"**, **"Biji PKK"**, **"Biji Serok APO"** sloganlarıyla eylem yerinden dağıldı.

NORVEÇ

Alman emperyalizminin iki yıldan beri tutukladığı 18 devrimci Kürt politikacıya yönelik anti-demokratik uygulamaları protesto amacıyla, Alman Konsolosluğu işgal edildi. 24.10.1989 tarihinde gerçekleşen eyleme; içinde çocukların da bulunduğu 15 kişi katıldı. Saat 10.30'da eylemi başlatan yurtseverler, taleplerini teleksle Alman yetkililerine bildirilmesini istediler. İstemlerinin yerine getirilmesiyle, eyleme saat 12.00'de son verildi.

Eylem kamuoyunda büyük etki bırakırken, Stavanger Aftenblat gazetesi de geniş yer ayırdı.

★

Düsseldorf 'ta "PKK Davası" ve Alman solcularının suskunluğu

Federal Alman makamlarının yıllardır özenerek planlı bir biçimde hazırladıkları sözde "Almanya-PKK Davası" 24 Ekim'de başladı. Düsseldorf'ta başlayan bu davanın benzerleri, sanıyoruz şu ana kadar pek görülmemiştir. Bu davanın Türkiye ve Kürdistan'ı ilgilendiren yönleri olduğu gibi, uluslararası boyutları da vardır. Bunun için biz Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin mensupları olarak bu davaya büyük bir değer biçiyoruz. Alman emperyalist yönetimi "adli" mekanizmasını harekete geçirerek, bir avuç Kürt politikacısı şahsında yok olmayla karşı karşıya olan Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesini sanık sandalyesine oturtmaya çalışıyor.

Bunun için bizler mahkeme salonunda ne cani ve ne de yargıç görüyoruz. Tersine o bonker tipi insanlıkdışı salonda Kürt halkının politik temsilcileriyle, yapısı iyi bilinen emperyalist bir devletin temsilcileri karşı karşıya bulunuyor. Tamamen bir gösteriye dönüştürülen bu dava salt biz Kürtleri değil, aynı zamanda Almanya'daki sol çevreleri de ilgilendiriyor. Alman devleti bu davaya iki yönlü ihtiyaç duymaktadır. Birincisi; Almanya'nın dış (özellikle Ortadoğu) ekonomik, politik ve askeri çıkarları için; ikincisi ise Almanya içindeki birtakım politik-emniyet tedbirlerin uygulanması için ihtiyaç duymaktadır.

Geldiğimiz ülke (Kürdistan), Alman devletinin ve aktif üyesi bulunduğu NATO'nun çıkar sahasına girmektedir. Bu çıkar sahasında sömürgeciliğe, ulusal baskıya karşı gelişen direniş Ankara'dan çok, Bonn, Brüksel ve Washington'u rahatsız etmektedir. Bunların Kürt halkı için öngördüğü biçim, tamamen Kürt halkının özgürlükten yoksun bir şekilde kendi toprakları üzerinde adeta kölece yaşamasıdır. Biz Kürtlerin bu biçimdeki bir elbiseyi giymesi mümkün değildir. Her uygar halk gibi Kürt halkının da kendi toprakları üzerinde özgür olma hakkı vardır. İşte bizler en asgari olarak bu hak için mücadele ediyoruz. Mensup olduğumuz Kürdistan İşçi Partisi (PKK), bu konuda önemli politik-pratik mesafeler katetmiştir. Birçok çevre PKK'nin Türkiye ve Kürdistan'da gündemin birinci maddesi olduğunu açıkça dile getiriyor. Türk sömürgeci yönetimi ise çoktandır PKK'yi "bir numaralı ulusal düşman" olarak ilan etmiştir. Evet Almanya, bu "bir numaralı düşman"ı kendi toprakları üzerinde kökünün kazılmasında, Türkiye'ye ve NATO ittifakına karşı kendi sorumluluğunu icra etmek istiyor. Bunun içindir ki her iki devletin sözde güvenlik ve istihbarat güçleri yıllardır akıl almaz komplo ve saldırılarla bu davayı hazırlıyorlar.

Namı bilinen genel savcı Rebmann, tasarladığı planlarını uygulaması için bu davayı iyi bir araç olarak görüyor. Federal Savcı, 13 yıldır başında bulunduğu makamı "Almanya'nın güvenliğinin teminatı" olarak yansıtmıştır. Bunu yaparken, bir yandan Almanya'nın güvenliğinin nasıl "Tehlikede" olduğunu demagojik bir tarzda yayarken; öte yandan da bu hayali tehlikeye karşı daha sıkı tedbirler talep etmektedir. Şu ana kadar bu suni tehlike temelinde; Rebmann, 129a maddesinin daha fazla sıklaştırılması (suç katalogu vb.), "demontrationsgesets" ve "Kronzeogegesetz" benzeri yeni yasaların sahibi oldu. Bu yıla kadar Rebmann, "RAF tehlikesi" temelinde bunları başarabiliyordu. Bu yaz aylarında yaptığı basın toplantısında Rebmann, "RAF örgütünün artık eskisi gibi bir tehlike olmadığını" resmen açıkladı. Aynı toplantıda yabancılardan gelen tehlikenin Almanya'nın iç güvenliğini tehdit eden asıl unsur olduğunu resmen ilan etti. Rebmann'a göre Kürtler (özellikle PKK), Filistinliler ve İrlandalılar ciddi bir tehlikedir. Rebmann, şimdi de yabancı düşmanlığını körükleyerek yabancıları ve iltica yasalarını değiştirmek istiyor. İşte bunun yapılabilmesi için sözde Almanya üzerinde bir "Vatermorgana"nın dolaştığını ispatlaması gerekiyor. İşte genel savcılık bu davaya bağlı olarak yürüttüğü propaganda savaşıyla bunu yapmaya çalışıyor. Alman solcuların suskun tutumundan da hareketle basın-yayın aracılığıyla tek sesli ve tek renkli beyanatları yayıyor. Savcılığın bu çabaları Alman kamuoyu nezdinde Kürt ve yabancı düşmanlığını daha da körüklüyor. Bu ortamda en kazançlı çıkan, seçmen sayısını arttıran Franz Schönhuber'in partisi oluyor.

İşte kısaca bu ve daha birçok gelişmenin gölgesinde gelişen bu dava, basında sık sık başlık edildiği gibi, "Kurden Prozeß" (Kürtlerin Davası) olamaz. Bu dava herkesi ilgilendiren yeterli gerekçelere sahiptir. Fakat bu niteliğe rağmen gösterilen ilginin boyutu çelişkilidir.

Ben bu davayı bir nevi Alman solcuları için bir sınav olarak görüyorum. Çünkü, uluslararası dayanışma, içi boş iki sözcükten ibaret bir slogan olmamalıdır. Dayanışmaya ihtiyaç duyulduğu ve gerekli olduğu anda bunun gösterilmesi gerekiyor. Günümüzde dünyanın birçok alanında kurtuluş ve demokrasi mücadeleleri -ve tabii Kürdistan'daki kurtuluş mücadelesi de- daha fazla etkin bir dayanışmaya ihtiyaç duymaktadır. Suskunluk devlet terörüne cesaret veriyor. Fakat halkların kendi öz güçleriyle yürüttükleri direnişle bütünleşen dayanışma, baskıcı, sömürgeci ve ırkçı yönetimlerine önemli oranda geri adım attırıyor.

Düsseldorf davasında daha somut ve özgül bir durum mevcuttur. Kürtlerin mevcut statüsünden şu veya bu oranda sorumlu olan emperyalist bir metropolde, kurtuluş hareketinin mensupları muhakeme edilmektedir. Böylece, Almanya coğrafik olarak 5 bin km uzaklıkta cereyan eden bir meseleye el atıyor, müdahalede bulunuyor. İşte bu dünya polisi rolüne daha fazla karşı çıkmak her Alman solcusunun demokratik görevidir. Bu konuda sol çevrelerde atılan bazı adımlar olmakla birlikte, bunlar çok zayıftır. Genel anlamda Kürt sorununa karşı egemen olan suskunluk bu davaya karşı daha fazla görülmektedir. Elbette bunun çeşitli nedenleri vardır. Genel anlamda dayanışma hareketinde bir durgunluğun olduğu gerçektir.

Emperyalist devletin dış çıkarları, kültürel farklılıklar, demokratik sol güçlere egemen olan anlayış yapısı, dayanışmada görebildiğimiz çifte standartın başlıca nedenleridir. Bazı kıtalardaki gelişmelere daha fazla ilgi gösterilirken, bazılarına karşı da ilgisizlik egemendir. Eğer somutlaştırırsak; Latin Amerika'daki ulusal, sosyal ve demokrasi hareketlerine karşı Almanya'da gösterilen sevindirici dayanışmanın aynısını Ortadoğu, ya da Afrika için göremiyoruz. Sanıyorum. Alman devletinin de, Ortadoğu'ya kıyasla Latin-Amerika'da ekonomik askeri etkinliği yok denecek kadar azdır. Ortadoğu'daki muhalif gelişmelere karşı kulağını tıkama politikası, Alman yönetiminin resmi dış politikasıdır. Bu resmi politika sol çevreleri de etkiliyor. Örneğin basında "Wafen für El-Salvador" gibi maddi kampanyalar ilanlarla duyuruluyor ve buna resmi devlet güçlerin fazla bir müdahalesi yoktur. Fakat benzer ilanlar Kürdistan ya da bir Filistin için yapılmadığı gibi, yapılması halinde devletin nasıl bir müdahalede bulunacağını kestirmek zor olmayacaktır.

Dayanışma hareketinde göze çarpan çifte standartın sorumlusu bu kıtalardan gelen hareketler midir? Elbette hayır. Eğer Kürdistan'ı örnek alırsak; bazıları bundan PKK'yi sorumlu tutan bir tartışma başlatmak istiyorlar. Fakat dönüp biraz yakın geçmişe baktığımızda Alman demokratik solunun önemli bir kısmı, Alman ve Türk emniyet güçlerinin oluşturduğu PKK karşıtı çemberin dışına çıkmadılar. Bizler ağırlıklı olarak 1986'dan bu yana MİT ve müttefik istihbarat örgütleri kaynaklı, sayısız takibat ve komplo ve iftiranın hedefi olduk. Bunlara bağlı olarak basın-yayın araçları vasıtasıyla PKK'yi "teşhir ve izole" etme kampanyası yürütüldü. İmkanları kısıtlı olan bir politik harekete karşı bu tek yanlı, tek sesli saldırıların nasıl olumsuz bir etki yaratacağını kavramak zor olmasa gerek. İşte Alman solunda bazı çevreler de bu kampanyaya alet edildiler, ya da maksatlı olarak katıldılar. Bu temelde Partimiz aleyhinde olumsuz bir intiba yaratıldı. Tüm bu gelişmelere rağmen PKK'nin Kürdistan kurtuluş mücadelesinde kazandığı önemli gelişmeler, nihayet genel savcılığın harekete geçmesini sağlayan önemli gerekçelerdi. Zaten daha önce uygun zemin yaratılmıştı. Savcılığın 1984'te değil de, 1988'de bu davaya giriş yapması bizim açımızdan tesadüften ziyade planlı bir tutumdur. Bazı cinayetlerden bahsediliyor, oysa bunlar 5 yıl öncesine ait olup, bu konuda ceza yiyen kişiler dahi olmuştur. Savcılık bu davayı açmak için sözde kabarık bir "cinayet listesi" sunması gerekiyordu. Bunun için savcılık 5 yıl önce olup kapanmış olayları, Kürdistan ve Lübnan'da bazı sözde olayları ekleyerek kabarık bir iddianame oluşturmak istedi. Tabii her kabarık ve iri olan şeyler mutlak doğru ve gerçekçi şeyler değildir. Bunlar sadece yönelimin maskelenmiş yönüdür. Bizde, "minareyi çalan kılıfını bulur" diye bir deyim vardır. İşte genel savcılık bununla kılıf bulduğunu sanıyor.

Bazı çevrelerin geçmişte içine girdikleri olumsuz tutumun eleştirisini yapmalı ve bunu pratikte gösterecekleri dayanışmayla ispatlamaları gerektiği inancındayım. Bu konuda PKK'nin de üzerine düşen sorumluluğu yerine getireceği kesindir. Partimiz ve Almanya temsilciliği sürekli ilişki ve dostluğa açık olmuş; samimi, geliştirici ve güçlendirici öneri ve eleştirileri dikkate almıştır. Bazılarının bizi "yetersiz enternasyonalist dayanışma göstermekle" suçlaması temelsizdir. Şöyle ki, bizim büyük zorluklarla Ortadoğu'da en büyük ve saldırgan bir orduya karşılık, Kürdistan'da geliştirdiğimiz direniş, en büyük enternasyonalist dayanışma örneğidir. Kürdistan'da bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin zaferi dünya barışına büyük bir katkıdır. Ayrıca bu mücadelenin Avrupa'daki demokratik sol mücadeleye canlılık, moral ve güven vereceği de bir abartma değildir.

Şimdi de bu davanın içinde gerçekleştiği koşulların çağrıştırdığı tehlikelere işaret etmek gerekiyor. Federal Savcılık bazı emelleri için bu davayı bir kobay olarak kullanıyor. Çünkü bu davada, Almanya'nın yakın tarihinde görülmeyen uygulamalar deniyor. Herşeyden önce genel savcılık bu dava ile 129a kanun maddesine yepyeni tanımlar getiriyor. Böylelikle bu madde tamamen düşünceyi yargılayan bir madde oluyor. İlk olarak Almanya'da yabancı bir örgütün taraftarları bu maddeyle suçlanıyor. Bunu devamen başka ülke örgütlerinin (Türkiye,Filistin,İrlanda vb.) izleyeceği muhakkaktır. Yine ilk olarak Almanya'da kişiler, burada işlemedikleri sözde suçlarla yargılanacaklar. (Bizim davamızda iki arkadaşımız sözde Lübnan'da iki kişinin ölümü hakkında karar vermekle suçlanıyor. Alman savcılar bu kişilerin bir kere isimlerini dahi bilmiyor.)

Mahkemenin içinde yapıldığı koşullar birçok yabancı delegasyonun da dile getirdiği gibi tam bir rezalettir. Bizler insanlıkdışı olan bir uygulama sonucu bir cam kutu içinde tutulmaktayız. Avukatlarımızla direkt irtibatımız olmadığı gibi, bizim sayımızdan fazla, bu cam kutu içinde gardiyanlar oturmaktadır. Yine çoğumuz Almanca bilmediği için, konuşmaların önemli bölümünü anlayamamakta ya da savunmasını yapamamaktadır. Orada bulunan BKA ve savcılığın tercümanları ise politik, hukuksal dil konusunda oldukça yetersiz olduklarını itiraf etmekte ve "mensup" ile "asker" kelimelerini yanlış tercüme edecek kadar yetersizdirler. Bu koşullarda bizler büyük bir baskı altındayız. Genel savcılık, tercümansız ve bu insanlıkdışı koşullarla hızla sonuca gitmek istiyor. Düsseldorf davasında suçlananla suçlayan arasında ciddi eşitsizlikler mevcuttur. Bu davada kesinlikle demokratik-adli usüller işlemiyor.

Dava, saf politik bir dava olduğundan ve sözkonusu onur kırıcı koşullarda gerçekleştirildiği için ortaya çıkacak kararı şimdiden kestirmek zor olmayacaktır. Alman devleti bu davayla hedefine ulaşacak mı? Biz buna evet diyecek kadar pesimist değiliz. Bu polisiye yöntemlerin, halkların kurtuluş mücadelelerini engellemeleri mümkün değildir.

Bu davada daha şimdiden alınan birtakım kararlar (örneğin cam kutu hakkındaki karar vb.) tarihi niteliğe sahiptir. Tüm bunlar gelecekte yapılacak politik davalar için de kullanılacaktır. Bu anlamda, tüm bu önemli gelişmeler karşısında demokratik sol çevrelerin başını kuma gömmesi düşünülemez. Bu uygulamalara karşı çıkmak ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ile dayanışmada daha etkili adımlar atmak bizlerin beklentisidir.

-Yaşasın uluslararası dayanışma!
-Kürt halkı kazanacaktır!

Bir F. Alman-PKK Davası tutuklusu

10 Kasım 1989

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	**3.00 $**
Avusturya	**18.00 s.**
Belçika	**60.00 bfr.**
Danimarka	**8.00 dkr.**
Fransa	**6.00 ff.**
Hollanda	**3.00 hlf.**
İngiltere	**0.80 £**
İsveç	**6.00 skr.**
İsviçre	**2.50 sfr.**
Norveç	**10.00 nkr.**

B. ALMAN EMPERYALİZMİNİN SALDIRILARI KÜRDİSTANLI YURTSEVERLERİ YILDIRAMAZ

Alman emperyalizmi geçmişten beri sürdürdüğü saldırılarını, günümüzde daha da yoğunlaştırdı. Aslında bu saldırılar genelde de olmaktadır. Örneğin Fransa, İsviçre vd. ülkelerde olmaktadır. Ve saldırılar ortak amaçlar doğrultusundadır. Amaç; PKK'yi Avrupa'da tasfiye etmektir. Bunları kendi uşakları ve işbirlikçilerini, yine provokatörleri yanına alarak ortaklaşa yürütmektedirler. Bunda Almanya sadece biraz aktif rol üstlenmiştir. Ve saldırıları 1987 yılına dayanmaktadır. Saldırılarında, onun üzerinde yurtsever Kürt politikacı tutuklanmıştır. Son dönemde saldırılarına yenilerini de ekleyerek ev ve dernek baskınlarını oldukça arttırmış durumdadır.

Son olarak, 18.10.1989 tarihinde Güney Almanya'da yeni ev ve dernek baskınları oldu. Aynı günde sabah saat 6-7.00 arası evler ve dernekler basıldı. Basılan bölgeler; Frankfurt, Mannheim, Saarburcken, Stuttgart ve Nürnberg'de 30'un üzerinde ev baskını oldu. Yine polis, bazı evlerde karakol kurarak telefonları denetlemektedir. Ve telefonlar kaydedildi. Her evi, 6-7 polis basmaktaydı. Baskında güdülen amaç nedir? Sözümona arama, baskınlarda bazı kişileri tutuklamak vb. saydığım tüm bölgelerdeki dernekler kundaklandı ve bazı derneklerimiz akşam saatlerine kadar kapalı tutuldu. Ancak, akşam avukat vasıtasıyla anahtarlar alınabilindi. Faşist polislerin bağlı oldukları kurumlar; BKA, LKA ve yabancılar dairesinden bir polistir. Baskınlarda saçmaladıkları; "PKK mahkemelerde katliam yapacak" PKK'nin böyle bir amacının olmadığı biliniyor. Fakat bu gibi sözlerle Partimize yönelik saldırılarına meşruluk kazandırmak istiyorlar. Yine "PKK çocuk kaçırıyor" vb. sözler ederlerken, fotoğraflar gösteriyorlar ve belge gibi herhangi bir şey bulamayınca da; kin ve öfkeyle "Biliyoruz PKK her şeyi sizin kafanıza yerleştirmiş, bunun için hiçbir şey bulundurmuyorsunuz" diyorlar. Bir yurtseveri de sabah, işbaşından alıp karakolda sorgulamaya aldılar. Kendisine, "Sen ERNK üyesisin, biliyoruz bize ihbar edilmişsin" diyorlar.

Bu operasyonlardan amaçlanan diğer bir neden; yurtsever insanlarımızı korkutma, sindirme, yıldırma, pasifleştirme, gözdağı verme vb. Diğer bir durum: 24 Ekim'de açılacak olan "PKK Almanya Davası"na karşı kitlede olan ilgi ve bu süreçte protestolara katılımı ve kamuoyu oluşumunu engellemedir. Ayrıca kademeli bir şekilde halen ev baskınları devam etmektedir. Bazı bölgelerde, Alman polisinin diğer bir yöntemi ise, yurtseverlere ajanlığı dayatmadır. Bunu yaparken de para, ev, araba vb. yaşam vaadedilmektedir. Böylece PKK hakkında bilgi toplamak istiyorlar.

Son operasyonlarda ajan-provokatörlerin rolü nedir? Bu baskınlarda polisin de kendi ağzıyla belirttiği gibi, ajan-provokatör Nadire'nin ihbarları üzerine baskınlar yapılmıştır. Bu, hain provokatörün Alman polisiyle nasıl işbirliği içinde olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Yine aynı ajanlığı, ihbarcı ajan-provokatör, namussuz H. Yıldırım yapmaktadır. Son ihbarları sonucu Köln'de bir yurtsever yakalanmıştır. Ayrıca provokatör H. Yıldırım, Kurt Rebmann'ın PKK'ye karşı tutumunu pasiflikle suçlamaktadır. Yarın Yugoslav çingenesi ajan provokatör Nadire alçağı da, Alman polisinin başarısız olduğunu eleştirecektir. Hatta yukarıda belirttiğimiz yurtseverin ERNK üyesi olduğunu Nadire provokatörü ihbar etmiştir. Burada güdülen amaç bellidir. Alman emperyalizmi mahkemeleri lehine çevirmek için yoğun çaba içerisindedir. Dün Kürdistan'da TC ordusuna komutanlık yapan General Moltke'nin oynadığı rolü, bugün Kurt Rebmann üstlenmiş durumdadır. Ama bu rol boşa çıkmaya mahkumdur. Zira bugün Partimiz PKK her türlü oyunu boşa çıkarmaya muktedirdir. Ve kazanacak olan Partimizdir.

Yurtsever Kürdistan halkı

Alman emperyalizminin polis baskıları bir döneme has değildir. Bunun gibi saldırıları daha da olacaktır. Tüm Kürdistanlılar yapılan baskılardan ders çıkarmalı, duyarlı ve dikkatli olmalıdırlar. Her yönüyle kararlılığımızı ve direnişçiliğimizi daha da arttırmalıyız. Polis saldırılarında ve yurtseverlere dayatılan ajanlık ve düşürmelere karşı kin ve nefretimizi kusmalıyız. Böylesi durumlarda aktif tavır koymalıyız ki, bir daha aynı saldırılara maruz kalmayalım. Aksi taktirde içerisine girilecek pasiflikler baskıları daha da arttıracaktır. Bunlar polisin sürekli kullandığı taktiklerdir.

Partimize ve tüm yurtseverlere olan bu baskıları boşa çıkarmak için mücadelemize daha da sarılmalıyız. Ve katkılarımızı arttırmalıyız. Son Serxwebun'da yayınlanan itiraflarda ajan-provokatör ve işbirlikçilerin durumu iyi anlaşılmaktadır. Bu hainane çabalardan dolayı saldırılar yoğunlaşıyor. Çünkü, planları boşa çıkıyor da ondan. Diyarbakır zindanlarında Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin haykırdığı **"Teslimiyet ihanete, direniş zafere götürür"** şiarını temel almalıyız. Direnmenin yaşam olduğu iyi bilinmektedir. Bu anlamda direnmek yaşamaktır.

-Yaşasın şanlı Önderimiz PKK-ERNK-ARGK!
-Zafer PKK önderliğinde direnen ve savaşan halkımızın olacaktır!
-Kahrolsun emperyalizm ve saldırıları!
-Kahrolsun sömürgeci-faşist Türk devleti ve her türden işbirlikçi ve hain uşakları!

Frankfurt'tan bir yurtsever

Kimdi Bunlar

Kimdi bunlar
Beliriverdiler
Kürdistan doruklarında

Bir volkan gibi
Fışkırdılar dağların
doruklarından
Burada gömülü denilen bir
anda

Haykırdı Ağrı'da
Zilan'da PKK
Kürdistan dağlarında
Ölmedik yaşıyoruz

Yaşatacağız Kürdistan'ı
Geldik işte geldik
Yüzyıllar hor görülen
Kürdistan emekçileri
Dedesiyle ninesiyle
Kadınıyla genciyle
Çocuğuyla bebesiyle

Haykırdı Kürt kadını
Haykırdı Kürt erkeği
Haykırdı Kürt genci

Yüzyıllardır yoktu
Elimizden tutan bir öncü
Artık bizim de bir öncümüz
var

Coşkun
24.04.1989

Dünyaları başlarına yıkılmıştır

Ben bu yıl, senelik iznimi Kürdistan'ın Mardin bölgesinde geçirdim. Yıllık iznim; 1.8.1989 tarihinden 4.9.1989 tarihine kadar sürdü. Bu bir aylık süre zarfında Mardin alanını çok dolaştım. Bunun için, gördüğüm bazı gelişmeleri Berxwedan aracılığıyla yurtseverlere iletmeyi bir görev bildim.

Gördüğüm kadarıyla Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, otoritesini hemen hemen her alana hakim kılmıştır. Özellikle kendi ruhlarını beş meteliğe satılığa çıkarmış olan ihbarcı ve ajan kesime yönelim takdire değerdir. Bunlar sistem olarak işlemez hale getirildiler. Zaten birçoğu hakkettiği yere gitti. Geri kalanlardan bir kısmı mallarını, mülklerini bırakıp metropole kaçmış, diğer bir kesimde ise sürekli bir panik ve ölüm korkusu var. Yani dünya, onların başlarına yıkılmıştır.

Ayrıca gittiğim her yerde Hunerkom'un müzik kasetleriyle karşılaşıyordum, millet açıktan dinliyordu. Günlük konuşmalar ise hep mücadeleye ilişkindi. Yani halkta korku diye bir şey kalmamış; artık her şey açıktan yapılıyor ve mücadeleye, şehitlere sahip çıkılıyor. Eylemlere gelince, orada olduğum süre boyunca hemen hemen hergün eylem oluyor ve düşmana büyük kayıplar verdiriliyordu.

Eskiden hep duyuyor ve dinliyordum, ancak şimdi gerçekleri gözlerimle gördüm, Partiye ve halka olan inancım daha da pekişti.

- Biji PKK, ERNK, ARGK
- Biji Serok Apo!

Bayern München'den
bir yurtsever
18.9.1989

KÜRT KIZIN KARARLILIĞI

Ben yaklaşık iki ay önce Kürdistan'dan geldim. Mardin'in Kızıltepe ilçesine bağlı Xurs köyünde gerçekleşen bir olayı yazmak istiyorum.

Günün birinde Xurs köyünden çalılık toplamaya giden üç yurtsever Kürt kızı, bir grup ARGK gerillası ile karşılaşır ve ulusal kurtuluş mücadelesi üzerine sohbet ederler. Köylü kızlar ayrılmadan önce ARGK gerillaları, buraya tekrar gelip gelmeyeceklerini sorarlar, kızlardan birisi, yarın tekrar geleceğini belirtir. Arkadaşlar da beraberinde yiyecek ve ekmek getirmesini söyler. Ertesi gün randevu noktasına gelecek olan Kürt kızı, gece boyunca düşünüp taşınmıştır; annesinden nasıl ekmek isteyeceğinin planını kurmuş. Çünkü annesi ve babasının olayı nasıl karşılayacağını kestirememekte; istenileni vermeyebilir, hatta onu azarlayabilirlerde.

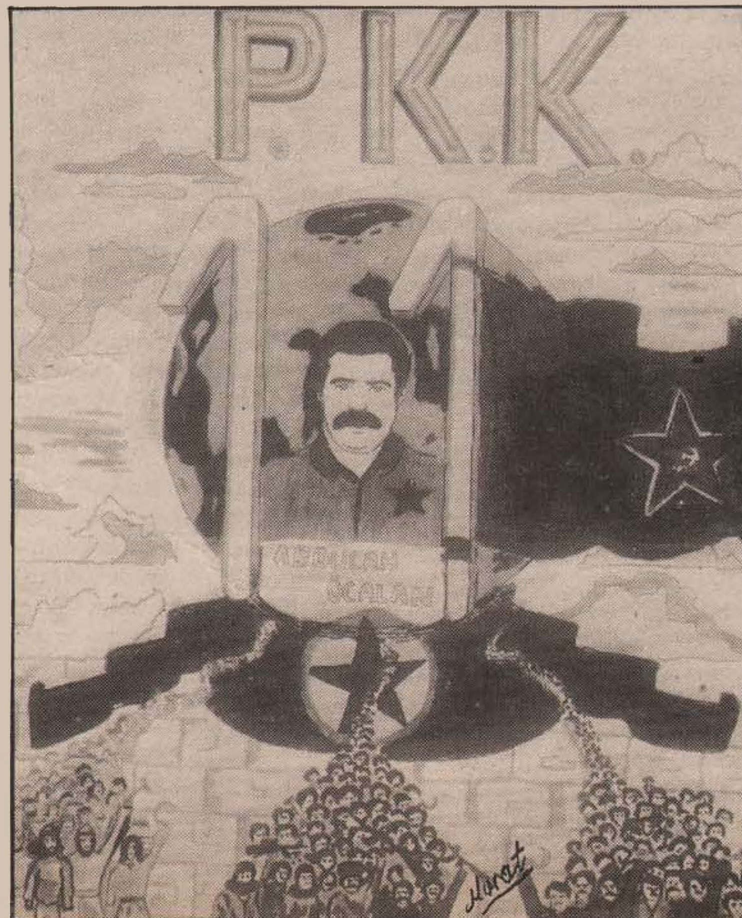
Ertesi gün yurtsever Kürt kızı, annesinden ekmek istemiş, bunun üzerine annesi, "Bir parça al git" demiş, ama kız bunun "az" olduğunu söyler. "O zaman bir ekmek al" demiş, ama kız bunun da "az" olduğunu söyler. Durumdan kuşkulanan annesi, "Bu kadar fazla ekmeği ne yapacaksın" der. O da; "Arkadaşlar için de alacağım" diye cevap verir. O esnada babası da gelir ve tartışmaya katılır. Annesi; durumu babasına izah eder. Babası, "Arkadaşlarım için de alacağım diyorsun, peki arkadaşlarının evinde ekmek yok mu? Onlar da evlerinden ekmeklerini alsınlar" der ve kızı azarlar. Tartışmaya, dışardan gelen ağabeyi de katılır ve işi, isteklerinde ısrar eden kızı tokatlamaya kadar vardırırlar. Ama aradan birkaç saat geçtikten sonra kız söz verdiği için gizliden birkaç ekmek ve biraz da yiyeceği bir bohçanın içine koyup evinden hızla uzaklaşır ve vatanımız için mücadele veren yiğitlerimize götürür. Tabii ki, fedakar Kürt kızının bu yüzden azar işittiği ve ezildiği arkadaşlar tarafından farkedilir. Yurtsever kızımız ARGK gerillalarına "Ben de size katılmak istiyorum" der. Arkadaşlar da ailesinden onay almasını önerirler. Ancak, Kürt kız; "Annem ve babam buna müsaade etmezler. Mücadeleye her aileden en az bir kişinin katılması gerekmez mi? İşte, ben de ailem adına mücadele saflarına katılmak istiyorum" diye kararlılığını dile getirir. İsteği kabul edilen yiğit Kürt kızı artık bir ARGK savaşçısı olur.

Olaydan bir hafta sonra gerillalarımız köye iner ve yiğit kızımızın ailesini de ziyaret ederler. Köylülere ve gençliğe yönelik güçlü bir propaganda yaptıktan sonra köyden ayrılırlar. Bu olay, kısa sürede çevre köyler tarafından duyulur ve halkımız derinden etkilenir, yurtseverlik daha da pekişir.

Artık, söylenecek tek bir şey varsa; o da Partimiz PKK'nin halkla bütünleşmiş olmasıdır.

Yediden yetmişe, genç-yaşlı demeden, kadın-erkek ayırımı yapılmadan herkes, ulusal kurtuluş mücadelesine katılıyor, destekliyor ve gerillalarımızı kucaklıyor.

Kürdistanlı
bir yurtsever Hacı

Özal cumhurbaşkanı seçildi

12 EYLÜL FAŞİST REJİMİNİN SORUNLARI VE GELECEĞİ

Baştarafı 1. sayfada

çok daha kapsamlıdır. Cumhuriyetin kendisi eski cumhuriyetten çok daha farklıdır. En önemlisi de günümüz Kürdistan'ı eski Kürdistan olmaktan çok mu çok uzaktır. Tam da bu noktada gelişmenin tayin edici savaş alanı ise Kürdistan'dır. Zaten krizin bu kadar derinleşmesi, ekonomik bunalım, sosyal çürüme ve en önemlisi de ordunun aşılması, ordunun çözüm gücü olmaktan çıkarılması, Kürdistan'da yürütülen savaşımla yakından ilintilidir ve esasta olayla bağlantılıdır. Kürdistan'da sınırlı da olsa yürüttüğümüz savaş 6. yılını doldurmaktadır. Bu savaşımımız özellikle ordunun o çok iddialı "kılıcı çeker, vurur çözer" imajını yerle bir etmiştir." (PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, Serxwebûn, Sayı 94)

Cumhurbaşkanlığı seçimi böyle koşulların ürünü olarak gerçekleşti. Ve Turgut Özal cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturdu. Ama sorunlar bitmedi; tersine yeni sorunlar ve artık çözüm gücü olmaktan oldukça uzaklaşmış bir rejimin başına oturdu. Nitekim TC'nin karşı karşıya bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasal sorunların derin ve köklü oluşu, cumhurbaşkanlığı seçimini cumhuriyet tarihinde en tartışmalı seçim haline getirmiştir. Düzen içi muhalefet güçleri, "Özal'ın oy oranının %10'lara düştüğünü ve tarafsız davranmadığından cumhurbaşkanlığı makamının saygınlığının yitirileceği" vb. gibi eleştiriler yönelterek seçimleri boykot ettiler. "Sine-i millete dönme" yani SHP ve DYP'ye mensup milletvekillerin toplu istifa etmeleri gündeme geldi. Demirel, "Çankaya Milletindir" mitingleriyle rejime muhalif olan kesimleri Özal ve ANAP'a yöneltmeye çalışıyor. Yine ANAP'a muhalif olan çeşitli çevreler, özellikle burjuva basını aylar öncesinden neredeyse bütün sayfalarını bu konuya ayırarak Özal'ın cumhurbaşkanlığının "meşru" olmadığını tartıştılar, tartışıyorlar ve daha çok tartışacaklar da.

Gerçekten düzen içi güçlerin bu tartışmaları salt bir "meşruyet" sorunu mudur? Oy yüzdesi %10'a düşmüş Özal'ın cumhurbaşkanı olması, yasalarının ihlali midir? Böyle olsaydı bu kadar sorunun üzerinde durmayacaklardı. Hele hele bir Demirel açısından bu oldukça meşrudur. Şu anda bu olaya en sert şekilde karşı çıkan düzen içi güçlerin temsilcilerinden Demirel, '80 öncesi Milliyetçi Cephe hükümetleri döneminde "bulun 226 oyu, hükümeti düşürün" diyebilen birisi 290'ı aşkın oyu olan Özal için, söyleyecek sözü hiç olamazdı. Yine Özal, ANAP'ın Genelbaşkanı olduğunda, kendi yasalarında belirtilen cumhurbaşkanının tarafsızlığına ters mi davranacaktır? Benzer bir durum 1950'lerde DP'de yaşanır; Celal Bayar cumhurbaşkanı olur. Ama bu tartışmalar hiç gündeme gelmez.

Açık ki, sorunun kaynağında yukarıdaki nedenlerden biri veya tamamı yatmaktadır. Çok köklü olan sorun, rejimin geleceğini belirleme, yani sonunu getirme özelliklerine bürünmüş ve rejim muzdarip-kötürüm bir hastalığa yakalanmıştır. Düzen içi güçler hastalığa çözüm arıyorlar, fakat hiçbirinin teşhisi doğru olmadığından, verdikleri ilaçlar yan tesirlerini göstermektedir. Bırakalım hastayı iyileştirmeyi, ölüme her geçen gün daha da yakınlaştırmaktadırlar. Kavganın başlaması ve '70 yıllık cumhuriyet tarihinde en ileri düzeyde cereyan etmesinin asıl nedeni budur. Tabii egemen güçlerin çeşitli kanatları iktidar mücadelelerini son cumhurbaşkanı olayı etrafında verirlerken, halk uyanmasını engellemek, hatta kendi potalarında eritmek amacıyla olgunun biçim yönüne ağırlık vermeyi de ihmal etmemektedirler. Yine de olgu dikkatli izlenirse, sorunun asıl kaynağını kavramak mümkündür. Örneğin SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal Cumhuriyet gazetesiyle yaptığı bir mulakatta, "Geleceği göremiyoruz. Gelecek olanağı yoktur. Türkiye önemli krizler döneminden geçiyor. Her gün yeni bir durum, yeni bir ortam kendisini gösteriyor. Böyle bir durumda geleceğe ilişkin kesin kararlar söylemek mümkün değildir. Belli olan bir şey var: Ülke bir gelişme içinden geçiyor, biz de bu gelişmeye sağlıklı bir şekilde ağırlık koymaya ve uyarı görevimizi yapmaya çalışıyoruz. Kamuoyunu ve ilgilileri, sorumluluklarını yerine getirmeye davet ediyoruz... Peşin hüküm verme imkanı yok. Geleceği kimse bağlayamaz. Her şey olabilir."

Deniz Baykal, cumhurbaşkanı seçimleri üzerine yaptığı bu söyleşide problemi üstün körü geçiştirmeye çalışıyor. Ama yine de satır aralarında sorunların gerçek kaynağı bulunabilir. Özellikle "Geleceği kimse bağlayamaz. Her şey olabilir" cümlesi, egemen sınıflar açısından geleceğin karanlığını vurgulamaktadır. Ve bunun karşısında, çaresizliklerini ortaya koymaktadır. Çünkü cumhuriyet, tarihinin en kritik dönemini yaşamaktadır. Özal'ın cumhurbaşkanı olması da, tarihi dönemin dönüm noktasında olan Türk egemenlik sisteminin sonuna girişini ifade etmektedir. Vurgulanmak istenen gerçeğin kendisi budur. Her şeyden önce 12 Eylül rejimi önüne koyduğu sorunlardan hiçbirini çözememiştir. 10. yılını yaşayan bu dönemde, sorunları devraldığı konumdan çok daha ileri sorunlarla karşı karşıyadır. Ekonomik alanda Türk kapitalizmi tarihinin en bunalımlı dönemine girmiş durumdadır. Üretim kapasitesi sıfır noktasına gelip dayanmıştır. Yatırımlar ise durmuştur. Pazar, 12 Eylül'ün yarattığı yeni türeme sınıfın her geçen gün daha çok denetimine girmektedir. Bu sınıfın en belirgin özelliği; toplumun en tortu, en lümpen ve en şoven kesimlerden derlenmiş olmasıdır. 12 Eylül'le birlikte bu kesimler, sunulan devlet olanaklarıyla palazlandırıldı. Bu kesimin elindeki sermaye tamamen gayrimeşru yollarladır; hayati ihracat, soygun bankercilik, usulsüz ihale vb. Yani açık değimiyle tamamen hırsızlıkla elde edilen sermayedir. Dolayısıyla bu kesimler açısından devlet olanaklarına yaklaşım, kendi çiflikleri biçiminde yararlanmadır. Zaten 12 Eylül faşizmi böyle bir sınıfı bilinçli olarak yarattı, geliştirdi ve devlete önemli oranda egemen kıldı. Bu tarz bir yapılanma serseri mayın gibidir. Maddi zemini itibarıyla alabildiğine Türk şovenizmiyle doldurulmuş ve talanla bütün serveti eline geçirmek için her yolu mübah sayar. Ondaki bu anlayış kendisi dışında hiçbir şeye yaşam hakkı tanımaz. Bu, bir zamanlar Hitler'in Almanya'da lümpenleşmiş kesimleri politize ederek, faşizmi bu temelde örgütlemesine benzemektedir. Fakat Türkiye'de koşullar Almanya'dan farklı olduğundan, egemen sınıf düzeyinde devlet olanakları sunularak yaratıldı. Ve başta ABD olmak üzere, emperyalizmin güdümünde türetildiğinden ona da sonuna kadar bağlıdır. Aynı zamanda ordu himayesinde geliştirildiğinden son derece de orducudur. Kısaca bu yeni yetme sınıf emperyalizmin ve 12 Eylül faşizminin gayrımeşru çocuğu olarak dünyaya geldi.

Evren-Özal ikilisi esasta bu türeme sınıfın temsilcileri olarak arzı endam ettiler. Son cumhurbaşkanlığı seçimlerinde düzen içi muhalefet, Turgut Özal'ın seçilmesine bu noktada karşı çıkıyor. Özal, temelde bunların çıkarlarının temsilcisi olarak devletin başına getirildi. Bu durum egemen sınıfların diğer kanatlarını oldukça rahatsız etmektedir. Bu kesimin devlete tam hakim olması durumunda bırakalım yoksul kesimleri kurtarmayı onlara da yaşam hakkı tanımayacak karakterdedir. Egemen sınıfların diğer kanatları bunu iyi farkettiklerinden, devleti tamamen ele geçirmesine fırsat vermek istemiyorlar. Ve bunların siyasal temsilcileri olan SHP-DYP ve diğer düzen için muhalif gruplar, bunun için mücadele yürütüyorlar. Rahatsızlıklarına kaynaklık eden asıl mesele budur. Yine bu sınıfın devlet dümenini tamamen ele geçirmesi halinde, hızla Türk egemenlik sınıfını ölüme götüreceğini de iyi görüyorlar.

Her ne kadar düzen içi muhalif kanatlar arasında yürütülen mücadelenin asıl nedenini bu oluşturuyorsa da; dışa vurumu Özal'ın cumhurbaşkanlığının meşru olup olmadığı şeklinde geliştiriliyor. Nedeni de emekçi kitlelere "demokrasi mücadelesi" şeklinde yansıtılmaya çalışarak, bilinçler karartılmak istenmektedir. Çünkü egemen sınıfların kendi aralarındaki çıkar mücadelesini doğru yansıtmaları halinde, halk gerçekleri daha doğru görebilecektir. Dolayısıyla onun da kendi seçeneğini daha kolay dayatması kaçınılmaz olacaktır.

Türk kapitalizminin tarihinde yaşadığı en derin ve köklü krizi, egemen sınıfların çıkar çelişkilerini cumhurbaşkanı seçiminde kendisini böyle ortaya koyarken, önümüzdeki dönemde daha da kapsamlılaşarak devam edecektir. Özal'ın temsilini yaptığı kesimler devlet olanaklarına dayanarak tam bir soygun düzeni kuracaklardır. Dolayısıyla diğerlerinin payı giderek düşecektir. Nitekim Özal'ın cumhurbaşkanı olur olmaz Yıldırım Akbulut'u hemen başbakanlığa ataması, durumun tamamen böyle olacağını göstermektedir. Akbulut, ipleri Özal'ın elinde olan tam bir kukladır. Bu kendisini hükümetin teşkilinde bile ortaya koydu. Daha önce oluşturulan bakanlar kurulu listesi ve yazılmış hükümet programı eline tutuşturuldu. O da bununla işe başladı. Dolayısıyla tamamen emirlerle icraat yapacağı açıktır. Yine Özal, orduyla tam bir uzlaşma içindedir ve emperyalizmin desteğine sahiptir. Kendi etrafını, ağırlıklı olarak ordudan olmak üzere, 12 Eylül zihniyetini taşıyanlarla dolduracaktır. Bununla 12 Eylül faşist anayasasını uygulayacaktır.

Bu durum egemen sınıflar arasında ikiliği giderek derinleştirecektir. Bu da, "Özal seçeneğinin cumhurbaşkanlığına kabul edilmemesi, iradeleri dışında da olsa, devlette -Türkiye Cumhuriyeti'nde- yeni bir durumun ortaya çıkmasına yol açıyor. Bu Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk defa askersel bir konuma karşı, sivil bir konumun güç kazanmasına da götürür. İnönü devletçidir, orducudur; ama SHP'nin geleneğinde bu çok belirgindir; CHP'ninde hakeza. Demirel de boyun eğmecidir, ama Özal'ın zayıflığını, 12 Eylül'ün zayıflığını iyi görerek, iyi değerlendirerek kendi seçeneklerini gündemleştirmektedir.

Bir avuç vurguncu dışında, yeni palazlanan işbirlikçi-tekelci ve de uluslararası tekellerin hizmetkarı kesimler dışında, Türkiye'de toplum bütünüyle bunlardan giderek uzaklaşıyor. Dolayısıyla toplum gücü; ister düzen içi muhalefet, isterse daha büyük potansiyel olsun, emekçilerin çıkışlarında ifadesini buluyor." (PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, Serxwebûn, Sayı 94)

Aslında egemen sınıflar arasındaki mücadelenin giderek çatışmalı bir sürece girmesi Türkiye'de halk muhalefetinin kendi seçeneğini geliştirip, iktidar olmada önemli bir avantaj sunacaktır. Yalnız burada Türkiye halkının öncüsü olması gerekenlere ciddi görevler düşüyor. Mevcut koşulları ve fırsatları iyi değerlendirip doğru bir çıkış yapmaları gerekmektedir. Eskinin o dar, sekter, demagojik ve esasta da Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesiyle bağlantılarını doğru kurmazlarsa, geleceğin çok daha kötü olacağını iyi görmek durumundadırlar. Zira egemen sınıflar arasındaki çatışmalı durum; her kesimin kendi çıkarlarını koruyup, geliştirmek için silahlı güçlerini oluşturarak seçeneklerini ortaya çıkarmasını zorunlu kılıyor. Bu temelde Türk ordusunun bütünlüğünde de fazla söz edilemeyecektir. Önümüzdeki dönemde, daha çok sözü edilen tarzda oluşumların meşruluk kazanma olasılığı oldukça büyüktür. Tersi durumda varlık olma durumu imkansızlaşacaktır.

Zaten 12 Eylül faşizmi, koşullarında türetilen ve temsilini Özal'da bulan yeni asalak sınıf, böyle bir kara kuvveti önemli oranda oluşturmuş durumdadır. Ve bunun ana gövdesi de Kürdistan'da özel savaşı yürüten güçlerdir. Yeni oluşan bu ordu gücü; hizmetinde çalıştığı kesimlerin özellikleri olan lümpen, serseri ve sadist ruhlulardan oluşturulmuştur. Bu, özel savaşın ordu gücüdür. Ayrıca subayından erine kadar hepsi politize edilmeye çalışılıyor. Dolayısıyla da kendilerine kazandırılan kimlikle de olabildiğine saldırgan ve sadisttir. Bunun örneklerine Latin-Amerika'da rastlanmaktadır. Fakat "Türkiye'de ordu her şeyin üstündedir" felsefesi dikkate alındığında, Latin-Amerika örneklerinden daha tehlikelidir. Özellikle Kürdistan'da kurtuluş mücadelemize karşı kullanıldığından deney ve tecrübe de kazanmaktadır. İşte gelecekte en büyük telikeyi bu güç oluşturacaktır. TC, Kürdistan'da darbe alarak ülkemizi kaybettikçe, Türkiye'yi kaybetmemek için bu güç devreye sokulacaktır. Dolayısıyla, Türkiye'de askeri darbelerin artık "emir komuta" zinciri içinde olma şansı yok denecek kadar azdır. Daha çok ordunun bu kanatlarının darbeleri biçiminde gerçekleşme şansı çok daha yüksektir. Ve her darbe belli bir sermaye kesiminin çıkarlarının temsilcisi durumundadır. Gerçi bu durum Türk Ordusunun oldukça teşhir ve tecrit edecektir. Fakat gerek düzen için muhalif kesimlerin bu çatışmalı durumundan yararlanması, gerekse halk muhalefetinin kendi seçeneğini örgütleyip iktidara yürümesi, ancak öncü olması gerekenlerin rollerini tam ve eksiksiz oynamalarına bağlıdır. Kürdistan halkı açısından kısaca çizilmeye çalışılan tabloyu sürekli lehlerine kullanmaları mümkündür. Dolayısıyla Türk egemen sınıflarının kendi arasındaki çatışmalı durumu avantaj sağlayacaktır. Zaten çatışmalı duruma gelmelerinin asıl nedeni de halkımızın PKK önderliğinde yürüttüğü kurtuluş savaşından kaynaklanmaktadır. Kürdistan, Türk egemenliğinin denetiminden çıktıkça bu çekişme ve çatışmayı derinleştiriyor. Ayrıca Kürdistan'daki ulusal kurtuluş savaşı sözü geçen Türk özel ordu birliklerine darbeler indirerek gelişimini sağlıyor. Dolayısıyla bu karakuvvet-

Devamı 16. sayfada

"Zulüm hayatta kaldığı sürece, insanlık yaralar almaya devam edecektir"

Merhaba sevgili Anna...

Acımasız kuralların çevrelediği bir ortamda güzel duyguları dile getirmek öyle kolay gerçekleşebilecek bir şey değil. Bunu başarmak için yoğun bir şekilde beyin gücü harcamak gerekiyor. Beyin gücünün yarattığı bu değerleri yok etmek isteyenler her şeye acımasızca saldırıyorlar.

Bunlara karşı olduğumuzu, insanca yaşamak istediğimizi tüm dünyaya anlatmaya çalışıyoruz. İnsanlığa karşı görevlerimizi yerine getirdiğimiz için kimse bizleri suçlamamalı, suçlu muamelesi yapmamalı.

Zulüm karşısında her geçen gün insanlık büyük yaralar almaktadır. Zulüm hayatta kaldığı sürece insanlık bu yaraları almaya devam edecektir. Buna karşı koymak için dünyanın herhangi bir yerinde yaşamak hiç önemli değildir. Nasıl ki, Dolar'da en ufak bir düşüş veya yükseliş tüm kapitalist sistemi etkiliyorsa; dünyanın herhangi bir yerinde insanlık adına verilen kavga da o derecede tüm dünyayı etkileyebilmelidir. Bunu insanlar isterse yapabilirler. İnsanlık bugüne kadar neyi istedi de yapmadı?

Bizler de dünya ilerici insanlığının içinde gerekli yerimizi almak istiyoruz. Bunun kolay olmadığını da çok iyi biliyoruz. Biz bu yolda yürümeye başladığımızda kazanım elde etmek için bedel ödemenin gerekliliğini daha ilk adımımızda anladık ve gördük. Bugün yargılandığımız mahkemede Kürt olduğumuzu söyledik diye ölüme mahkum edildik. Şunu tüm dünyaya duyurmanızı istiyoruz ki, bizler ortaçağ koşullarından sıyrılıp ilerici insanlığın seviyesine ulaşmak için son nefesimize kadar bu yolda koşacağız. Bunun için insanlarımız neler yapmıyor ki. Bunun için sevgili Anna, insanlar ölüyor. Her sabah uyandığımızda, burada birkaç insan kendini tüm insanlık uğruna feda etmiş oluyor. Ne de çok insan ölüyor, hiç düşündünüz mü?

İnsanlıkla oynanmaz. Bunu tüm zorbalar bilmeli. İnsanlıkla oynayanlar kendi yaşamlarıyla oyunuyor demektir. Evet, insan insanlığına sahip çıkmazsa, onunla oynarlar, beş paralık ederler. Çünkü bunu yapmak isteyenler pusuda bekliyorlar. En ufak bir fırsatta insanlık, leş kargalarının istilasına uğrayabilir.

Bizlere gelince, sağlık yönünden hiç iyi değiliz. Bazı rahatsızlıklarla hala uğraşıp duruyoruz. Yetersiz beslenme, yetersiz yaşam koşulları bu rahatsızlıkları daha da katlanılmaz bir hale getiriyor. Büyük emekler sarfederek yaratmayı umduğumuz insanileştirilmiş yaşam ortamına da hala kavuşmuş değiliz. Bunun için çeşitli yerlere başvurularımız devam etmektedir.

Sizin gibi dostların destek ve yardımları ise bizleri çok sevindirdi. Moralimizi daha bir yükseltti. Bizi bu kavgaya daha sıkı sarılmaya yöneltti. Uzattığınız dost elini güvenle sıkıyor ve sizlere teşekkür ediyoruz.

Size şimdilik yazacaklarım bunlardır. Yeniden yazışabilmek dileğiyle hoşçakalın.

Mücadelenizde başarılar dilerim

Sevgilerimle
Ali Kastalmış

"İnanç ve umutla yaşıyoruz"

Zorla dalından koparılan bir çiçek gibi, ülkemiz topraklarından koparıldık. Rüzgarla beraber, başka ülke topraklarına savrulduk. Çağdaş gelişmenin bir ürünü olan ve bir kartal yuvasına benzeyen beton bloklardan, demir kafeslerden kurulu yeni tutsak evimize atıldık. Sizler gibi sürgün olarak.

Önce de tutsaktık; ama kendi ülkemizin havasını tenefüs ediyor, suyunu içiyor, topraklarımızda gezinebiliyorduk. Sabah "tatlı, tatlı" diye bağıran çocuk sesleriyle uyanıyor, yine akşamı da sokaklarda oynayan çocuklarımızın çığlıklarıyla bitiriyorduk. Sürgün edildikten bu yana artık bunları da duyamaz olduk.

Kartal yuvasına benzeyen, yani tutsak evimizde çeşitli zorluklarla yaşam kavgasını sürdürüyor, özgür bir ülkeye kavuşabilmenin umudu, inancı ile yaşıyoruz.

Ülkemizden uzakta geçirdiğimiz bayramımızda, sizlerin de bayramını kutluyor, selamlarımızı yolluyoruz.

Yusuf Onat-Erkan Uzun
Eskişehir Özel Tip Cezaevi

"Sel olup taşmak istiyorum, o kızıl şafağa"

Merhaba kardeşim;

Nereden başlayıp, duygularımı nasıl dile getireceğimi bilemiyorum. Öyle bir haldeyim ki, bir çığlık atmak istiyorum. Öyle bir çığlık ki, Şanzelize'de ve dağlarımızın doruklarında yankılansın. Boşalmak istiyorum, ETNA kadar öfkeyle. Bir zılgıt çekmek istiyorum ki, kızılerkekli coşkuyla ve gururla halaylar tutulsun dört bir yanında ülkemin. Anamızın kanlı gözyaşları FIRAT ile akmak, sel olup taşmak istiyorum, o kızıl şafağa.

Sırtladım yükümü, Ağrı kadar ağır, Ağrı kadar yüce ve soylu. Verilmiş sözüm var, onu menziline taşımaya. İskeletim direği, kanım rengi olacak sancağımın. Ve sen taşıyacaksın, soylu ailemin asil ve yiğit çocuğu, onu yarınlarımıza.

Yüklüyüm.

Yüklüyüm sevdasıyla ülkemin. Bir kor parçası yüreğim, yanıyor alev alev.

Yoktur aile töremizde ölümden kaçmak, onun her türünün üstüne üstüne yürümeyi, onu kovalamayı belledik. Yüce emeğiyle, fedakarlık ve alınteriyle yaratıldık, yetiştirildik anamızca. Sabır ve inatla büyütüldük amcamızca. Bir efsane tanıyorum tarihte. Kamo diye biri. Amcamız, anamız, ailemiz için o olmalı örneğimiz. Onların emeğini, fedakarlığını, Pavel Korçagin ruhuyla yanıtlayalım. Bize bağlanan umutlarını boşa çıkarmayalım, güvenlerine layık olmak, boyun borcumuz, insanlık görevimiz. Zira, onlardır varlık nedenimiz.

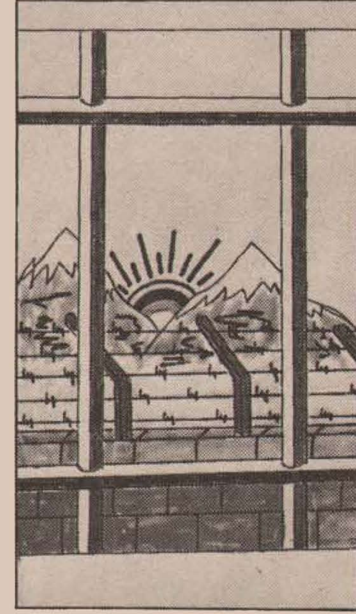
Bu duygu, bu dilek, inanç, bu özlem ve hasretle yazıyorum sevgili kardeşim, mektubunun cevabını. Üst-üste, birer gün arayla aldım, senin ve amcamınoğlu Adil'in mektubunu. Gark oldum, sevinç ve mutluluk denizinde. Tasam kalmadı artık senden bu tür mektuplar aldıktan ve sen gerçek benliğini bulduktan sonra. "Kardeşim ne oldu" diye gözüm kalmaz arkada ölürsem eğer. Kana kana içiyorsun içtiğim sevda şerbetini.

Evet kardeşim ve Adil, daha dün, öbür gün yürürken üstüne üstüne ölümün, yaşatmaya çalıştığımız yarınları yaratmamış; bu uğurda yapmam gerekeni dilediğimce yapamamış olmanın hüznüyle ilerliyordum. İlerlerken aç geçen günlerim, sizden, amcam ve ailemden aldığım güçle ilerliyordum. Aç ve uykusuz gecelerimde, gündüzümde, her nefes alışımda sizleri yaşadım. Yavaşlayan zayıf kalp atışlarımda yaşadım sizleri. Yavaş yavaş sönen gözferimle gördüm, ülkemin bir gelin gibi süslenmiş baharını. Gördüm, sevinç gözyaşları sel olmuş ANALARI. Ve onları yaşadım. Yaşadım, yumrukları arşı delen ülkemin delikanlılarını, genç kızlarınını.

Nasıl yaşadım sanıyorsun onca günü, aç ve bitkin. O günler, mahpusu değil, bunları yaşadım işte! Bunları yaşayarak yürüdüm bilenmiş irademle. Bu günleri ve sizleri Hayri amca ve tüm yanındakilere müjdelemenin sevinci, onlarla kucaklaşmanın gurur ve onuruyla yürüdüm, sizlerin, amcamın ve ailemin selamlarıyla yüklüce. Sağlık ve mutluluk dileklerimle

Alaaddin Aktaş
Aydın E Tipi Cezaevi

"İnsan olan, kendisine harcanan emeğin karşılığını verir"

Merhaba.

Biliyorsun, çok iyi biliyorsun ki insanlarımızı hep sevdik-saydık, koruduk ve başımızın tacı eyledik. Bundan hiçbir zaman pişmanlık duymadık ve duymayacağız da.

Fakat bugün sayfaları geriye doğru çevirdiğimizde kimi "dostlar" güvenimizi kötüye kullanmış, bizlere verilen sözler tutulmamış. Hani sözümüz, özümüz ve pratiğimiz birdi. Ne biçim söz, öz, pratiktir?

Diyeceğim şu: İnsan olan kendisine harcanan emeğin hakkını verir. Ulusal ve siyasal kimliği için mücadele eder. Gerçek olan, doğru olan budur. Bunun aksisi yalanlar üzerine kurulmuş ve sahtekarlıklarla dolu bir pratik olacaktır.

Bilesin ki, insanların güvenini, samimiyetini ve doğruluğunu kötüye kullanmak korkunç bir şeydir. Bilerek bu hareket tarzını benimseyen biri, özünde yaşamı kendisine zindan etmektedir.

Bazı "dost"ların dönüşsüz gidişlerini duyuyoruz. Bu bizi zerre kadar etkilemiyor. Sadece onların geri zekalığına yorumluyoruz.

UZAKLARA BAKIYORUM
HÜSEYİN... HÜSEYİN DİYE...

Saat beşkırkbeş,
bu kez güneşin doğuşunu değil
parmaklıkların gometrisi arasında
yapayalnız uzaklara,
çok uzaklara bakıyorum.

"Kayıp giden o yıldızın adı neydi"
deyişini anımsıyorum.
Bak ezan sesleri yükseliyor
beton duvarların dışındaki yaşamda.

Böylesi bir günün sabahında mı gömüldün
bilinmeyen o İstanbul mezarlığına.

Oysa senin için;
Dersim'e gömüldü demişlerdi.
"Cenaze töreninde büyük kalabalık varmış,
marşlar söylenip sloganlar atılmış
ve altmış kişi tutuklanmış."

Hani sana da böylesi bir tören yaraşırdı ya
ne yalan söyleyeyim.
Aydın'ımızın yanında bir köşe kaptın diye
mutlu sanmıştım seni.

Nereden bilecektim,
Osmanlının başkentine kahpece gömüldüğünü,
Söylediğin gibi,
"Ağlamak ayıp değil, yaşam ağlatıyor" işte.

Evet dostum;
Günlüğe düştüğün notu anımsıyorum.
"Acı-tatlı olaylarla mücadele dolu
onbeş yıllık yoldaşlık..."
Satırların arkası gelmiyor
yüreğim beynim benliğim isyan ekiyor
Hüseyin... Hüseyin... diye

Hamili Yıldırım
Ağustos '89

"Özgür yaşamda mutlu olunabilir"

Merhaba,

Sizlere bilmem nereden başlayayım, neyi anlatayım? Öyle çok anlatılacak şey var ki, yazıyla dile getirmek zor. Yanyana oturmak güzel; sıcak ama sımsıcak sarılmalar, sohbetler, gülüşmeler ve halhatır sormalar daha güzel olacak değil mi? Hayır, hayır. Bu da az; çünkü, bir anlık veya saatleri dolduracak günboyu; bu da bir mutluluk değil. Bir açık görüşte ailelerin cezaevine gelişi, o güzelim çocuklar, analar, babalar, kardeşler, dostlar, arkadaşlarla beraber fotoğraf çekmek, oturup yemek yemek ne kadar güzel bilebilir misin?

Ama akşam oldu mu tutuklu arkadaşlardan, başkası görülemiyor. İşte bu gibi durumlarda az çok insan bununla da amacına varamıyor ve keşke bir gün daha veya üç gün üstüste açık görüş olsa diyor. Hayır bununla da yetinilmez, ne ile yetinebilir insan biliyor musun? Onurlu, başıdik ve özgür yaşamakla ancak mutlu olunabilir.

On yıl ceza aldım. Fakat üzülecek bir durum yoktur. Lehimde toplanan delillere rağmen iddia makamı bile bile cezayı verdi. Bu daha yargıtaya gidecek ümitliyim. Yargıtayın sonucunu da sizlere bildiririm. Sağlığım yerinde ve mutluyum.

O güzelim ülkemin çocukları içerisinde açlığa, sefalete, işkenceye, vahşete, kuru ekmek ve soğana rağmen güzelim toprağa sımsıkı bağlı kalıp özgür, onurlu, başıdik ne olursa olsun işkence ve sömürüye karşı insanca yaşamak için bu zorluklara katlandık. Güzelim çocuklardan ayrı yaşamayı istemedik. Hayır, kesinlikle de istemeyeceğiz. Çünkü onlardan ayrı yaşayamayız. Onlar olmazsa bizler neyiz ki; yaşamayı onlarla tadalım. Olsun... kuru ekmek, soğanla olsun. Özgürce bu kuru ekmek ne kadar güzel olur bilir misin? Benim ülkemdeki güzellikleri, insanları, hiç ama hiçbir şeyle değiştiremem. Güzel annemin nasırlı elleriyle bulguru, mercimek çorbasını hiç değiştiremem.

Burada sonlamadan önce sizi ve tüm dostlarımızı tekrardan coşkuyla selamlıyor, saygı ve sevgilerimi iletiyorum. Mücadelenizde parlak başarılar diliyorum. Buradaki dostlar da hepinizi yürekten selamlıyor, başarılar diliyorlar. Halkımızın özgür olduğu güzel, neşeli ve üretken bir ortamın özlemiyle esen kalın.

Memduh Yunusoğlu
Diyarbakır

Muhabirimizin, Kürdistan'dan henüz yeni gelen bir yurtseverle yaptığı röportajı yayınlıyoruz.

"Kürdistan'da her Kürt evi, PKK'nin bir cephesidir"

Soru: Geçici olarak röportajımız için size bir isim verelim. İsminiz Heval olsun...

Heval: Ben sadece geçici olarak değil de sizinle uzun vadeli gerçek anlamda Heval olmak istiyorum.

Soru: Avrupa'ya niçin geldiniz? Bir de son dönemlerde özellikle mücadelemizin geliştiği yörelerden insanlar geliyor, siz bunu nasıl değerlendiriyor sunuz?

Heval: O zaman tanık olduğum olayları anlatmak istiyorum. İnanın ki yakalanmadığımız gün yoktu. Bir an da canımıza tak etti. Zaten düşman bunu bilinçli olarak yapıyor. Yeter ki yurtdışına çıkalım diye. Düşman, ARGK saflarına katılmayalım diye pasaportlarımızı en kısa sürede hazırlıyor. İnanın ki, kardeş, ben geçici gelmişim. Burası, bize vatan olamaz. Şimdiden ülke özlemini çekiyorum. Allahın ve APO'nun sayesinde, yılların intikamını, barbar Türk devletinden alıyoruz. Bugün artık inanıyoruz ki, halkımız bağımsızlığına kavuşacaktır.

Soru: Heval Kürdistan'daki son gelişmelerin halk üzerindeki etksisi nasıldır.?

Heval: Kürdistan'daki son gelişmeler, 7'den 70'e herkesi sevindiriyor. Size birkaç örnek vereyim: Son komutanlar toplantısında aldıkları kararla, büyük asker gücü yığdılar; "Cudi kıstırıldı; büyük harekat başladı, başlayacak" diyorlardı. Tüm köylüler, şunu diyordu: "Vallahi tek bir asker bile geri dönmez." Ve sonunda da "aradık taradık bulamadık" dediler. Halbuki bu operasyonda en büyük darbeyi onlar yediler. Hatta kahvelerde herkes garsona oğlum çaylar benden, yine bizden iyileri (ARGK gerillaları) varmış." Böylelikle çaylar her gün bedeva içiyorduk.

Yine bir gün 3 cemse dolu kontr-gerilla ve hemşire köye geldiler. Kadınları zorla kontrol ettiler. Çünkü birçok kadınımızın kocası dağdadır. Tabii köylüler, hemen arkadaşlara haber verdiler. Cemseler köyden çıkarken arkadaşların pususuna düşerler. İnanın ki tek bir tanesi bile kurtulamadı, tümü imha edildi. Tüm köylü, öylesine sevinçliydi ki, anlatılması mümkün değildir.

Bugün, Şırnak, Silopi, Cizre, Nusaybin, Hebler, Botan vb. alanlarda Türklük ve Türkçe geçerli değildir. Buralarda bizimkilerin otoritesi geçerli. Bir yabancı gürdü mü, bizimkiler hemen kimliğini soruyorlar. Benim de bir sefer kimliğime baktılar. ARGK gerillaları 15.7.89 günü İpek Yolu'nu tam 24 saat denetimlerinde tuttular. 18 özel tim elemanı esir alındı. Bu esnada Şıxo ile Sılo adındaki ajanlar da cezalandırıldılar. Yani anlayacağınız bizim için her gün bayramdır.

Soru: Düşman cephesinde durumlar nasıldır? Karşılaştığınız ilginç olaylar oldu mu?

Heval: Köy korucuları, bir grup arkadaşı görmüş ve doğru karakola gelip haber vermişler. Karakol komutanı da askerleri çağırarak korucuyu güzel bir dayaktan geçirmiş. Komutan korucuya "Ulan o... çocuğu biz canımızı pazarda mı bulduk, APO'cuları gördüysen ne olmuş yani. Ben de onları her gün görüyorum, köyün hepsi APO'cu, devleti koruma, senin gibi hayvana mı kalmış?"

Bir olay daha anlatayım: Yukarıdan gelen emire göre Karakol Komutanının dağda operasyona çıkması gerekiyormuş. Neyse komutan da yanına Kürt asıllı askerleri yalnız alarak emir gereği dağda bir tur atıyor. Bir grup arkadaş da bunları görüp el sallamış. Komutan Kürt askere, "Baksana oğlum, sizinkiler sana el sallıyor, sen de sallasana..." Böylelikle Kürt asker de arkadaşlara el sallamış ve ardından hiçbir vukuat yoktur" rapor edilerek operasyon sonuçlandırılmıştır.

Türk ordu sürüsü arasında çatışma çıktı. 1 köy korucusu, 1 asteğmen, 12 asker ve 2 özel tim öldürüldü. Hiç basına yansımadı. Leşlerini kimse görmesin diye, özel helikopeterlerle taşıdılar, ama gördük ve saydık.

4) Bir küçük kıza sarkıntılık yapmak isteyen 9 Türk askerine, aralarındaki bir Kürt askeri engel olmak istemiş, ama bir hayli dayak yemiş. Bu arada kaçan küçük kızın çığlıklarını arkadaşlar duymuş olmalı ki, tüm askerlerin etrafını sararak "teslim ol" çağrısı yapmışlar. Askerlerin tümü teslim olmuş. Kürt askeri olayı arkadaşlara anlatmış. Arkadaşlar da 9 askeri kurşuna dizmişler. Kürt askere de karakola vermek üzere bir pusula vermişler. Pusulada "Halkımızın namusuna el atmanın cezası idamdır" diye yazmışlar. O Kürt askeri şimdi Diyarbakır hapishanesinde tutukludur.

5) Kürtlere kötü laf atan 4 Türk askeri, askerliğini yapan 4 Kürt tarafından kurşuna diziliyor. Şimdi bu 4 asker de Diyarbakır hapishanesisinde yatmaktadır.

6) Kurban bayramında tutuklularla görüşmek isteyen aileler ile askerler arasında 12 saate yakın taşlı-sopalı kavga çıktı. Ailelerden 6 kişi yaralanırken askerlerden de 100 kişi yaralandı. Diyarbakır hastanesinde yaralılardan yer yoktu. Basın ne kadar yazmasa da düşman kayıplarını ne kadar gizlese de bu olayların duyulmaması mümkün değildir.

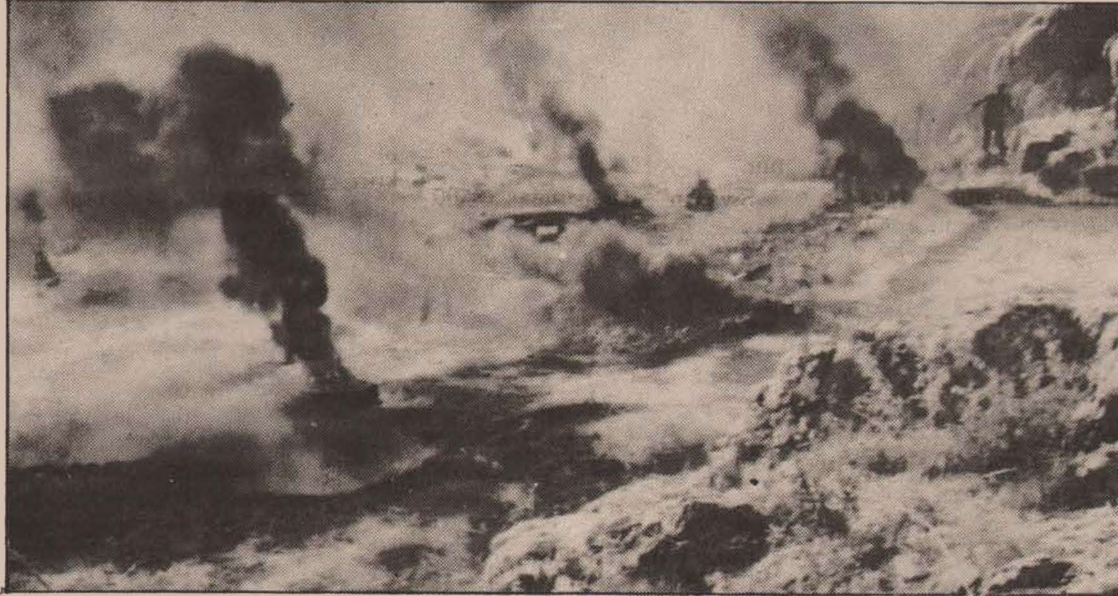
Soru: Çevrenizde dininize bağlı ve KDP'li biri olarak tanınıyorsunuz. Oysa, röportajımız boyunca anlattıklarınızı başka biri dinlese, sizin PKK taraftarı olduğunuzu veya en azından PKK propagandası yaptığını düşünecek öyle değil mi?

Heval: Ben dinime sadık biriyim ve müslümanım. Evet doğrudur, ben KDP'liyim. Babam da KDP'lidir. Ama ben asla gerçekleri inkar edemem ki. Gerçekleri söylememek, yalan söylemek dinmizce haramdır. Ben, size gördüklerimi anlattım; hatta az bile anlatmışımdır.

Soru: O halde, PKK'nin mücadelesini siz nasıl yorumluyor sunuz?

Heval: Ben KDP'nin Şeriat için savaştığını biliyorum. O Irak Kürdistan'ı için savaşıyor. PKK, Türkiye Kürditan'ı için savaşıyor, yani üzerinde yaşadığım topraklar için, benim için de savaşıyor. Ben elbette Kürtler'den ayrı düşünemem. Gerçekten Kürdistan tarihinde PKK gibi düşmanı dize getirecek bir parti görmedik. Hatta bizim oradaki subaylar şunu söylüyor; "Eğer PKK bize karşı böyle savaşmaya devam ederse, iki sene sonra biz bu toprakları terk etmek zorunda kalacağız".

KDP'nin niçin savaştığı konusunda beni daha iyi aydınlattınız. Barzani'nin durumu ortada. Halepçe'de binlercesi katledildi, Sadece ağladık. Onlar otonomi için savaştılar, hiçbir sonuç elde edemediler. Allahın ve PKK'nin sayesinde düşmana vuruyoruz, taşlıyoruz. Bir sorunumuz oldu mu arkadaşlar çözüyorlar, düğünlerimiz, örf ve adetlerimizce yapılıyor. Sokakta "Bijî Kurdistan" diye bağırıyoruz. Yani anlayacağınız, otonomiyi PKK'nin sayesinde çoktan almışız!

Soru: Halk ARGK'yi destekliyor mu?

Heval: Kusura bakmayın bu sorunuzu ilginç buluyorum. Halk kendi çoluk çocuğunun ekmeğini bile ordumuza veriyor. Durumu biraz iyi olan herkes iki kleş alıyor; birini arkadaşlara birini de dar gün için yanında saklıyor. Kürdistan'da her Kürt evi PKK'nin bir cephesidir.

Soru: Düşman kayıplarını sürekli az gösteriyor. Sizce bu ne kadar doğrudur?

Heval: Ölenlerin sayısını saymakla ne ben bitirebilirim ne de sizin defteriniz yeter. Ama yine de aklımda tuttuğumu belirteyim:

1) 2.8.89 tarihinde Cudi'de 3 gün 3 gece çatışma devam etti. Bu çatışmada iki arakadaş şehit düştü. Ama 80 asker öldürülmüştü. Tüm askerlerin cesetleri cami avlusundaydı. Hepsini tek tek saydım. Bu olay, Virandın köyünde olmuştur.

2) Ben babamın tedavisi için Mardin hastanesine götürdüm, ama Türk askerlerinin yaralılarından dolayı hastanede yer kalmamıştı.

3) 23.8.89 tarihinde Serê Kanîye (Akarsu)'de bizimkilerle

Soru: Berivan yoldaşın şehit düştüğü eyleme tanık oldunuz. Bu konuda bize bilgi verir misiniz?

Heval: Evet 25 cemse dolusu asker her evi barbarca tahrip ediyordu. Saldıran caniler, Berivan'ın kaldığı evi 4-5 saat kurşun yağmuruna tuttular. Berivan ise M. Emin ile sırt sırta vererek kahramanca bir mücadele veriyordu. Tüm halk alana toplandı. Canilerin halkı da taraması sonucu 7 kişi yaralandı. Halk, taşlarla düşmana saldırıyordu. M. Emin şehit düşmüştü. Berivan yaralı haliyle bağırıp slogan atarak son mermisine kadar savaştı. Berivan şehit düşerken halkın içindeki bir genç, bir askerin üzerine atlayarak silahını kaptı onları hemen taradıktan sonra kendisini tekrar halkın içine attı. Halk, onu saklayıp kurtardı. 350 köylüyü gözaltına alıp götürdüler. Bir cemse yanıyordu ve 8 asker de yerde uzanıyordu. Daha sonra 4 tanesi ölmüştü. Halkın direnmesi sonucu öbürgün şehit arkadaşlarımızın cesedini vermek zorunda kaldılar. Berivan'ın cenaze törenine 5000 civarında kitle katılmıştı. Düşman kitleyi zorla dağıtmak istedi. Ancak, halk düşmana, taşla karşılık verince inanın ki, Allahtan, halkın mezara koyduğu çiçekler üç metre yükselmişti. Zaten burjuva basını da "Cizre 4 dağ içinde, bir mezar var göl içinde" diye yazmıştı.

Cizre'de tüm dükkanlar kapandı. Cizre halkı birbuçuk ay radyo ve televizyon açmadı. Kimse 3 ay süreyle düğün yapmadı. Anlayacağınız Berivan için Cizre'de genel bir yas ilan edilerek hayat durdu.

Soru: Berxwedan aracılığı ile iletmek istediğiniz bir mesaj var mı?

Heval: İlk söyleyeceğim şey; biz Başkanımızın sayesinde göz, kulak ve dil sahibi olduk. Ben Başkan APO için Allah'tan daima duacıyım.

Avrupa'dakiler için söyleyeceğim tek şey; Kürdistan için herkes çalışmalı. Berxwedan gazetesini Kürdistan'a daha fazla sokmalısınız. Bu konuda zayıfsınız. Bundan sonra sırtımızı kimse yere getiremez.

Tüm gördüğüm Kürdistanlıların Başkan APO'ya ve yurtseverlere selamları var. Tümünüze selamlar ve teşekkürler.

4.9.1989

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Sömürgecilere geçit vermeyen Kürdistan'ın gümüş kapısı

DERSİM

(Tunceli)

- II -

COĞRAFİK KONUMU

Çok elverişli bir coğrafyaya sahip olan Kürdistan ülkesi, halkımızın direnerek kendisini günümüze kadar getirmesinde ona önemli bir avantaj sunmuştur. İşte Kürdistan geneli için geçerli olan bu özellikler, onun bir parçası olan Dersim özgülü için de geçerlidir. Dersim'in bu elverişli coğrafyası son tarihlere kadar halk isyanlarına-direnişlerine muazzam bir avantaj sunarak adeta direnişin bir kalesi olmuştur. Savaşa elverişli bir stratejik alan ve coğrafyaya sahip olmasındandır ki, bugün düşmanın en çok özel savaşı uyguladığı alanların başında gelmektedir.

Eyalet olarak ülkemizin kuzey-batısını oluşturmaktadır. Dersim'i tümüyle içine alır. Bu alanı temel alarak, kuzeyde Erzincan'ın engin dağlarından başlayarak Tercan kazasını içine alıp, Karasu'yu takip ederek Kemah, İliç, Kemaliye kazalarına kadar uzanır. Batı kısmında ise Sivas'ın Koçgiri, Divriği, Zara, Ümraniye kazalarını içine alır. Malatya'nın kuzeyinin bir kısmını, Arapkir, Hekimhan kazalarını içine alır. Yine Elazığ'ın kuzeyini, Eğin kazası (Barajı) ve çevresini takip ederek Karakoçan kazasına kadar dayanır. Dersim'in doğusunda Bingöl'ün Kiğı, Solhan ve Karlıova kazaları üzerinden Muş ilinin kuzeyindeki Varto'ya kadar dayanır. Yine Bingöl dağlarından Erzurum'un Palandöken dağlarına, Çat, Tekman ve Hınıs kazalarını da içine alan stratejik ve elverişli bir coğrafyaya sahip olan alanı içine alır.

Dağları: Ortalama olarak 2500-3000 metreye kadar varan dağları ile Dersim alanı boydanboya sıradağlar, tepelikler ve engebeli bir coğrafyaya sahiptir. Dağların dorukları yükseklikleri nedeniyle yaz ve kış mevsimleri karlarla örtülüdür. Munzur ve Mercan dağları Eğin dağlarına hemen hemen özdeş olup aynı özelliktedirler. Bu dağlar; Kiğı, Mazgirt, Nazmiye, Pülümür, Ovacık, Kemah ve Eğin mıntıkalarını tamamen biribirine bağlayarak, Dersim merkezini kuşatırlar. Bu dağlarda Eylül, aralık aylarından bahara kadar geçiş tehlikelidir. Çünkü bu dağlar, sarp ve engebeli oldukları gibi, bir de karla kaplanırlar. Diğer yandan yerleşim birimlerine de uzak düşmektedirler. Bu nedenle, yöre halkı yaklaşık 6 aylık bir süre bu geçitleri kullanamaz. Geçit vermeyen engin dağları dar ve stratejik boğazlara sahiptir. Bu nedenle geçiş, eskiden yapılan geçitlerden yolculuk yapılarak aşılır. Pülümür'den Eğin'e kadar çok yüksek ve sarp araziye sahip olan dağlar batıdan doğuya doğru bazı yerlerin dışında geçit vermezler. Ağaçur Boğazı'ndan Sivas-Koçgiri mıntıkasına, Kemah'taki Ziyaret Boğazı'ndan Kemah'a, Merdiven Geçidi'nden Erzincan'a, Awa Ger'den Erzincan merkezine, Mercan Boğazı'ndan Kısmıkora'ya, Mahmunut'dan (Pülümür dağları ve Tanze Geçidi) Erzurum'a gidilir. Bu geçitler çok engebeli ve sarptır. Özellikle Mahmunut Geçidi eski yıllarda kervanların konaklamaları için oluşturulan yerler, tarihi eserleriyle önemlidirler. Yine Merdiven Geçidi oldukça sarptır. Eski tarihlerde yaya geçidi için 100 ayaklı merdiven yapılarak geçişe elverişli hale getirilmiştir. Boğaz bu merdivenlerden adını almıştır. Yine Munzur nehri güzergahı, Laç Vadisi ve Harçik Çayı boyu yerler geçit sağlamada zorluk çekilen alanlardır. Buralar dağların yüksekliği ve kışın soğukluğunda yağan karın uzun süre yerde kalması nedeniyle çıplaktır. Meşe ve ardıç ağaçlarının yanısıra bitki örtüsü genellikle geven otlarıyla kaplıdır. Göçer sürüleri için geven bulunmaz bir bitkidir. Munzur sıradağları; Keban, Çemişgezek ve Ovacık'tan Pülümür'e kadar uzanır. Bu sıradağlar Erzincan ve Dersim arasında bir sınır oluştururlar.

Munzur Dağı'nın en yüksek noktalarından Zeranik ve Ziyaret tepeleri 3200 metreye kadar yükselirken, Koyê Ger 2900 metreye ve Mercan Tepesi ise 3100 metreye kadar yükselir. Yine diğer tepelerinin yüksekliği de yaklaşık olarak bunlara yakındır.

Tujik Dağı, batı Dersim mıntıkasının kuzey doğusunda Ağdat ve Lertik mıntıkaları üzerinden Munzur dağlarına kadar, kısmen ormanlarla örtülü, kısmen de sarp, uçurumlu ve heybetli bir dağdır. 2400 metre yükseklikte olup etrafında birkaç mezar ve ortasında çok büyük kayalar vardır. Bu kayaların dibinde ise, ağzı andıran derin ve aralıklı bir baca bulunur. Etrafında siyah kömürle sönmüş görkemli taşlar bulunur. Sultan Baba Dağı diye de anılan Tujik Dağı, diğer bir adıyla Yılanlıdağ 2210 metre yükseklikte, ormanla örtülü, Eğin ve 2950 irtifalı Hosta dağlarına kadar uzanan, yazın sürülerin yayılmasına elverişli kükürt ve kaplıcaların da bulunduğu bir dağdır.

Nazimiye yakınlarındaki Hıdır Dağı 2400 metre yüksekliğinde Munzur Dağları'na yakındır.

Mahmunut Dağı, doğu ve batı Dersim'i ayıran Kutu Dere vadisiyle birleşir. Mahmunut Dağı oldukça sarp ve ormanlıktır. Erzincan'a giden yolu kapatan çığların düştüğü bu dağda, her türlü yabani hayvan barınır.

2400 metre irtifalı Zel ve Düzgün Dağları Dersim'in doğu kesiminde en yüksek dağlardır. Eski mezarların çokça bulunduğu sarp, çetin arazili, Haydaran ve Yusufan aşiretlerinin üzerinde bulunduğu vadilerle engebelidirler.

Hozat merkezinin güneyinde bulunan 1400 metre yükseklikteki Er Mustafa Dağı ormanlık ve çevresi ovadır.

Hozat-Ovacık arasında 1700 metre yükseklikte olan Bilgeş Dağı ormanlık Sovge Dağı'na uzanarak derin Kakber Vadisi'ni oluşturur.

Yine Hozat mıntıkasından Koyê Sıpi, Sarı-Saltık, Petek'te Ninik (Kızıl-Dağ) dağları bulunur.

Sivas'ın doğusunda 3500 metre yüksekliğinde ve Erzincan'ın güneyinde Munzur silsilesiyle birleşen Koşe Dağı bulunur. Karasu boyunca bir duvar teşkil eden bu dağın bitişiğindeki 3150 metrelik Eğri Pınar ve 3200 metre yükseklikteki Koç-Gölbaşı dağları biribirine bağlı ormanlık ve derin vadiler oluştururlar.

Kuzeydoğuda Malatya üzerinden uzanan ve Toros sıradağlarının devamında yükseklikleri 2000 metreye varan Karaoğlan, Hazar Baba, Mudar dağları bulunur. Bu dağlar, güneybatıdan kuzeydoğuya doğru meyillidir.

Bu önemli dağlar dışında bir de Baskil Dağı vardır.

Vadiler: Bölge coğrafyasında bulunan dağlar ve su kaynaklarının aşındırdığı yataklar engebeli vadilerin oluşmasına yol açmıştır. Bu vadilerden en önemlileri Kutu Dere, Munzur ve Ali Boğaz vadileridir.

Kutu Dere Vadisi, Pülümür ve Dersim merkezine kadar uzanır. Harçik suyu boyu oluşan Kutu Dere Vadisi'yle bütünleşen birçok küçük vadi de bulunur. Dersim isyanı dönemlerinde Karsan vb. aşiretler bu vadinin yakınlarında otururlar.

Munzur Vadisi, Dersim merkezinde Ovacık üzerinden, Tornova'ya kadar uzanır. Meşhur Laç Deresi, Kutu Dere'den Munzur Vadisi'ne kadar gelerek birleşir.

Dersim bölgesinin batı kısmında Çemişgezek'te Koçan, Şemkan ve Resikan aşiretlerinin barındıkları yer Ali Boğaz Vadisi'dir. Bu da Kutu Dere ve diğer vadiler gibi sarp kayalık, orman ve mağaraların bulunduğu bir konumdadır.

Ormanları: Dersim coğrafyasının %12'lik bölümü ormanlık arazidir. Mazgirt, Pertek, Çarsancak, Ovacık dağlarının yüksek dorukları hariç, diğer alanların büyük bölümünü meşe, merx, söğüt vb. ağaç çeşitlerinden oluşan ormanlar oluşturur. Bu ormanların en önemlileri Hozat-Ovacık arasındaki Kahraman (Belges), Çemişgezek'in kuzeydoğusunda Kakber. Mihsar ve kuzeydoğuda Sofke ormanlarıyla birleşerek geniş bir alanı kaplar.

Dersim merkezi, Mazgirt bölgesinin kuzeyinden Nazimiye'ye kadar yer-yer açık da olsa, yine de sık ormanların bulunduğu bir yerdir. Halvori-Venk, Deşt, Demenan, Haydaran Kutu Dere'ye kadar olduğu gibi ormanlarla örtülüdür.

Ormanların bulunduğu yerde her türlü yabani hayvan bulunur. Ayı, yabani domuz, geyik, kurt, tilki, tavşan gibi hayvanların yanısıra, keklik ve her türlü kuş da bulunur.

Nehir ve Irmakları: Alanın dağlık ve ormanlık olması ve yine kış mevsiminin uzun karlı geçmesi sonucu, ilkbahar aylarında adeta her dere, nehir ve ırmak yatağı büyük su kabarışlarıyla dolup taşar. İlkbahar mart-nisan aylarına kadar tümüyle her tarafta sel ve su akıntılarının uğultularıyla geçer. Yine özellikle bu alan dağlarındaki su kaynakları ve akan şelalelerin coşkunluğu ve uğuldayan sesleri insanı derinden etkileyen doğal güzelliktedir. Dağlık ve ormanlık alandaki soğuk su kaynakları, yabani hayvanların barınmasını ve aynı zamanda dünyaca meşhur tatlı su balıklarının yetişmesini olanaklı kılar. Yine bu su kaynaklarının çevresi ve akıntı yatakları boyunca binbir renk ve güzellikteki çiçekler güzel bir görüntü sergiler. Munzur Suyu ve diğer sularda ondört çeşit alabalık yetişir.

Bu dağlarda çıkan sular birleşerek büyür ve bölgede en önemli nehirler oluşur. Karasu, Munzur, Harçik, Peri ve Murat bölge sınırları içindeki en büyük nehirlerdir. Bunlar dağda karların erimesiyle ilkbaharda geçit vermezler, yazları ancak bazı noktalardan geçit verirler.

Karasu Nehri Erzurum'da Kızılkilise ve Hasankale civarındaki dağlardan çıkarak Mama Hatun mıntıkasındaki dağlardan kaynayan suların birleşip, Pülümür sınırlarındaki sularıda alarak Dersim'in kuzeyinden geçer. Sansa Boğazı'ndaki Keçelan, Balaban aşiretleri topraklarından munzur dağlarının kuzeyindeki Kulabyan, Kucikan aşiretlerinin yerleştikleri alan ile Kemah Boğazı'ndan batıya uzanır. Dersim'in batısını takip ederek Eğin boğazı'ndan Hostabeli dağlarına ve ordan da Çemişgezek üzerinden Keban'a akar. Murat Nehri ile birleşerek Fırat Nehri'ni oluşturur. Pek geçit vermeyen bu nehir, Dersim'in batı ve kuzeyinde adeta sınır oluşturur.

Bölgedeki diğer büyük sulardan biri de Munzur Nehri'dir. Ovacık yakınındaki Munzur Dağı'nın eteklerinde Kırk Çeşme'den doğan Munzur Nehri, Ağaçur boğazlarından gelen suları da alarak Dersim merkezindeki Pah (Harçik) Çayı'yla birleşir. Mazgirt, Pertek arasından geçen Peri Suyu ile birleştikten sonra Elazığ'a bağlı Kürdemlik mıntıkasında Murat Nehri'ne akar.

Munzur'a karışan Harçik Çayı, Pülümür dağlarına doğarak Kırmızı Köprü, Kutu Dere ve Dersim'de Munzur'la birleşir.

Peri Çayı ise, Kiğı'da doğar; Nazimiye-Karakoçan arasından, Mazgirt'e bağlı Peri mıntıkasında Munzur Nehri'ne katılır.

Dersim beldemizin coğrafik koşulları, geçmişte ve günümüzde, direnişe büyük olanaklar sunan bir elverişliliktedir. Dersim isyanı döneminde, sömürgeci işgal güçlerin komutanları, doğa koşullarına karşı büyük zorluklarla karşılaştıklarını, isyanın bastırılmasında ya da Dersim'in teslim alınmasında bu durumun kendileri açısından büyük bir dezavantaj oluşturduğunu, birçok vesilede dile getirmişlerdir.

Artık geçit vermeyen Dersim'in her tarafında bir de, sömürgeci düşmana geçitleri mezar eden Halk Kurtuluş Ordumuzun gerillaları var.

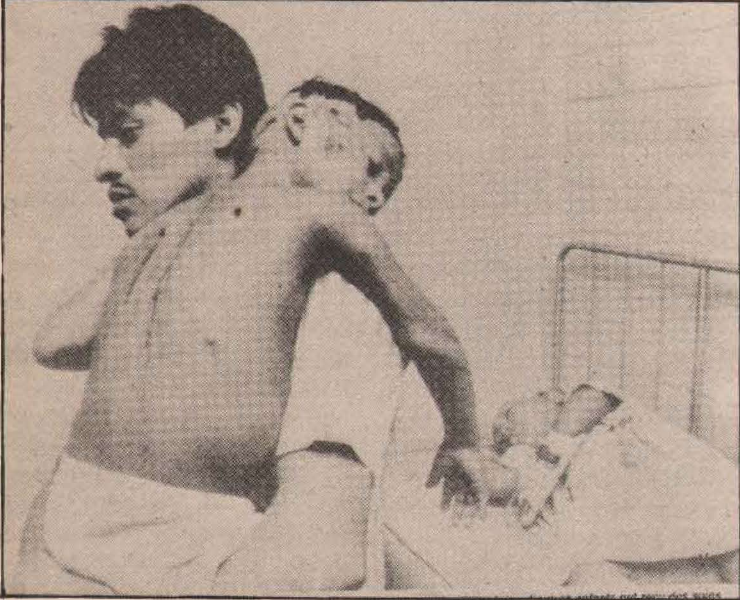
İKLİMİ

Karasal iklimin hüküm sürdüğü Dersim bölgesinde, yazları sıcak ve serin geçerken, kışları ise soğuk ve kar yağışlıdır. Pertek ve Mazgirt alanında sınırlı da olsa ılıman bir iklim görülür. Alanı çevreleyen yüksek dağların tepelerine kar erkenden düşer. Yağışın en bol olduğu mevsimler ilkbahar ve kış mevsimleridir. Altı ay kış, altı ay yaz iklimi yaşanır. Yazları çok sıcak ve kurak geçer, yağış az olur. Yine Keban Barajı'nın yapımı sonucu başta Mazgirt ve Pertek olmak üzere, sınırlı da olsa diğer bölgeleri de etkileyen ılıman bir iklim hüküm sürer.

DEVAM EDECEK

FMLN GERİLLALARI BAŞKENT SAN SALVADOR'DA

"Kazanacaklar veya ölecekler, ama onlar hiçbir zaman geri çekilmeyecekler"

Uçak bombardımanı sonucu yaralanan El Salvadorlu çocuklar..

Baştarafı 1. sayfada

nelinde yeni yerleşim alanlarını ellerinde bulundurmakla birlikte, başkentin işçi ve memurların oturduğu yoksul mahalleleri de denetimlerine geçirdiler. Başkent sokaklarında çok şiddetli çatışmalar olmaktadır. Gerillalar başkent sokaklarında mevziler kazıyorlar. Ve düşmanın motorize araçlarının ilerlemesini durdurmak için barikatlar kuryorlar. FMLN'nin askeri komutanlarından Facunda Guardado, "Biz her gün biraz daha ilerliyoruz. Başkent cephemizin odak noktası durumuna geldi. Ve amacımız ele geçirmektir. Bunun ne zaman olacağını bilmiyorum. Ama zaman bizim lehimize işliyor. Askeri planda olduğu kadar, politik planda da gelişmeler bu yönlüdür. Cumhurbaşkanı ve bütün hükümetin yakında gitmesi gerekecektir. Biz kazanacağız, çünkü halkın yardımını alıyoruz. Yine gençler savaşa katılmak için her gün saflarımıza katılıyorlar" şeklinde açıklama yaptı.

FMLN gerillaları Başkanlık Sarayı'na bir kilometre kadar yaklaşmış durumdadırlar. Sarayın çevresine mevziler kazdıkları da gelen haberler arasındadır. Ayrıca karanlık bastıktan sonra gerillalar, yeni mahalleler ele geçiriyorlar. Gündüzleri ise ilerlemelerini durdurarak, ellerindeki mahallelerde yerleşim hazırlıklarını sürdürmektedirler. Yine çatışma mevzilerine hızla ulaşmak için gerillalar, otobüs, minibüs vd. kara taşıtlarından yararlanıyorlar.

Hükümet kuvvetleri ise, gerillaların elinde bulunan mahalleleri uçak ve helikopterlerle yoğun şekilde bombalıyorlar. Bombalamalar sonucu yüzlerce sivilin öldüğü bildirilmektedir. Yoğun bombalamanın halka verdiği zarardan dolayı Nikaragua Devlet Başkanı Dainel Ortega, El Salvador hükümetinden bombalamayı derhal durdurmasını isedi. Hükümet salt bombalama, katliam ve cinayetler işleyerek halkı sindirmeye çalışmıyor. Savaşı psikolojik yönleriyle de yürütmektedir. Elinde bulunan rad yo istasyonundan sürekli, "Senin yoldaşların sinek gibi ölmekte ve şeflerin nerede, seni bırakıyorlar. Gerillalar savaşıyor, kumandanlarınız nerede?" gibi çağrılar yaparak gerilaların teslim olmaları isteniyor. Bu çağrılar ne kadar da Türk sömürgecilerinin çağrılarına benziyor. TC'de sürekli, "APO Şam'da lüks villasında kırmızı mersedesle dolaşıyor. Lüks içinde yaşıyor. Sen dağda sıcak bir çorba bile bulamadan savaşıyorsun. Devletin uzattığı eli tut ve gel teslim ol" demektedir. Burada karşıdevrim güçlerinin yürüttükleri özel savaşın tek merkezden yönlendirildiği iyi anlaşılıyor. Ki bu merkez ABD emperyalizminin askeri karargahı olan Pentagon'dur.

ABD kuklası hükümetin bütün katliam ve imhallarına rağmen, halk kararlıca FMLN'yi desteklemektedir. Hatta hükümeti oluşturan ARENA partisi öyle tecrit ve izole olmuş ki, diğer burjuva partileri tarafından bile desteklenmiyor. Bu partiler, ateş kesin ilan edilmesini ve FMLN ile barış görüşmelerine oturulup barışın sağlanmasını istemektedirler. Fakat ABD emperyalizmi, karşı-devrimci özel savaşı daha da tırmandırmak için daha önce yaptığı yıllık 85 milyon dolarlık yardıma ek olarak, günde 1,4 milyon dolarlık yardım yapmaya başladı.

Özel savaşın bütün komplocu karakterine rağmen, FMLN ve El Salvador halkı, savaşıp kazanmaya kararlıdır. Esir alınan bir grup FMLN gerillası "Kazanacaklar veya ölecekler, ama onlar hiçbir zaman geri çekilmeyecekler" diye haykırıyorlardı. Bu haykırış bir zaman Kübalı devrimcilerin " Ya özgür vatan, ya ölüm" şiarını anımsatıyor.

Devrimci saldırılarını yoğunlaştıran FMLN güçleri, El Salvador gerici hükümetinin yakında devrileceğini iyi görmektedirler. Bu yüzden iktidar olmanın hazırlıklarına da başladılar. Bunun ilk ve tarihi adımı olan geçici hükümeti ilan ettiler. Bu temelde zafer, FMLN önderliğinde savaşan El Salvador halkının olacaktır.

Doğu Almanya'da ortaya çıkan bazı yeni gelişmeler ve sonuçları

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde Honecker'in parti ve devlet başkanlığı görevlerinden istifa etmesi ve yerine Krenz'in seçilmesiyle yeni gelişmeler ortaya çıktı. Ülkede raform yanlısı gruplar kitle gösterilerini daha da arttırırken, Doğu Almanya'dan Batı Almanya'ya göç de devam etti. Bu gelişmeler ortamında Komünist Parti Merkez Komitesi'nin yaptığı toplantıda önemli kararlar alındı. Alınan kararlar gereği: Toplantı özgürlüğü yasası, örgütlenme özgürlüğü yasası, ceza yasası, basın yasası, seçim yasası gibi temel yasalar ivedilikle hazırlanacaktır. Ve bu yasaların hazırlanması için çeşitli komisyonlar kuruldu.

Ayrıca Sosyalist Birlik Partisi'nin polit-bürosunun bütün üyeleri toplu istifa etti. Daha önce 21 kişiden oluşan polit-büronun üye sayısı 11'e indirilerek seçim yoluyla yeniden oluşturuldu. Yeni polit-büroda 4 eski üye yerlerini korurken, 7'si yeni kazanan üyelerdir. Yine hükümet istifa etti. Yeni hükümeti kurmakla Hans Modrow görevlendirildi. Modrow kuracağı hükümete parlamentoda bulunan 4 muhalefet partisinden de bakan alacağını belirtti. Böylece bir koalisyon hükümeti kuracağını ifade etti.

Merkez Komite toplantısında alınan diğer önemli bir karar da, değişen koşulları dikkate alarak, partinin program ve tüzüğünün yeniden incelenmesi ve gerekli değişiklikler temelinde hazırlanması oldu. Bu taslaklar, 15-17 Aralık 1990 tarihinde yapılacak olağanüstü parti kongresinde ele alınacaklardır.

Merkez Komite toplantısından sonra yapılan açıklamada; Sanat özgürlüğünün sağlanacağı ve sahneye piyes koyma tamamen sansürün dışına çıkarılacağı belirtildi. Ayrıca hiçbir kısıtlamaya gidilmeden, her Doğu Almanya vatandaşı yılda 30 gün istediği ülkeyi ziyaret edebilecektir. Bu kararın açıklanmasından sonra, milyonlarca Doğu Almanya vatandaşı Batı Almanya'ya akın etti. Yaklaşık 4-5 gün içinde 3 milyon kişi Batı Almanya'yı ziyaret etti. Fakat beklentilerin tersine bunların içinde ancak 8 bin kadarı Batı Almanya'da kalmak için yetkililere başvurdu. Diğerleri akşam tekrar evlerine döndü. Bu da başta Alman emperyalizmi olmak üzere emperyalist çevreleri şaşkına çevirdi. Çünkü onlar Doğu Almanya'nın boşalacağını sanıyorlardı. Hatta daha önce Batı Almanya'ya göç etmiş Doğu Alman vatandaşlarının tekrar ülkelerine dönmeleri kuvvetli bir olasılıktır. Bu yüzden Doğu Almanya yetkilileri, gelenlerin zorluklarla karşılaşmamaları için tedbirler alıyorlar.

Yine bu süreçte Doğu Almanya kitle gösterilerine sahne oldu. Gösterileri reform yanlısı gruplar düzenledi. Göstericilerin talepleri esasta daha çok "reform ve serbest seçimlerin" yapılması yönündedir.

Peter Mladenov

Geçtiğimiz günlerde diğer sosyalist ülkelerde bazı gelişmeler yaşandıysa da kayda değer olanı Bulgaristan'da gerçekleşti. 35 yıldır parti genel sekreterliği ve devlet başkanlığını yürüten Todor Jivkov, görevlerinden ayrıldı. Yerine Peter Mladenov getirildi.

Mladenov göreve geldikten sonra yaptığı açıklamada; "Reformların ancak sosyalizm çerçevesi içinde ve sosylizm adına, sosyalizm yolunda gerçekleşebileceği"ni söyledi. Peter Mladenov, reformlar sorununa yaklaşımında daha itinalı davranıyor. Daha etkin ve dinamik programdan yana gözüküyor.

Namibya tarihinde ilk kez yapılan genel seçimler

SWAPO'NUN ZAFERİYLE SONUÇLANDI

Namibya tarihinde Birleşmiş Milletler denetiminde ilk genel seçimler yapıldı. Namibya daha önce İngiliz emperyalizminin sömürgesiydi. İngilizler Güney Afrika'da beyazlara dayanan ırkçı bir yönetim oluşturur. Güney Afrika Cumhuriyetin'deki beyazlar İngiliz sömürgecileri tarafından buraya götürülürler. Burada nüfusun yaklaşık %5'ini oluşturuyorlar. Geriye kalan nüfusun %95'i siyah yerlilerden oluşur. Fakat yerlilerin hala kendi ülkeleri üzerinde hiçbir hakları yoktur. Her şey emperyalizme dayanan beyazların elindedir. Bu temelde oluşturulan ırkçı rejim, özelde Güney Afrika halkına, genelde ise Afrika halklarına baskı uyguluyor ve yoğun sömürü gerçekleştiriyor. Bu temelde ırkçı Güney Afrika rejimi çağımızın en gerici ve saldırgan rejimidir.

İngilizlerin 74 yıl önce Namibya'dan çekilmeleriyle, ülke Güney Afrika ırkçı rejiminin sömürgesi haline getirildi. Namibya halkı bu iki sömürgeci gücün varlığını tanımadı. Hep direnerek savaştı. Fakat geri ekonomik yapışı ve aşiret-kabile örgütlenmelerine dayanan çok geri sosyal özelliklerinden ötürü bağımsızlığını kazanamadı. Ayrıca Atlas Okyanus'a olan uzun kıyısının taşımacılıkta sağladığı kolaylığının yanısıra; balıkçılık ile zengin yeraltı madenleri olan elmas, kurşun, çinko, uranyum, altın ve gümüşe de sahip olunca, emperyalistlerin yüklenmelerine maruz kalmaktadır. Yine 823 bin 144 metre karelik geniş topraklarına karşılık, 1986 sayımlarına göre nüfusu ancak 1 milyon 204 bin kadardır. Bütün bu olgular sömürgecilerin Namibya'nın işgal edilmesine kolaylıklar sağlamaktadır.

Ulke tarihindeki bu olumsuz gidişat bundan 23 yıl öncesine kadar dayanır. Sonraki süreçte halk SWAPO (Güney-Batı Afrika Halk Örgütü) önderliğinde Güney Afrika sömürgeciliğine karşı silahlı mücadeleyi başlattı. Uzun süreli halk savaşı yöntemine göre savaşan SWAPO, halkı sömürgeciliğe karşı örgütleyerek savaştırdı. Sömürgeciler, emperyalizm ve bölge gericiliğine dayanarak en vahşi katliamlar geliştirmesine rağmen, sonunda Namibya halkının özgürlüğünü tanımak zorunda kaldılar. Ve sorunun çözümü için başta SWAPO olmak üzere, halkın öz örgüt temsilcileriyle görüşmeyi kabul ettiler. Uzun görüşmeler sonucu varılan anlaşma gereği yapılacak seçimle 72 kişilik bir parlamento oluşturulacaktır. Bu parlamentonun asıl görevi; Namibya anayasasını ve seçim yasasını hazırlayıp kabul edecektir. Görevini 1990 Nisan ayına kadar sürdürecek olan bu geçici parlamentonun Nisan ayında yapılacak yeni seçimlerle görevi tamamlanacaktır. 1990 Nisan'ında yapılacak seçimler sonucu sömürgeci Güney Afrika güçleri de Namibya'yı terkedeceklerdir. Böylece Namibya toprakları bağımsızlığına kavuşacak ve halkı özgürlüğe gerçek adımını atmış olacaktır. Tabii bunun böyle olması ırkçı Güney Afrika yönetimi yapılan anlaşmaya uymasıyla mümkün olabilecektir. Aksi halde bazı komplolar geliştirerek anlaşmayı sabote ederse; savaşın yeniden başlamasına neden olacaktır. Nitekim kendi uşaklarını da seçime sokması ve Namibya'daki gericiliğe dayanarak her zaman komplo geliştirmesi olanaklıdır. Fakat bu koşullar da doğsa sonunda zafer Namibya halkının olacaktır.

Yapılan anlaşma gereği seçimler, Birleşmiş Milletler gözetiminde 11 Kasım Cumartesi günü başladı ve oy verme işlemi 5 gün sürdü. Seçimlere irili-ufaklı on örgüt veya parti katıldı. Yapılan sayım sonucunda SWAPO kullanılan oyların %57'sini alarak büyük bir zafer kazandı. Irkçı rejimin desteklediği ve ülkedeki 80 bin kişilik beyaz azınlığın örgütü olan "Demokratik Turnhalle İttifakı (DTA)" oyların % 25'ini alarak büyük bir hezimeti yaşadı. Böylece liderliğini Sam Nujama'nın yaptığı SWAPO, parlamentoda büyük bir çoğunluğu elde etti.

Meteloken Kurdî

Ne dixwim gêlazan, ne didim hevrazan!

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

KÜRT DİLİ VE BAZI ÖZELLİKLERİ

Bilim adamları ve düşünürler, dilin herhangi bir sosyo-ekonomik sistemin ürünü olmadığını belirtirler. Bir ulusun düzeni ne olursa olsun, o ulusun sahip olduğu dilin temel iskeleti, sürekli onun ana yapısını korur. Aynı şekilde ulusun tüm bireylerinin hizmetinde varlığını sürdürür. Dil, ekonomik sisteme bağlı olmadığı gibi bir üst yapı kurumu olarak da kabul edilemez.

Toplumlar tarihi boyunca, halklar her aşamada özel bir dile sahip olmuştur. Tarihin geçmiş aşamalarında ve günümüzde, düzenlere bağlı olmaksızın ulusların dili bağımsızlığını ve devamlılığını korumuştur. Alt-üst oluş süreçlerinde ve oluşturulan yeni sistemlerde, hukuk, sanat, felsefe, din vb. gibi üst yapı kurumları, kendi öz dinamiklerine bağlı olarak değiştirilir ve sisteme uydurulur. Fakat diller temel anlamda, olduğu gibi kalırlar.

Dil, herhangi bir toplumsal sınıfın, bireyin ve grubun malı değildir. Çünkü dil, toplumun tüm bireylerinin birbirleriyle anlaşabilme aracıdır. İnsanlar bu araçla konuşur, yakın veya uzaktan haberleşirler.

Yine dil, herhangi bir devlet ya da hükümete de bağlı değildir. Bir ulus ister devlet sahibi olsun, isterse de bağımlı olsun, yine de bağımsız ve özel bir dile sahiptir. Bazı ulusların, esir ve sömürge olmalarına rağmen ve dilleri resmen tanınıp kabul edilmediği halde, bağımsız ve özel bir dilleri vardır. Bilimsel zorunluluğun en doğal yansımasıdır bu gerçek. Öyleyse, bir ulusun dili ile düzeni, devleti veya hükümeti arasında temel bir bağlantı yoktur.

Ancak, halkların geçirdiği uzun tarihi dönemler süresince, sahip oldukları dilleri donmuş ve değişmez bir formu da korumuş değildir. Bunun daha iyi anlaşılması için, dilin bazı temel nitelikleri üzerinde durmak gerekir.

Her dilin temel bir kelime hazinesi vardır. Yine kelimeler arasında da temel bir düzen bulunur. Kelimeler bu düzen temelinde dilin heceleme sistemi bağlantısını oluştururlar. Bu kelimeler rastgele değişiyor, ancak görev ve eylemlerine uygun bir tarzda sıralanarak söz dizimini oluştururlar. Sonuçta, iki özellik yani heceleme sistemi ile söz dizimi beraber dilin kural ve esaslarını, yani gramerini oluştururlar.

Öyleyse, herhangi bir milletin temel gereksinimlerine ve sosyal-siyasal olanaklarına denk düşer şekilde, bazı gramer kural ve tarzlarında, yine kelimelerde bir dizi değişim ve gelişmeler olabilir. Bir yandan dilin kelime hazinesi yavaş yavaş zenginleşirken, bir yandan da dilin kendisi zariflik, sadelik, ahenk ve akıcılık kazanır. Diğer yandan da, dilin grameri iyice analiz edilir ve kontrolden geçirilerek devamlı geliştirilir. Dil bilimi açısından sistemleştirilir ve düzenlenir. Böylece dilin lehçe ve şiveleri arasında da yakınlaşma, giderek tanımlaşma ve genel doğal bir birlik meydana gelir. Bundan dolayı da, tarihin her döneminde çok yoğun insan ve halklar ilişkileri ortamında, her dil diğer dillerden, -özellikle komşu olanlarından- kelime almak ve vermek durumundadır. Bu zorunlu bir alışveriştir. Fakat, zorunlu olmayan ve birtakım tarihi, politik ve sosyal nedenlerle bir dilin içerisine girmiş bulunan fazlalıkların da atılması ve dil hazinesinin arındırılması, temizlenmesi gerekir.

Tüm bunlara rağmen, bir dilin temel kelime hazînesi ile gramer yapısı, asla ortadan kaldırılamaz ve yok edilemez. Ama bunun için o dilin sahibi olan ulusun yaşaması gerekir. Eğer bir ulus tamamıyla asimile edilmemişse, ya da yok edilmemişse, dili de hiçbir zaman ortadan kaldırılamaz. Hatta onun yazı ve okuma dili olarak kullanılması da yasaklanamaz veya önlenemez. Çünkü dil her şeyden önce bir ulusu oluşturan etmenlerden bir tanesidir. O ulus var oldukça, dili de varlığını sürdürecektir.

KÜRT DİLİ VE YAYILMA ALANI

Dil sorunu üzerine ileri sürülen düşünceler bilimsel çerçeve içerisinde olmalıdır. Geri kalmış ve sömürge ülkelerde ya da faşizmin egemen olduğu ülkelerde, kültür ve dil sorunlarında da, bazı bilim ve mantık dışı ya da şovenist teori ve düşünceler ortaya atılır. Sanki bunlar bilimsel gerçeklermiş gibi, baskı ve zorbalıkla uluslara kabul ettirilmek istenir.

Bütün eski halklar gibi, Kürt halkının da bağımsız ve özel bir dili vardır. KÜRTÇE olan Kürt dili de, Kürt ulusu gibi yaşamaya devam ediyor.

Kürt ulusu tarihi kökeni olarak Hindo-Avrupa halklarının (Aryen) bir kolu ise, o zaman Kürt dili de bu familyaya aittir. Ari dilleri familyasından olan Kürt dili ile diğer Ortadoğu halklarının, öncelikle de İrani kavimlerin dilleri arasında çok yakın ilişkiler ve etimolojik akrabalıklar ve dolayısıyla kelime alışverişi vardır. Bunun dışında Kürtçe, tamamen bağımsız yaşayan ve özel kelime hazinesi ile gramere sahip olan bir dildir.

Bütün dünya dilleri, aynı zamanda birtakım lehçe ve yöresel şivelere sahiptirler. Kürt dilinin de lehçeleri ve her lehçenin de önemsiz şiveleri vardır. Fakat bu olay son derece doğaldır.

Kürdistan adlı vatanın üzerinde yaşayan halkın diline Kürtçe denilir. Kürt halkı genel bir belirleme ile şu topraklar üzerinde yaşamaktadır:

Kürdistan ülkesinin sınırları kuzeyde Erzurum, Kars ve Urmiye Gölü'ne; doğuda Urmiye Gölü'nden Zaxros dağlarına paralel olarak İran denizine; güneyde İran denizinden Zaxros dağlarının batısına; Zaxros dağlarına paralel olarak eski Babil şehirlerine, Bağdat'a; Dicle nehrinin doğusundan batı yakasına geçerek Süleymaniye, Musul ve Kerkük'ü sınırları içine alarak batıya yönelen bir çizgi ile Suriye'nin kuzeydoğu bölgesi Halep'ten İskenderun'a; batıda İskenderun'dan Maraş, Malatya, Sivas, Erzincan ve Dersim'den Erzurum'a dayanır. Bu toprak parçası Kürtler'in üzerinde yaşamış olduğu ve halen de yaşamakta oldukları ve Kürtçe'nin konuşulduğu temel bölgedir.

Kürt dili üzerine araştırmacılar ve bilim adamları pek çok görüşler ileri sürmüşlerdir. Kürtçe'nin tarihsel bir sürece sahip, ari dil grubunun temiz ve bağımsız, kendine has özellikleri ve tarihi çok eskilere dayanan bir dil olduğunu belirtmişlerdir. Kürtçe'nin düzensiz ve kuralsız olmadığını vurgulamışlardır.

KÜRT DİLİ'NİN DÜNYA DİLLERİ ARASINDAKİ YERİ VE LEHÇELERİ

Kürtçe, Hindo-Avrupa dilleri içinde doğu dil grupları içinde yeralır. Bu gruplar içinden de İran dil grubundandır. Paştu, Beluci, Pers ve Tacik dillerine daha yakındır.

İran dil grubu demek, Farsça demek değildir. Çünkü İran dil grubu içinde Farsça dışında başlı başına başka diller de vardır. İran dil grubu Kuzey Hint dil grubuna daha yakındır. İran dil grubu da, kendi içinde doğu ve batı dilleri olarak ayrılır. Kürtçe batı İran dilleri içinde yer alır. Batı İran dilleri de kendi içinde güney-batı ve kuzey-batı dilleri şeklinde ayrılır. Güney-batı İran dilleri Farsça ve Tacikçe, kuzey-batı İran dilleri ise Kürtçe, Hazar ve Beluci olarak ayrışır.

Bugün Kürtçe en az 20 milyon insan tarafından konuşulmaktadır. Geçmiş çağlarda konuşulan eski Avesta dili, Kürtlerin eski dilidir. Avesta, zerdeşti dininin kutsal dili idi. Ama zamanla bu Kurdî olarak anılmıştır.

Kürtçe dili bünyesinde çok çeşitli lehçeler mevcuttur. Bunlar az veya çok bazı özgün karakteristik gruplar biçiminde ele alınabilir. Lehçeler arasında farklılıklar vardır. Bazı durumlarda ayrı lehçeleri konuşanlar aralarında yeterince anlaşmakta zorlanırlar.

Kürtlerin 2/3'ü Kurmanci lehçesi ile konuşur. Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'da bulunan Kürtlerin büyük bir çoğunluğu, Doğu Kürdistan'da bulunan Kürtlerin önemli bir bölümü, İran-Azerbaycan'ında bulunan Kürtlerin tümü, Sovyetler Birliği'nde bulunan Kürtlerin tümü, Güney Kürdistan'da bulunan Kürtlerin üçte biri, -özellikle Musul ve Hewler (Erbil) çevresinde bulunan Kürtler- ve Güney-Batı Kürdistan'da bulunan Kürtlerin tümü Kurmanci lehçesi ile konuşur.

Kürdistan'ın güney parçasında Suleymani (Şehrîzor) çevresindeki Kakay, Zanganeban ve Bajîlan Kürtleri, yine Doğu Kürdistan'da Kermanşah, Mehabad ve Sanandej çevresindeki Kürtler Soranî lehçesi ile konuşurlar.

Soranî'den ayrı olarak, Lor ve Bextiyar Kürtleri de Feylî (Lorî) lehçesi ile konuşurlar.

Ayrıca Kuzey-Batı Kürdistan'da Zazî (Dinbilî, Dimilî) lehçesi konuşulur. Zazî lehçesi Diyarbakır, Erzincan, Bingöl Elazığ, Urfa ve Dêrsim bölgelerinde konuşulur.

Lehçeleri kısaca şöyle toparlayabiliriz:

1- KURMANCÎ

a) Kuzey-Batı Kurmanci'si: Kuzey ve Kuzey-Batı lehçeleri Kurmanci olarak adlandırılıyorlar. Ancak Güney'de bulunan bazı aşiretler de vardır ki, bunlar da kendilerine Kurmanc ve lehçelerine Kurmanci diyorlar.

Kuzey-Batı Kurmanci lehçesi Erivan, Barukli, Ağrı Dağı çevresinde, Doğubeyâzıt, Urmiye, Şemdinli, Hakkari, Mardin, Urfa, Diyarbakır, Botan'ın tümü, Behdînan bölgesi, Erzurum çevresi, İç-Anadolu bölgesi çevresi ve Güney-Batı Kürdistan'da konuşulur. Kuzey-Batı Kurmancisinde bazı şiveler de mevcuttur. En önemlileri şunlardır: Cizîrî, Torî, Efrînî, Botanî, Sincarî, Bahdînanî, Şikakî.

b) Güney-Batı Kurmanci'si: Zap ve Şirvan suları çevresinde kalan bölgelerden Kermanşah çevresine kadar konuşulan şivelere Güney-Batı Kurmanci'si denilir. En yaygın şiveler Mukrî, Sîneî, Silêmanî ve Soranî şiveleridir.

Güney-Batı şiveleri genellikle Soranî lehçesi adıyla bilinirler. Gerçekte ise Soranî güney Kurmanci gruplarından sadece bir şivedir. Bu gruba dediğimiz gibi Mukrî, Silêmanî (Şehrîzor), Sîneî ve bazı diğer şiveler de girmektedir.

2- LORÎ (FEYLÎ)

Güney-Doğu lehçesi: Senne bölgesinin güneyinde ve Senne, Kermanşah ve Xaneqin arasında bu lehçe konuşulur. En yaygın şiveler Lîrîcî (Lakî-Lekî), Kulyafî, Kahhurfî, Parawandî, Kermanşahî ve Lorî şiveleridir. En yaygın şive Lorî olduğu için, bu gruba Lorî lehçesi veya çoğunlukla Feyli Kürtleri tarafından konuşulduğu için Feylî lehçesi de denilmektedir.

Güney-Doğu şiveleri olan Sineî, Kermanşahî ve Lekî yeni Farsça'ya yakınlıkları ile bilinirler.

Ancak bu lehçe grupları söz hazinesi ve fonolojik (ses ve ses gruplarının kelime anlamı bilimi) alanlarında dikkate değer bir ayrılık ortaya koymuyorlar. Özellikle gramatik karakter ve yazım alanında birbirlerine çok bağlı oldukları görülüyor. Hatta geçmiş zaman formları oluşturulduğunda geçişli fiillerde oluşum ve durum aynılık teşkil ediyor. Güney lehçelerinde sadece pasif fiilin kökeninde ayrılıklar bulunur. Bu da, Güney lehçelerinde Suffiks'in (sonek) sık sık tekrarından ileri gelmektedir. Tesbitlere göre bu, bunların özellikle de Soranî'nin Goranî'den etkilenmesinden ortaya çıkmıştır.

3- GORANÎ

Orta-Doğu Kürdistan'da Şirvan suyunun doğusunda, Hevreman bölgesi, Afganistan'ın bazı bölgeleri ve Xorasan'da konuşulur. En yaygını Hewremanî, Kandulayî ve Gewramî şiveleridir.

Goranî genel olarak Güney ve Güney-Doğu Kürdistan'daki şivedir. Bu lehçe ayrı ayrı ada bölgelerde konuşulur. Birbirinden toprak olarak da ayrı konuşulan bu bölge şivelerine genel olarak Goranî veya Maşo lehçesi denilir. Tahminlere göre tarihte bu lehçenin yayılma alanı çok geniştir. Fakat şimdi Hewreman bölgesinde, Kermanşah'ın batısında dağlık Dalehû kenti çevresinde ve birbirinden ayrı noktalarda konuşuluyor. Çoğunlukla Hewreman bölgesinde konuşulduğu için bazen bu lehçeye, Hewramanî lehçesi de denilmektedir.

4- ZAZÎ (DINBILÎ, DIMILÎ)

Dêrsim, Elazığ, Bingöl ve Siverek bölgelerinde konuşulur. Kısaca sadece Kuzey-Batı Kürdistan'da bu lehçe ile konuşulur. En az üç vilayet temel alınabilir. Başta Dêrsim denilen bölgede, Tunceli-Erzincan-Elazığ ve Bingöl'de, yine az oranda Diyarbakır çevresinde, Siverek ve Mutki'de Zazi konuşulur. Ancak Bitlis'e bağlı Mutki çevresinde çok az bir kesim tarafından konuşulur. Bir ada gibi alanda Mutki çevresinde konuşulan Zazî, diğer bölgelerden çok farklıdır.

Zazî lehçesi, kendine özgü ve temizdir. Diğer Kürt lehçeleri ile benzerliği epey uzaktır. Fakat yine de elde bulunan veriler, Zazî'nin Goranî'ye yakın olduğunu ortaya koymaktadır. Hatta birbirlerine çok yakındırlar. Tarihte Kelhor Kürtlerinin konuştuğu Kelhorî lehçesinin özünde Zazî lehçesi olduğu ve zamanla

isim değişikliğinin ortaya çıktığı da iddia ediliyor.

Yine Zend adıyla bilinen şivenin de Kurd diline ait olduğu ortaya konulmuştur. Hindistan'da yaşayan ve Sînd ile Belucistan bölgelerinde bulunan Kürtler de, Brahoî şivesiyle konuşuyorlar. Brahoi, Deravîdi lehçesine bağlıdır ve Hindistan'ın orta ile güney bölgelerinde konuşulur. Deravîdî lehçesinin de Kürt dili lehçesi olduğu söylenir. Bu lehçe okuma ve yazım alanında da kullanılmaktadır.

DİL, EĞİTİM VE KÜLTÜR

Kürdistan'da hakim olan eğitim ve kültür, sömürgeci egemen ulusların çıkarlarına hizmet eden sömürgeci eğitim ve kültürdür. Kürdistan ulusal gerçeğini yoketmeyi amaçlayan, bireyi emeğine, halkına ve ülkesine karşı yabancılaştıran, şoven Türk, Arap ve Fars milliyetçiliği temelinde geliştirilen sömürgeci eğitim ve kültür politikası, Kürdistan'da geniş mali kadro ve kurumsal olanaklara sahip olup, düşünen kesim üzerinde hemen hemen hakimiyet kurmuştur. Bu politika özünde sosyal, ekonomik ve siyasal sömürgeciliği, beyin ve davranış alanında tamamlamaya dayanır.

Kürt kültürü ve dili, çeşitli halkların birikimi üzerinde, uzun bir tarihi süreç içinde güçlü bir şekilde oluşmasına rağmen; siyasal, ekonomik ve kurumsal desteğe dayanmadığından, gelişemeden kaldı.

Kürt insanlarına; şovenist sınırlar dahilinde "tek ulus, tek dil" ülküsünü gerçekleştirmek amacıyla, başından beri okullarda egemen ulusun tarihi, dili, edebiyatı ve sanatı özümleştirilmeye çalışılır. Eğitim kurumları bu amaçla açılmış kişiliksizleştirme yuvalarıdır. Amaç; sadece asimilasyondur.

Egemen ulusun diliyle yapılan eğitim ve kültür sömürgeciliği, Kürt dili ve kültürü üzerinde amansız bir baskı mekanizması kurmuştur. Kürtçe ile okuma-yazma, Kürt tarihini, edebiyatını, sanatını araştırma ve yayma özellikle Kuzey'de tamamen yasaktır. Binlerce yıllık halk tarihimizin birikimi olan ve dünya halklarının bile taktirini toplayan zengin müzik ve folklor değerlerimize sahip çıkılırken, Kürtçe ile en ufak bir müzik yayınına da olanak verilmez. Tüm dillerde müzik yayını yapılır, ama 20 milyon insanın kendi dili ile, kendi sanatını işlemesine izin verilmez.

Ulusal kurtuluş olmadan dil ve kültürün kurtulabileceğini, bu amaçla sömürgeci egemenlikler altında Kürtçe eğitimi savunan anlayışlar gerici niteliktedir. Çünkü, Kürt dilinin düzen içinde geliştirilmesi ve okur-yazar dili haline getirilmesi için bir ilkokul kurma olanağı bile yoktur. Ama buna rağmen, Kürtçe'yi öğrenme ve okur-yazar dili haline getirme mücadelesi bireysel planda da olsa verilmeli ve koşulların olduğu her alanda Kürtçe hitap edilmelidir. Yanlış olan, Kürtçe'yi öğrenmek, okur-yazar dili haline getirmek değildir; sömürgeci düzen koşullarında "Kürtçe eğitim" isteme görüşleridir.

Ulusal bağımsızlık gerçekleştiğinde, Kürtçe mali, kurumsal ve kadrosal imkanlara kavuşarak hızla gelişecektir; temel iletişim ve kültür birikimi aracı olarak dünya dilleri arasında gerçek yerini alacaktır.

Egemen ülkelerin sınırları dahilinde sürdürülen yayın faaliyetleri bugüne kadar anarşik ve karmaşık yapısının yanında, bütün ulusal değerlerinden yoksun bırakılmak istenen Kürt halkının somut sorunlarına yer vermeden eksik olarak sürdürüldü. Bu eksikliği salt hakim sınıfların ırkçı, baskı politikaları temelindeki etkenle açıklamak yetmiyor. Bu temel etkenin yanısıra Kürt problemi konusundaki kayıtsızlığı, tali faktörünü de görmek zorunluluğu vardır. Hakim sınıfların zoraki yasak ve tabuları elbette çok kötüdür, ancak bunlara şartlanmak çok daha kötü bir durumdur. Çağımızda egemen ulusların hakim sınıfları, büyük bir ulusu diliyle, kültürüyle, tarihiyle inkar ediyor ve imha etmek istiyorlar.

Kürt dilini ve kültürünü geliştirmek için her çeşit kurumsal faaliyet zorla yasaklandığından, şimdiye kadar bu uğurda yapılan faaliyetler çoğunlukla kişisel çaba ve yeteneklerle sınırlı kalmıştır. Sömürgeci egemen sınıfların iddialarının aksine, dilimizin güçlü bir yazı dili, derinlik ve lirik üslubа sahip olduğu yürütülen belli çalışmalar sonucunda ortaya konulmuştur.

Fakat günümüzde açık ki Kürt dili ağır baskılar altındadır. Geçmişten beri süregelen bu durum nedeniyle Kürtçe'nin bünyesinde birçok yabancı kelime ve terim mevcuttur. Ancak bu durum Kürt dilinin bağımsız olmadığına gerekçe değildir. Günümüzde dünya dillerinin tümü teknik ilişkiler sonucunda birbirinden etkilenmektedir. Başka halkların dillerinden kelimeler Kürtçe'ye girerken, Kürdistan'ın özgür ve bağımsız olmaması durumu, Kürt dilinin bölgeler arası değişmesine yol açmaktadır. Özellikle asimilasyonun daha da geliştiği alanlarda dil kozmopolitizmi ortaya çıkmıştır.

Doğu Kürdistan'da Kürtçe'nin bir Fars şivesi olduğu propagandasıyla Kürtler sürekli asimile edilmeye çalışılmıştır. Kürt dili devamlı yasaklanmıştır. Kürt dilinin yazı dili haline gelmesi bu şekilde engellendi. Kuzey Kürdistan'da asimile çabaları ta Selçuklular döneminden beri devam ediyor. Cumhuriyet döneminde asimile politikaları hızlandırıldı. Kürt halkı tamamıyla inkar edildi. Kürt dilinin bir yazı dili olması bir tarafa, konuşma dili olarak bile yasaklandı ve konuşanlar cezalandırıldı. Bu halen de tüm hızıyla devam ediyor. Güney parçalarında ise, özellikle dinin etkisiyle Kürtler Araplaştırılmak tehlikesini yaşadı, yaşıyor. Araplar da Kürt dilinin kullanımına izin vermiyor, yasaklıyor.

Bu politikalar zafer kazanmış değildir, ancak başarısız oldukları da söylenemez. Özellikle Kürdistan'ın sınır kesimlerinde yaşayan Kürtlerin belirli bir bölümü Türkçe'yi, Arapça'yı ve Farsça'yı öğrenerek Kürt olmadığını söylemektedir.

Sömürgeci devletler Kürt dilini yok etmek için, tüm uluslararası sözleşmelere aykırı olarak, çabalarını şiddetle devam ettirmektedirler. Tüm bunlara rağmen, Kürtçenin bozulmasına veya bağımsız dil olma özelliğine zarar verdirilememiştir. Kürtçe son yıllarda, Kürt aydınları tarafından yazı dili haline getirilmekte ve bu yönlü çalışmalar gelişmektedir. Kürt dili için bu durum olumlu bir gelişmedir.

KÜRTÇE NASIL YAZILIYOR?

İslamiyetten önce Kürtlerin özel bir alfabesi vardı. Bugün bazı Yezidi Kürt aydınları bu alfabe ile okuyup yazabilmektedirler. Fakat, tarihi anlamı bir yana, artık bu ilkel alfabenin üzerinde ısrar etmenin hiçbir nedeni yoktur.

Günümüzde, özellikle Kuzey Kurmanci'si latin harfleri ile yazılmaktadır. Alman, Slav, Ermeni vb. alfabe sistemleri temel alınmıştır. Ekim Devrimi'nden sonra Sovyetler Birliği'nde Kürtçe on yıl kadar latin alfabesiyle yazılıp okundu. Sonra bu terkedilmiş ve kiril alfabesi yerine geçmiştir. Fakat bugün yine özellikle Prof. Qanadê Kurdo ve bazı bilgin ile Kürdologların öncülüğünde latin alfabesi kullanılmaktadır.

Irak ve İran Kürtleri Arap alfabesini kullanmaktadır. Latin alfabesinin öncülüğünü temel olarak Celadet Bedirxan, kiril alfabesinin öncülüğünü Sovyetler Birliği'nde bulunan bir ekip ve Arap alfabesinin öncülüğünü ise Elî Herîrî yapmıştır.

Kürt dili yazılı olarak Arap alfabesiyle Elî Herîrî, Latin alfabesiyle Celadet Bedirxan tarafından başlatılmıştır. Ama Latin alfabesi, bugün üç ekol halinde yazılıyor: Birincisi Bedirxan'ın ekolü; ikincisi Sovyet Kürtleri ekolü; üçüncüsü tarafsız ekol. Celadet Bedirxan'ın ölümünden sonra en yaygın olan birinci ekol Kamran Bedirxan, Osman Sebrî ve Nurêddîn Zaza tarafından devam ettirilmiştir. Prof. Qanadê Kurdo'nun ekolü Kars ve Ağrı şivelerini kapsadığı için tüm Kurmanci'ya cevap vermemektedir.

KÜRT DİLİ İLE YAZAN ÖNEMLİ KÜRT EDEBİYATÇILARINDAN BAZILARI

Mele Mensûr (1417-1490), Xalîd Axa Zehar (905-974), Mela Hûseyinê Bateyî (Hakkari, 1417-1475), Bekîr Beg Erzî (1867-?), Şêx Nureddîn Brîvkanî (1791-?), Şêx Tahayê Mayî (1844-?), Hûseyinê Bamerni (1868-?), Şêx Xeyatêdîn Neqşbendî (1890-1944), Mela Enver Mayî (1913-?), Taha Goş (1918-?), Ahmed Enver Naqşbendî (1891-?), Taha Ruşdî (1912-?)

Elî Herirî (Şemdinli, Herîrî köyü, 1009/1010-1078), Ehmed Mele Batê (Batê köyü, Hakkari, 1417-1491), Feqiyê Teyran (Müks -Hakkari- şimdi Van'a bağlıdır, 1375-76-?), Melayê Cizîrî (Cizre, 1145/6-1160/61), Selîm Sulêman (?), Ahmedê Xanê (Xanê köyü, Beyazit), Xaris Bitlisi, Pertew Begê Hekarî, Şêx Xalid, Siyahpûş, Cegerxwîn, Osman Sebrî, Qadrîcan

Elî Teremoxi, İsmail Beyazêdî, Şerefxan, Mûradxan Beyazêdî, Haci Qadir Koyi, Piremerd, Hêjar vd.

12 Eylül rejiminin sorunları...

Baştarafı 10. sayfada

lerin Kürdistan'da daha fazla güçlenmeleri de beklenemez. Tam tersine, gittikçe güçten düşüyorlar. Fakat benzerleri Türkiye'de örgütlendiriliyor ve Kürdistan kaybedildikçe de bunlar Türkiye'ye kaydırılacaktır. Nitekim, bu Türk rejiminin en has ve en akıllı temsilcilerinden biri olan Bülen Ecevit'in Nokta dergisi için çıktığı Kürdistan gezisindeki izlenimlerini şöyle anlatmaktadır. (GAP'ın devreye girmesi halini kastederek):

"...toprak verimi 10-15 kat artınca, gelir dağılımı adaletsizliği de en az bu oranda artacak zenginle fakir arasındaki uçurum büsbütün açılacak... Ve 1980 başlarından itibaren sahneye konan 'Türkiye'yi Güney Amerikalılaştırma' oyununun son perdesi tüm dramatik sonuçlarıyla açılmış; ayrılıkçı teröristlere de asıl o zaman gün doğmuş olacak." (Nokta, 22 Ekim '89)

"Kaldı ki GAP'ın tamamlanması için 2000'li yılları beklemek gerekiyor. Sosyal yapısının temelinde saatli bombalar işleyen Güneydoğunun ise o kadar bekleyecek zamanı yok." (Nokta, 15 Ekim '89)

Evet artık Kürdistan işleyen saatli bombadır. O, 2000 yıllarına esaret altında girmek istemiyor. Bunun için sömürgeci faşist Türk devletine karşı kutsal kurtuluş mücadelesi veriyor. Hedefi, bu yıllara bağımsız ve özgür olarak girmektir. Gelişmeler de bunun böyle olacağını çok güçlü bir olasılık olarak gösteriyor. Burada sorun; Türk rejimi tarihinde ilk kez bu düzeyde çok ciddi çıkmazlarla karşı karşıya olduğu bir ortamda; Türkiye halkı kendi seçeneğini geliştirip, egemenlerini tarihin çöp sepetine atabilecek mi? Gerçi mevcut gelişmelere bakıldığında; durumun böyle olacağı kuvvetli bir olasılıktır. Çünkü 12 Eylül rejimi kitlelerden oldukça teşhir olmuş durumdadır. Ayrıca Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı, Türk ordusunu çıkmaza sokarak, buna karşı cesaret edilip savaşılırsa yenilebileceğini göstermiştir. Nitekim Türkiye'de kendiliğinden de olsa öğrenci, işçi ve toplumun çeşitli kesimleri daha korkusuzca grev, boykot, yürüyüş vb. eylemleri geliştirebiliyorlar. Yeni Türkiye devrimci hareketinde sosyal-şovenizm belli oranda kırılmış ve Kürdistan'daki mücadeleye biraz daha doğru yaklaşım göstermektedir. Fakat henüz devrim sorunlarına teorik, pratik ve güncel yönleriyle yaklaşımları çok yetersizdir. Bu sorunlarını çözmesi durumunda hızla gerçek bir alternatif güç haline gelmesi içten bile değildir.

Bu temelde Türk rejimi ömrünün sonlarına gelip dayanmış durumdadır. Onu devirip tarihe gömmek için, Kürdistan ve Türkiye halklarının ortak eylemine ihtiyaç vardır. Bu konuda Kürdistan halkı üzerine düşen tarihi rolünü en güçlü şekilde oynamaya çalışmaktadır. Yani devrimin Kürdistan ayağı sağlam örülüyor. Sorun Türkiye ayağının örülmesidir. Bunu da Türkiyeli devrimcilerin gerçekleştireceğine inanıyoruz. Çünkü tarihin hükmü bu yönlüdür.

Tarihi bir mücadeleye...

Baştarafı 6. sayfada

duydu diye düşünüyorsun ve benzeri şeyler. Bu konuda ben biraz şanssız kaldım. Hiç tanımadığım kişileri getirmişler buraya. Ama bir şey olmaz; şurada 25 gün kaldı, o zaman hepimiz yanyana oturacağız. Savunma hazırlıklarımız da iyi; tarihi bir mücadeleye gireceğiz, şimdiden bunun heyecanını yaşıyoruz. Yaşayan ve savaşan Kürdistan'ı temsil etmek; işte savunmamızın ana hattı bu olacak... İnsanlık savunulacak, tarihe hesap verilecek ve tüm bunların temelinde karşı-devrim yargılanacak. Bütün bu davanın anlamı da zaten burada. Ölüme mahkum edilmiş ve hatta ölüm döşeğine yatmış bir halk nasıl Diyarbakır zindanlarında yeniden diriltildiyse, biz de bu diri, yaşayan, savaşan halkı temsil edeceğiz. Hatta Diyarbakır'daki ana davanın yeni dönem koşulları altında devamıdır denilebilir. Ve gerçekten koşullar belli ölçüde birbirine benzerlik gösteriyor. Davanın başlatıldığı koşullar iyi irdelenir ve özellikle davanın başında hazırlanan zemin gözönüne getirilirse şu sonuç çıkıyor: Düşman, tarihi tekerrür ettirmeye çalıştı. Ancak her aklıbaşında insan, bunun mümkün olamayacağını bilir. PKK Ana Davası'nın karara bağlandığı, 1983 yılındaki gelişmeler, düşman ordu birliklerinin Güney Kürdistan'a düzenlediği operasyon, tasfiyeci-provokatör Çetin'in girişimi ve bizim davanın başlatıldığı 1988 yılındaki gelişmeler gerçekten birbirine çok benziyor. 1983, 1988 karikatürü halinde ortaya çıktı ve bilinen sonuca uğradı.

Düşmanın planları hüsrana uğradı; biraz 1989 yılını da beklediler, umudu kesmek istemediler.

Hepinize sağlık, neşe ve güç dileklerimi iletir, özlemle sarılır, kucak dolusu selamlarımı gönderirim. Esen kalın.

Devrimci sevgi ve selamlarımla
Hüseyin Çelebi

Tivancên doliwgeriya dagîrkerî dijwar dibin

ÇEKÊN ARTÊŞA ME YA RIZGARIYÊ AGIRÊ XWE BILINDTIR DIKIN

Di van panzdeh rojên dawiyê de, yekeniyên gerîllayên Artêşa me ya Rizgariyê, li gelek deverên Kurdistanê livbazî û kiryarên berfireh û bi naverok pêkanin. Ew komên taybetî, ku wêneyên wan ên rambovarî di rûpelên weşanên burjuwazî de bi firehî hatin belavkirin û ew bi xwe ji dihatin zixt û germkirin, herweha gava li bajarê İzmir di baregeha perwendekirinê ya Foça de bûn mina hêviyekê dihatin pêşkêş kirin, nekarin xwe ji wê rastiyê rizgar bikin, ku lêdanekê li dûv lêdanekê ji gerîllayên ARGK negirin û nexwun. Nekarin pêşiya wê rastiyê bigirin, da Kurdistan ji bo wan nebe goristan. Ji vê ji di pêş de, bi bikaranîn û azîneyên xwe yên hov û dirinde, gelê Kurdistanê bêhtir kirin dijberê xwe. Di nivê duwemîn ê vê salê de, li gelek derên Kurdistanê, cih bi cih hinde "raperîn (intifada)" xwe dan xweya kirin. Piştî ku dewleta Tirk, bi armanca veristina pirsê hinde tedbîrên leşkerî yên nuh ji nuh ve birêvexist û sazendî kir, ev "serihildan" ji pêk hatin. Ew "veristinên nuh" û "çareyên nuh" yên dewleta Tirk, ne-veristeke nuh û tengezariyeke nuh derêxistin pêşiya çavan. Ev rastî ji hevqasî ronahiye, ku pêwîst nine mirov bi dirêjahî li ser biraweste.

Di van mehên dawiyê de çend eşirên xulam û cehş hatin çekdar kirin. Ev eşirên welatfiroş, bi xwe, ji sixletên eşîrî ji bi dûr ketine. Lê disa ji ev bêbext, bilî ku ji dewleta Tirk re bibin bela, kêrî tiştekî dinê nebûne û nabin ji. Ji niha ve baş ronahî bûye, ku ev eşirên cehş kêrî tiştekî nayin û ev keftûlaft ji bê sûd e. Lewma dewleta Tirk zagon û biryarnameyeke nuh da zanîn û destpêkir, heke daxwaz hebe, destura li ser xwe gerandina çekên agirî û çekên din bide her kesê li Kurdistanê. Ger dewleta Tirk bikaribe, wê teviya gel çekdar bike û ji mirovan bixwaze, da li hemberê têkoşîna me ya rizgariya netewî şerbikin. Ev xeyaleke bê dawî û berdewamiye ji bo dagirkeriya faşîst, ku ji salan vir ve her demê vê di xewna xwe de dibîne. Di vir de, divê tengezarî û jariya rejîmê ya mezin bê ditin û zanîn. Dewleta Tirk bi vê azinê dixwaze otoriyeta rizgariya netewî ya di bin serperiştiya Partiya me jarbike û gelê Kurd, bi şêweyên mezintir bi hev bide şikênandin. Bi riyên curbecur û gelek rengan mirovan li hemberê hevûdu rabike. İddiayên dagirkeran ên berdewamî hene; bi armanca taktikên bangeşî (propaganda) iddiayên xwe her demê mina, "Ji ber ku gel ditirse arîkariya PKK dike", "PKK, kesên arîkarî nedin dikuje" ûhw. didin xweya kirin. Lê, çi girêdaneke van bangeşiyên taktikî bi rastiyan ve nîn in. Li gora bir û baweriyeke bi koteka leşkerî hatiye sitirandin, çek û silah kehniya dilêrî û cesaretê ne. Dewleta Tirk ji bi vê logika zuwa diramîne û bawer dike, heke gel bê çekdar kirin, wê cesaretê bigire û li dijî PKK biraweste(!) Lê belê her kesek baş dizane, ku çekên nûjentirîn li cem artêşa dewleta Tirk hene, disa ji li hemberê şerê gerîlla dest û ling tên girêdan û nikare tiştekî bike. Ev taktîk, hebe hebe wê bizivire ber berjewendên me ve û aliyên berê xwe bide sûden têkoşîna me ya rizgariya netewî.

Dewleta Tirk piştgiriya gelî hunda kiriye û ji destê xwe derêxistiye. Waliyê êrdimê yê rewşa şerê taybetî, dest bi "Kampanya televizyoneki rengin ji bo her gundeki!" kiriye. Ki dikare inkar bike, ku ev, armanca xapandina gel daneniye pêşiya xwe... Ki dikare bibêje ne wusaye, ku perwendebûna asimilasyona dagerkerî û weşanên reşkirina têkoşîna me ya rizgariya netewî nayin berfirehtir kirin... Ki dikare bi vi awahî pêşkêşkirina weşanan nebine... Dagirker neçare mane bi hezaran dibistan venekin û bigirin, ji ber ku nema dikarin mamhostayên bişînin van dibistanan peyda bikin. Lewma xebateke tund birêvedibin, da bikaribin kêmasiyên perwendebûna asimilasyonê heya pivanekê ji holê rakin.

Di van hefteyên dawiyê de wezîrê karên hundurî A. Aksu daxweyaniyek da ji bo weşanên burjuwazî pêşkêş kir. Di gotinên xwe de got, "Hejmara mîlîtanên PKK di navbera 150 û 200'an de ye." Lê belê waliyê êrdimê Hayrî Kozakçioxlu di daxweyaniyeka xwe ya di derbarê şer û pozberiyan de li pêşiya rojnameyan, kada (behsa) komên pêşmergeyan yên ji sedî, dusedî, dusedûpêncî û heya sê-sêd kesî dikira. Dibe ku ev daxwaz û divêtiya şerekî psikolojikî be. Lê belê hoy û prensibên vi tiştî ji divê hebin. Heke rastî hejmara komên gerîllayên me ji sedûpêncî an dusedûpencî kesan be, divîbû me kada jêhatîbûn û bidestanînên mezintir ji kiriba. Ev bûn pênc sal in, ku artêşeke bêhtirî ji niv mîlyon kesî, nikare ji heqê komeke gerîlla ya ji hevqasî kesan derbikeve... Ger dewleta Tirk seri bide kijan sextekarî û derewê ji, bila bide, êdî nema dikare xwe zinde bigire û li şûna hinde tiştan bi destê xwe ve bine, wê tiştên di destên xwe de ji hunda bike û ji mêj mehkumî vê rastiyê bûye.

Wezîrê karên hundurî yê Tirkiyê A. Aksu, li bajarê Bolu ji daxweyaniyekê da ajanseke nûçeyên Tirkî û wusa got: "Ji sedî heştî, başûrêrojhilat ketiye bin kontrola me û em serdestê bûyeran in. Hêzên me yên parastinê ji parastinê derbasî êrişê bûne." Paşê ji got, "Cerdevan direvin, leşker dikevin pey wan... PKK mêr be, bila derkeve meydana şer." Ji aliyê din ji roja 3'ê Mijdarê 1989'an rojnameya "Tercüman" nivisî: "Gava niha bal tev berê xwe dane hilbijartinên serekkomarê, PKK ji her rojê livbaziyan bikaranî." Di bin vê nûçeyê de, bilançoya livbaziyên mehekê weşand. Daxweyaniya wezîrê karên hundurî ji di eynî van rojan de bûbû.

Livbaziyên van panzdeh rojên dawiyê, ku bûn sedem da wezîrê karên hundurî A. Aksu daxweyaniyeke derewin pêşkêş bike, ev in:

RUHA

Roja 30'ê Cotmehê komeke gerîllayên bajaran ji hêzên ARGK di navenda bajarê Ruha de, agir berda bûroya "Türk Hava Yolları - Riyên Asmanî yên Tirkî." Bûro bi tevayî hat şewitandin û bi erdê re bû yek. Livbazî zirarên mezin gihand dagirkeran.

Ev livbazî di ciheki û demeki wusa de pêkhat, ku bi çi awahî dagirker şik jê nedibiran. Livbazî, posideyên mezin dagerand ser girsên gel. Dijmin demekê xebitî, da livbaziyê ji awira gelemperî veşêre û bi vi rengi wê posideya baş ku li cem girsên gel afirîbû, xwest bişikîne. Lê gava li hemû deran livbazî hat bihistin, dagirker eşkere kirin, ku livbazî "ji aliyê hinde kesên nenas in" hatiye pêkanin. Paşê ji neçare man, gotina xwe derew derêxinin û gotin, livbazi ji aliyê komên gerîllayên bajaran ên ARGK çêbûye û vê yekê pejirandin. Di navenda bajarê Ruha de cara yekemîn bû, livbaziyeke vê nolê dihate pêkanin. Serketina livbaziyê lewma, ji bo dijminê dagirker bû kehniya posideyên tirs û bizdanê.

Piştî livbaziyê, yekitiyên artêşa dagirker, li navenda bajarê Ruha û li derdorên Ruha, dest bi operasyonên leşkerî yên berfireh kirin. Roja 13'ê Mijdarê li navçeya Pirsûs (Siruç) êrdima Ruha, şerek di navbera komeke gerîllayên ARGK û hêzên dagirkeran de derket, hêzên ku bi hejmareke mezin operasyonên leşkerî didomandin. Şer, di saetên dora êvarî de destpêkir. Di vî şerê demeke dirêj berdewam kir de, li derbarê kuştî û birîndaran çi agahî heya niha negihane me.

Li navçeya Wêranşar ji, gerîllayên ARGK çûn zivinga Baştux. Bêbexteki bi navê Ahmet Ekinci, li vê zivingê hevkariya dijmin dike. Pêşmerge reşandin ser mala vi bêbexti û bala wi kişandin, da dev ji karê xwe yê gemar êdî berde.

SÊRT

Roja 2'ê Mijdarê li deverê Deşta Çemê Karan navçeya Berwarî êrdima Sêrtê, gerîllayên ARGK livbaziyeke dafî pêkanin. Di encama vê dafê de dijmin, hundabûnên mezin li şûn xwe hişt.

Sê cemseyên leşkerî û navingeke mîduriyeta karên gundan, diçûn karakola cendirmeyên peyayî ya li Deşta Çemê Karan, da serbaz şeva xwe li wir derbas bikin. Di ronahiya rojê de, gerîllayên ARGK hersê cemseyên leşkerî û greydara mîduriyetê, xistin dafê û reşandin ser wan. Gerîllayên ARGK di xala dafê de xwe xistibûn kozikan de. Bi çekên otomatîk, ji çep û rastê reşandin. Hemû kesên di cemseyên leşkerî de, bilî du kesan, tev hatin kuştin. Ajotvanê greyderê jî hate kuştin û pêşmerge agir berdan greyderê ji û şewitandin. Dagirker dan bihîstandin, ku cendirmeyek, sê parêzkarên gundan û operatorekî greyderan mirine; herweha "astsubayê" serleşkerê karakola cendirmeyên navçeya Berwarî û parêzkarekî gudan ji birîndar ketine. Lê weke nûçe û agahiyên gihane rojnameya me, diyar e, hemû kesên ji hêza dijmin ên tevlî vê kerwanê bûn, hatine kuştin.

Ev kerwanê leşkerî xwediyê wî karî bû, da koma çêkirina riyên bi armancên leşkerî û xebatkaran biparêze. Weke ku lêdaneke mezin li dijmin xistin, gerîllayên ARGK, herweha xebatên çêkirina riyan jî rawestandin.

Piştî vê livbaziya serketî, yekitiya ARGK vegerî baregeha xwe. Paşê ji dagirker, hejmareke bilind ji yekitiyên leşkerî û bi kamyonan parêzkarên gundan anîn cihê livbaziyê û dest bi operasyonan kirin.

Rojek berî vê livbaziyê, komek ji gerîllayên ARGK çû gundê Düxüncüler navçeya Berwarî. Bi gundiyan re civînekê çêkir û bangeşiyekê birêvebir.

Li gundê Sariyaprak navçeya Berwarî ji, traktoreke ji bo komên cendirman xwarinê dikişand ji ser mayineke gerîllayên ARGK derbas bû. Bi peqîna mayinê, traktor ji perçe perçe bû. Du parêzkarên gundan bi xedarî birîndar ketin.

Roja 3'ê Mijdarê li nêzikî gundê Geçitboyu navçeya Şirnexê, yekitiyên dagirkeran operasyonên leşkerî birêvedibiran. Şerek, di navbera wan û komeke gerîllayên ARGK a ji 70 kesan de derket. Bi dirêjahiya rojê ev şer, bi dijwarî doma. Gava artêşa dagirker nekarî encamekê bi destê xwe ve bine, bi helîkopteran serbaz, komên tevgera taybetî û parêzkarên gundan anî cihê şerî. Li derdorên Çiyayê Ermeniyan ev şer destpêkiribû û xwe zivirandibû cengekî giran. Di encama şerî de, dijmin rastî hundabûnên mezin bû. Di derbarê mirî û birîndarên vê livbaziyê de hin çi agahî negihane me. Dijmin disa hejmarên hundabûnên ji nava rêzên xwe veşartî hişt. Dijmin da bihîstandin, ji ARGK hundabûn hene.

Her di vê rojê de şerek ji li nêzîkî gundê Akdizgin navçeya Dihê çêbû. Yekitiyeke ARGK bi hejmareke mezin, hinde daf li pêşiya komên leşkerî veda, ku operasyonan birêvedibiran. Pêşmergeyên ARGK, bi reşandina xwe ya bi lez û dijwar, destûr nedan reşandina yekitiya komê leşkerî û ev nekarî bersiva reşandina pêşmergeyan bide, lew ji bînî delîve nekete destan wê. Endamên koma taybetî lêdanên mezin girtin û neçare man, da xwe paş ve bikişînin. Dijmin disa hejmara kuştiyên xwe veşart. Tenê mirina serbazekî û birîndarketina serbazeki pejirand û da xweya kirin. Herweha paşê, pejirand, parêzkarekî gundan ji miriye.

Roja 6'ê Mijdarê, li gundê Güneyçam navçeya Şirnexê sê xortên Kurdan xwe gihandin rêzên ARGK, ji bo li hemberê dijminê dagirker bitêkoşin.

Roja 7'ê Mijdarê, li nêzîkî qopaniya Kizilsu navçeya Şirnexê, li Çiyayê Gebarê, di navbera endamên komên taybetî yên dijmin û gerîllayên ARGK de şerek derket. Ev şer di saetên dora nivrojê de pêkhat. Heya niha li derbarê mirî û birîndaran, çi agahî berdestê me nebûne.

Roja 8'ê Mijdarê, komek ji gerîllayên ARGK êriş bire ser gundên Toptepe û İkizce navçeya Şirnexê. Di domana van seravêtinan de pêşmergeyên ARGK hinde civîn bi gundiyan re çêkirin û hinde axiftinên bangeşî pêşkêşî gundiyan kirin. Piştî civînan, ji herdu gundan pênc xort bi dilxwazî tevlî rêzên ARGK bûn.

Roja 15'ê Mijdarê, li deverê Findiktaş navçeya Dihê êrdima Sêrtê, şerek di navbera pêşmergeyên ARGK û hêzên dijmin de derket. Weke ku rojnameyên dagirkeran dan bihîstandin, du serbazên dijmin hatine kuştin. Piştî vê livbaziya biserketî, pêşmergeyên ARGK bê hundabûn vegeriyan baregeha xwe. Hêzên dijmin li vê deverê, bi şev, operasyonên xwe yên leşkerî birêve dibiran. Di domana operasyonê de rastî pêşmergeyên ARGK bûn. Gava serbazên dijmin reşandin ser hêzên ARGK, hêzên ARGK ji bi lez bersiva wan dan û lêdanên mezin li wan xistin. Weke nûçeyên ji êrdimê gihane me, eşkere dibe, rojnameyên dijmin hejmara kuştiyên xwe rast ne dane bihîstandin, ji ber ku hejmara kuştî û birîndarên ji dijmin gelek bilindtire.

ÇOLAMERG

Roja 2'ê Mijdarê, gerîllayên ARGK çûn gundê Üçkoy navçeya Çelê êrdima Çolamergê. Gundiyan civandin û tevlî wan civînekê çêkirin. Di civînê de, li kêleka pêşveçûnên rizgariya netewî û pêşveçûnên di eniyên dijmin de, li ser nebaşiya û texrîbatên perwendebûna dagirkeran ji axiftin çêbûn û gelek pirsên konevanî hatin ser zimên. Piştî civînê pêşmergeyên ARGK agir berdan dibistana li gund û şewitandin. Di encamê de pêşmerge disa vegerin baregeha xwe.

Roja 6'ê Mijdarê, komek ji gerîllayên ARGK avêt ser karakola cendirman a li gundê Yildiz navçeya Qilaban êrdima Çolamergê. Gerîllayên ARGK dora karakolê rind girtin. Pêşmerge dora nivrojê dest bi êrişa xwe kirin û bi dijwarî reşandin ser karakolê, wusa ku teviya avahiyê qul-qulî bibe. Yekitiya dagirkeran a ku di karakolê de rind xwe bi cih kiribû, newêrî derkeve derve û tenê xwe parast. Pêşmerge ji êrişa xwe bê sekinandin heya roja dûv re, saet şeşê beyanê, domandin. Di vê livbaziyê de, ku xusareke gelek mezin giha karakolê, dagirker hejmara kuştiyên xwe eşkere nekirin û veşartî hiştin.

Dîsa, her di vê rojê de, li nêzîkî gundê Ortasu navçeya Qilaban, pêşmergeyên ARGK bi rokêtan êrişî panzereka dijmin kirin. Panzer zirarên mezin girt, lê di vê livbaziyê de ji, hejmara mirî û birîndarên ji dijmin diyar nebû. Rojnameyên dijmin ji di derbarê vê livbaziyê de bê deng man.

Roja 8'ê Mijdarê, komek ji gerîllayên ARGK ji dûr ve bi çekên otomatîk reşand ser komutaniya tabura gundê Gülyazi navçeya Qilaban. Di encama vê êrişa tirsandinê de, serbazên dagirkeran ketin nava bizdaneke mezin. Tev revîn lojmanên leşkerî û nekarin bersiva pêşmergeyan bidin. Heya niha çi agahî negihane me, ka ma mirî an jî birîndarên dijmin hene an ne.

Roja 9'ê Mijdarê, pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser gundê Baxlica navçeya Qilaban. Pêşmerge hemû gundiyan civandin serhev. Demeke dirêj bangeşiyeke konevanî kirin, paşê ji gund derketin.

Roja 13'ê Mijdarê, komek ji gerîllayên ARGK, dora êvarî êrişekê bir ser gundê İşikli navçeya Çelê. Gerîllayên ARGK li vir ji gundiyan civandin û pêşveçûnên têkoşîna me ya rizgariya netewî bi wan dan naskirin. Piştî civînê, pêşmerge xwestin keyê gund ê hevxebatkarê dijmin Ramazan Atalay tevlî xwe bibin. Ji ber vê yekê hinde parêzkarên gund li dijî pêşmergeyan rawestin. Di şerê derketî de, parêzkarek birîndar ket. Paşê pêşmerge, keyê gund Ramazan Atalay tevlî xwe kirin.

Roja 15'ê Mijdarê, gerîllayên ARGK bi şev êrişek birin ser hêzên dijmin û li nêzîkî navçeya Çelê xwestin pezê artêşa dagirker tevlî xwe bibin. Pêşmergeyên ARGK hinde mayinan ji vedabûn, da bikaribin lêdanên mezintir li hêzên dijmin bixin. Piştî êrişa pêşmergeyan, hêzên dijmin dest bi operasyonan kirin. Yekitiyeke dijmin kete dafeke pêşmergeyên ARGK û bi tevayî hat tunekirin. Rojnameyên dijmin nivisin, tenê şeş serbaz hatine kuştin.

Weke nûçeyên gihane rojnameya me, şeva 14'ê Mijdarê, êvarî dora saet 20.30'an, pêşmergeyên ARGK êrişeke mezin birin ser taxa Tekevler navçeya Çelê. Hejmara pêşmergeyan bilind bû. Tax, ji aliyê pêşmergeyan hat vegirtin û bi tevayî kete bin kontrolê. Pêşmerge xwe di taxê de belav kirin û berên xwe dan hedefên dijmin. Piştî hinde livbaziyên jêhatî, pêşmerge 500 pezên dijmin ji dan pêşiya xwe û berê xwe dan çiyayên derdorê. Komek ji komên komando, ku tevlî hêzên din dabû dûv gerîllayên ARGK, kete dafê. Pêşmerge, hemû endamên vê komê dan ber agirî û tunekirin. Kîlometreyek ji navçeya Çelê dûr, di devereki çiyayî de, pêşmerge bi çekên otomatîk reşandin ser vê koma taybetî û bi hesanî tunekirin. Dijmin pejirand, şeş serbaz hatine kuştin. Lê pir eşkere ye, hejmara mirî û birîndaran gelek bilindtir e. Piştî vê serketinê, pêşmergeyên ARGK bê hundabûn vegeriyan baregeha xwe û pezê hêzên leşkerî ji tevlî xwe birin.

MÊRDÎN

Roja 7'ê Mijdarê, komek ji gerîllayên ARGK avêt ser şantiya tuneleki ku li ser axa Mêrdinê ji navçeya Girgê Amo (Silopi) xwe dirêjî navçeya Mistbinê dike. Pêşmerge hinde axiftinên bangeşî li pêşiya xebatkaran kirin û paşê 12 karkeran girtin nava rêzên ARGK. Ev karker bi dilxwazî tevlî

Dûmahîk di rûpela 21'an de

Destpêk di rûpela dawî de

Gava komisyona dadgehê di pêkanina delametên xwe de dikeve nava tengezariyan an ji, gava leyistokên hatine amadekirin tên ronahî kirin û zelal dibin, bi tevgerên provokasyonî dixwaze bingehekê avabike, da bikaribe bê hebûna girtiyên şoreşger mehkemeyê berdewam bike. Xebatên ji bo amadekirina daxwazên bi vê nolê bi dijwarî tên birêvebirin. Di rojên mehkemeyê yên pêşîn de, rind derkete holê, ku imperyalizma Almanya Rojava di çarçiva hoy û prensibên dadî de, nikare têkoşina serxwebûna Kurdistanê û pêşengên vê têkoşînê pirsyar bike. Pir eşkere bûye, imperyalizma Almanya Rojava ne xwediyê hîm û qudreteki wusa ye. Ji ber vê yekê ji, hoyên derî-dadî di vê mehkemeyê de tên pêkanîn. Gotinên Sawciyê Almanya Rojava Rebmann ên weke, *"Ev mehkemeya Kurdan, wê parastina dewleta me û dadgeriya me bine pêşiya hinde pirsgirekan, ên ku heya niha hin nehatine ditin..."*, bawirnameyek in ji bo rastiya derketiye holê.

Deng û kadên daweya PKK li Almanya Rojava, hilîmin hemû weşanên cîhanê û gelek şaxên weşanan li ser vê bûyerê bi firehî nivisîn. Berpirsiyarên têkoşina serxwebûna Kurdistanê yên girtî, bi livbaziyên weke vegirtin, xwepêşdan, rêveçûn û civînan tenê nehatin hiştin. Kes, sazî û rêkxistinên demokrat û pêşveçûyî bi belavokan, daxweyaniyan, danezanan û civînên ji bo weşanan, liva politikî ya nedemokratîkî ji aliyê imperyalizma Alamanya Rojava, protesto kirin û piştgiriya xwe ji bo politikvanên Kurd ên şoreşger anîn zimên.

Weke politikvanên Kurd ên şoreşger bi xwe ji dibêjin, imperyalizma Almanya Rojava dixwaze tola (heyfa) **"Mehkemeyên Nûrnbergê"** bistîne û wê **"baweriya nijadê serdestî şovenist ê ji Hitler maye"** di karvaniyê de pêkbîne. Lê ev daxwaz, wê di pesir û qirikê de bimîne. Di kesbûna politikvanên Kurd ên şoreşger de wê nekaribe têkoşîna serxwebûn û azadiya Kurdistanê û pêşengê vê têkoşînê Partiya me PKK, pirsyar bike; nikare xwe bigihîne himeke wusa, û serfirazi wê bibe yê PKK, lew PKK gelê Kurdistanê bi xwe ye.

HINDE DÊMEN Û KÊLÎ JI RÛNIŞTINÊN DADGEHÊ

Roja 24'ê Cotmehê 1989'an, daweya li dijî 18 politîkvanên Kurd ên welatparêz destpêkir. Împeryalizma Almanya Rojava bi vî awahî dest bi karê xwe yê di dadgehan de jî kir. Vê rojê, dora saet 9.30'an de, hemû organ û şaxên weşan û rojnameyên Almanya Rojava, gelek dadperwer, dadparêz, parlamenter û rojnamevanên ji gelek welatên cîhanê, ku ji bo şopandina dadgehê hatibûn û bi têkiliya girseki tund ji gel, mehkeme destpêkir. Berî em li ser bûyerên, roja yekemin di eywana dadgehê de çêbûne bisekinin, em dixwazin rewşa di eywanê de hindekî bidin nasin. Ji ber ku sazendî, danîn û avakirina eywanê bûyereki wusa ye, di diroka Almanya Rojava de heya di demê faşizma Hîtler de jî nehatiye ditin. Rastî tenê ji sazendiya eywanê pir hesan e, mirov bibîne û bizanibe, ev dawe, çiqasî bê bingeh e, û vê rastiyê rind fahmbike. Berî her tiştî, 18 politîkvanên Kurd ên welatparêz xistine nava hinde mezelên ji camê. Du metre û nîv bilind in û dîsa bi camê ji birên eywanê yên din hatine birrîn. Dijbihin qafesên taybetî. Di navbera politîkvanên Kurd ên qafesan de, gardiyanên mina debdebeyan û gorilan disekinîn û dixebitin, da girêdan û pêwendiyên di navbera girtiyan de gelek bi tixûb biminin. Car caran ji serî didin kotekê. Derfetên têkiliyên girtiyan bi tu kesî re nîn in. Bi dadweran re ji girtî, nikarin rast û rast têkiliyan avabikin, ji ber ku abukat bist metran ji girtiyan dûr, di derveyî qafesan de rûdinin. Girtî pêl pişkokên li pêşiya xwe dikin û wusa bang li abukatên xwe dikin, da werin pêşiya qafesên ji camê û ji qulên di camê de bi hev re bipeyivin. Peyvên xwe jî, tenê bi riya wergerandinê bi hev didin têgihiştin. Tiştên di dadgehê de tên gotin, bi riya wergervanan ji bo zimanê Tirkî tên "wergerandin", lê ev jî bi navîngên guhan (hacetên bihistinê) dibin. Gotinên girtiyan ji werdigerînin zimanê Almanî. Kêliya hakim bixwaze, dikare mikrofonên girtiyan an jî abukatan bibirre, da deng jî wan derbas nebe. Tiştekî wusa hîn di diroka Almanya Rojava de nehatiye ditin û bihistin. Ev jî weke **"bawirnameyên"** iddiayên mina, **"ev girtî gelek bi tehlûke ne"** tên hilîmandin. Bi armanca protestokirina vê rewşê, di roja pêşemin de abukat, daxwaza xwe danîn holê, ku naxwazin ji girtiyan cuda rûnin. Lewma rûneniştin cihên xwe û man ser piyan, û li pêşiya camên ji qefesan rawestin. Bilî hemû bangên hakimî hemû abukatên girtiyan, bi gotinên weke, *"Ev rewş ne miroviye. Ev êrişeke diçe ser rûmeta girtiyan..."* protestoyên xwe anîn zimên. Paşê nav û kesbûna girtiyan hatin xwendin. Pêşî bang li girtiyê bi navê Alî Aktaş hat kirin. Ji wî hat xwestin, here cihê xwe rûne. Ev bang bi Almanî hatibû kirin. Di wê kêliyê de Alî Aktaş bi girtiyên din re dipeyivî û bangê ji binî fahmnekir, ji ber ku banga Almanî wernegerandibûn zimanê Tirkî jî. Gava hakim ferman da, ji bo girtî bibin cihê wî, sê-çar gardiyan bi lez êrîşî Alî Aktaş kirin. Bi hiceta vê bûyerê paşê, êrişî hemû girtiyên din jî kirin. Li pêşiya çavê komisyona dadgehê û hemû şopdaran, di navbera girtiyên Kurd û gardiyanan de pevçûn û lihevxistin derket. Di vê pevçûnê de girtiyên bi navên Meral Kidir, M. Sait Yildirim û Alî Aktaş ji hinde derên xwe birindar bûn. Dadparêz û parlamenterên biyanî yên vê rewşê ditin, navê **"qirêj"** û **"gemar"** dan bikaraninan û mina hemû vexwediyên di eywanê de derketin ser kursiyan û bûyerê bi dijwarî protesto kirin. Bi yek carê dengê dûrişmeyên weke, **"Bijî serok APO!"**, **"Bijî Partiya Karkerên Kurdistan!"** û **"Bimirin dagirkeriya faşist a dewleta Tirk û împeryalizm!"** eywanê dagirtin û bilind bûn.

Piştî ku rewş hindekî bê deng bû, karê xwendina navan doma. Hinek ji girtiyan wusa xwe dan naskirin:

"Navê min ne gelekî pêwist e; ez şervaneki azadiyê me, endamê PKK û endameki têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan im." **(Alî Haydar Kaytan)**

"Ez endamê komara mirovatiya azad û PKK me." **(Meral Kidir)**

"Ez endamê PKK me û endameki Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan ê sirişti me. Hîma we, wê nikaribe faşizma dewleta Tirk di jiyanê de bigire, ji bo vê yekê hîma we ne bes e." **(Selahattin Erdem)**

Piştî xwendina navan û nasîna kesbûnê, abukat ji nuh ve hoyên dadgehê protesto kirin. Hinde daxwazên xwe ji bo rakirina van hoyan anîn zimên. Gava abukat vê dikiran, çendek ji wan jî, daxweyankirin, ku dadgehên li Amedê ji şopandine û dêmenên li wir ditine li vir dubare

Bîryara dîrokê berdan e

DAWEYA PKK LI ALMANYA ROJAVA DIDOME

dibin. Anîn zimên û gotin ev **tribûnaleke** (mehkemeya skandalên mezin), li dijî zagonan û peymanên navnetewan e. Paşê du abukatên ji aliyê dewleta Almanya Rojava ji bo girtiyan hatibûn anîn, *"Hirmeta me ji bo têkoşîna serxwebûnê ya gelê Kurd heye. Lewma em ji mehkemê dixwazin, me ji vî karî dûr bixe..."* gotin û bersiva banga politîkvanên Kurd dan, gava gotibûn, *"Rûmeta karê xwe qirêj nekin."*

Di roja duwemin de Alî Haydar Kaytan, axafeke politîkî pêşkêş kir û got, ev dawe ne mafdar e û ji ber vê yekê ji daweya li derveyî prensibên dadî divê bê sekinandin û dev jê bê berdan. Lê hemû wergervanên ji aliyê dadgehê hatine anîn, nekarin axiftinê wergerînên Almanî û car-caran ji bi zanatî serî dan wergerînên şaş. Gotina, *"Ev dawe, hilîmandina şovenist e xwe dide der; li ser bingeha baweriya nijadê serdest ku ji faşizma Hitler maye bi navê* **imperyalizma Almanya Rojava** *xwe bilind dike"* weke, *"Ev dawe, ... bi navê* **gelê Almanya Rojava...**" hat wergerandin. Ev rewş ji aliyê abukatan û girtiyan nehat pejirandin. Di daweyê de axiftina wî ya politikî, ku divibû di roja duwemin de bigihe dawiyê, negiha dawiyê. Wê rojê axiftin hat sekinandin û ji bo roja duşemba pêşin hat hiştin. Pêşemin di roja dewemin de, herçiqasî xwestin tengasiyê bi navê zoriyên ziman û wergerandinê bidin şanî kirin jî, di rastiniya xwe de ev, baş dida xweya kirin, ka çiqasî ev mehkeme sexte ye û heya pivaneke pêwîst ji di nava tengezariyan de ye. Ger komisyonê hakiman û ger ji koma sawciyan, pêşemin ji koma sawciyan, bi gotinên xwe yên bangeşî û dijbehan ên Gobbels (wezîrê bangeşiyê yê Hitler), xebitin, ji bo daweyê mafdar bidin şanikirin. Li ser rawestin û gotin, divê ev dawe bê kirin, û ne li dijî têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan e. Xwestin rewşê bi vê nolê bidin xweya kirin û qalikeki dadgeriyê bikişînin ser daweyê... Di domana herdu rojên pêşin de, xwendina iddianameyê nekarî destpêbike.

Di herdu rojên pêşin de ji dostên biyanî; komisyonek ji Yewnanistanê (parlamenterên PASOK ji Vanaksos, du dadger, endameki sandîkatan û du rojnamevan), dîsa ji Qibrisê komisyoneke fermî (yek ji Partiya Komunist û yek ji ji Partiya Demokrat; herdu berpirsiyar ji aliyê parlamentoyê bi fermî hatibûn şiyandin), herweha sawciyeki Frensî û li kêleka rojnamevaneki ji Swêd parlamentereki Swêdî ji tevlî rûniştinên dadgehê bûn.

Hemû şopdarên ji komisyonên biyanî yên hatibûn, di daxweyaniyên bi xwe de gotin, li hemberê vê daweyê şoqek girtine û ev dawe bi navê Ewrupa, deqeke şermê ya mezin e. Gotin, armanca bingehîn a vê daweyê, bi tevayî û seranserî politîkî ye.

Rûniştinên dadgehê roja 30'ê Cotmehê berdewam kirin. Weke rojên pêşin, di roja sêwemin de jî, pirsa wergervanan û wergerandinê bû pirsa yekemin û girantirin. Ji ber ku wergervan berî hingê nekaribûn gotinên Alî Haydar Kaytan wergerînin, roja sisiyan berpirsiyarên dadgehê çar wergervanên nuh jî anîn. Lê belê ev wergervanên nuh, berî hingê, di rojên şopajotinê û êrişên polisan de, wergervanî ji bo polisan û saziya sawciyan kiribûn. Herweha, gava êriş diçûn ser malan û mal dihatin sehkirin, ev wergervan jî tevlî operasyonan bûbûn. Abukatên girtiyan vê rewşê ronî derêxistin holê û gotin, ev wergervan nikarin bêaligiri wergerandinê bikin. Ji dadgehê xwestin, di vê daweyê de wergervaniyê nekin. Herweha eşkere kirin, ev wergervan heye ku pêwendiyên wan bi dewleta Tirk re jî hebin û vê yekê jî anîn zimên. Ji ber vê yekê, komisyona dadgehê kete nava rewşeke nezanîna rê û çareyan û got, wê bes be gava wergervan gotinên di dadgehê de bi kinî û naverokî ji bo girtiyan bibêjin. Li hemberê vê rewşê abukat H. Eberhad Schultz vê pirsî kir: *"Di mehkemeyên faşist ên dewleta Tirk de jî, rewşeke wusa heye. Gelek kesên Tirkî nizanin û tenê Kurdî dizanin dikevin bin rewşeke wilo de. Çawa dibe, di dewleteke* **'dadî'** *mina Almanya Rojava de jî, rewşên vê nolê dikarin xwe bidin şanikirin?"* Sawcî jî vê bersivê da: *"Bê şermiyê, tu me dijbihînî rejîmeke mina ya dewleta Tirk. Heke li Tirkiyê mina li cem me maf ji bo abukatan bihatan dayin, hingê wê Tirkiyê jî mina me bûbûya dewleteki dadî."* Weşanên Tirkiyê van gotinên Sawcî, weke *"Sawcî zimanê xwe dirêjî Tirkiyê kir"* nirxandin û dan bihistandin.

Gava pirsa wergervanên nuh jî rastî tengezariyê bû, vê carê ji abukatê ji aliyê dewletê hatibû anîn û abukateki "parastinê" yê bi kotekiye, Dr. Kürten, dest bi axiftinan kir û bi navê girtiyeki peyivî. Bi vî rengî xwest rê ji bo provokasyonên nuh veke. Hemû girtî bi hev re, wî protesto kirin. Şopdar ji tevlî protestoyê bûn. Gava dîsa mafê peyvandinê ji bo abukatê "parastinê" hat pejirandin û dayin, girtî û şopdar li dijî wî bangin û gotin, "Yuh!" Gotinên wî birrin. Di encama vê de, hakim dest bi tehditan kir û got, *"Heke ev wusa berdewam bike û dîsa protestoyên vê nolê bilind bibin, hingê ev dawe wê bê hebûna girtiyan bidome."* Kêliya abukatên girtiyan xwestin li hemberê van gotinan rabin, bi yekcarê û ji nişkan ve rûniştin hat rakirin û pirsyarî ji bo wê rojê hate sekinandin.

Rista abukatên "parastinê" yên kotekî, pêşemin di vê roja sêwemin de, bi şêweyeke zelal derkete pêşiya çavan. Ji ber ku bi gotinên xwe, hem axafên girtiyan rawestandin, hem ji di demekê de xwe gihandin hewara komisyona dadgehê, ku seranser ketibû nava bêçaretiyê. Ji aliyê din jî, xebitin, bigehekê avabikin, da dawe bê hebûna girtiyan bikaribe berdewam bike.

Di rûniştina roja 31'ê Cotmehê de, abukatên girtiyan protesto kirin, ji ber ku abukatên "parastinê" xwe tevlî axiftinan dikiran û gotina xwe jî bo pevya girtiyê bi navê Selahattin Erdem berdan. Selahattin Erdem di axiftina xwe de got, ev kareki provokasyonî ye. Ev azineyeke, tê bikaranîn, ji ber ku bawerî û logika **"bû û dawî bû"** ketiye nava tengezariyê. Selahattin Erdem herweha got, ev tehditeke li dijî girtiyan, ji ber ku, *"Hedef û daxwaza xwediyên daweyê eve, da bê hebûna girtiyan û bê hebûna awira gelemperî dawê binin ber keviya* **bû û dawî bû**." Di dawiyê de abukatê "parastinê" neçare ma, da dev ji axiftina xwe berde û rûne cihê xwe. Paşê dîsa pirsa wergervanan doma û bû nexweşiyek. Di vê navberê de komisyona dadgehê biryareke xwe da nasin, ku bersiva abukatan bû. Weke me gotî, di roja yekemin de abukat gotibûn, hoyên mehkemê ne mirovî ne û mafên mirovan tên perçiqandin. Ji mehekemê xwestibûn, da ev hoy bên rakirin. Li gora vê biryarê, hemû hoyên hebûn, wê mina xwe biminin. Bingeha vê biryarê ji ev bû, dawe bi çi awahî parastinê ranawestine û mafên mirovan jî ne bi wê yekê ve girêdayî ne, ka girtî li ku derê rûdinin. Ev gişt bi logikeke rezil û faşist hatin ser zimên. Girtî Hûseyin Çelebî bi navê hemû girtiyan vê biryarê protesto kir û got, *"Ev bikaranîneke faşist e. Li vir, tê xwestin, tola* **mehkemeyên li Nûrnbergê** *bê standin."* Weke tê zanîn, piştî binkeftina faşizma Hitler mehkemeyên Nûrnberg hatibûn danîn, ji bo pirsyarkirina subay, hakim û kesên dinê yên sucên mirovî pêkanîbûn.

Piştî gotinên Hûseyin Çelebî, destura axiftinê nedan abukatan û dawe ji normalê zûtir hat girtin. Lewma Selahattin Erdem ji dûrişmeyên, **"Bijî Partiya Karkerên Kurdistan!"** û **"Bijî serok APO!"** bangî. Şopdar ji bi dûrişme û liliyên xwe tevlî bangina wî bûn û protestoyê bilindtir kirin.

Di vê rojê de, gava girtiyan birin hucreyan, hinek ji wan ji pêlingan jêr ve dehfandine. Di hucreyan de li hindekan hatiye xistin û rastî gotinên nizm bûne. Rûniştina vê roja çaremin û rewşa vê rojê gelekî gergin bû. Bi berdewamî provokasyonên polisan û gardiyanan xwe didan şanikirin. Lewma abukatên girtiyên şoreşger ji, di dawiya vê rojê de wusa digotin, *"Rûniştinên dadgehê her biçe wê gergintir bibin. Wê hinde provokasyon çêbibin. Wê bixwazin, girtiyan neynin rûniştinan. Tu caran rûniştin hevqasî gergin nebûne. Em van rastiyan tevan baş dibinin, lê em bi ser abukatiya xwe, nikarin tiştekî zêdetir bikin. Ji destê me hew tiştekî din tê. Tenê hevkarî û piştgiriya li derve, dikare posideyên xwe li rotaya û çûyina daweyê bike û rê bide daweyê..."*

ÇEND JÎ CIVANOK JI DADGEHÊ

Di bireki daxweyaniya xwe de Alî Haydar Kaytan wusa digot: *"Zagonên Almanya Rojava ji hinde aliyan ve ji bo me biyan in. Nimûne, dikarin bi çi awahî berjewend ji dadgerî û zagonan bigirin, da çêtir bikaribin şervanên têkoşîneke rizgariyê pirsyar bikin."*

Gava gotina, *"Ev dawe, hilîmandina şovenist e xwe dide der; li ser bingeha baweriya nijadê serdest ku ji faşizma Hitler maye bi navê* **imperyalizma Almanya Rojava** *xwe bilind dike"* weke, *"Ev dawe, hilîmandina şovenist e xwe dide der; li ser bingeha baweriya nijadê serdest ku ji faşizma Hitler maye bi navê* **gelê Almanya Rojava** *xwe bilind dike"* hatî wergerandin û gotinên Alî Haydar Kaytan wusa hatin badan, sawcî got, *"Çima hun li dijî vê wergerandinê radiwestin, min fahmnekir. Ez bi xwe, min gelek baş fahmkiriye, Alî Haydar Kaytan çi dibêje."* Li hemberê van gotinên sawcî, hemû şopdar, abukat û politîkvanên girtî dest bi kenê kirin. Tenê bi kenê û civanokan bersiva sawcî dan.

Carekê wergervanê bi navê Başoxlu, daxweyaniyeke girtiyan şaş wergerand. Hakim ji wî pirsî, *"Dibêjin, te şaş wergerandiye, ma ev rast e!"* Wergervan jî vê bersivê da, *"Ne ez, hersê wergervanên din tevlî saziyên Tirkiyê xebitine (!)"* Ji aliyekê wergervan ji binî pirsê fahmnekiribû, ji aliyê din jî hinde gotinên xwe derew derêxist, ku berî hingê bi çendekê gotibû, *"Nexêr, çi pêwendiyên me bi saziyên Tirkiyê re heya niha nebûne!"* Lê hakim, hema bi lez vê naveroka axiftinan diguhurine û dixwaze vê kêmasiya wergervanî biniximine.

Di roja duwemin a rûniştinê de, divibû hevoka (cûmleya) yekemin ji daxweyaniya Alî Haydar Kaytan bihata wergerandin. Herçiqasî Alî Haydar Kaytan çend caran hevoka xwe ji nûh ve dibêje jî, wergervan nikare wergerîne. Hingê yê wergervan berê xwe dide komisyona hakiman û dibêje, *"Li kêmasiya min bibihurin, ev 'girtî' gelek bi politîkî dipeyive, ez nikarim wergerînim..."*

Riya veristinê ne otonomî tenê serxwebûn e

"KONFERANSA PARÎSÊ" MIRÎ JI DAYIKA XWE BÛ

Destpêk di rûpela dawî de

bikaribe serdestiya xwe avabike. Ji ber vê yekê ji, herçiqasî xwestin imaja hembaweriya xwe bidin hilimandin ji, ji ber dubendî û pozberiyên berjewendî, ev rastî xwe da şanikirin. Nexasim di pejirandina û dayîn pejirandina biryaran de, ji çavan nerevî, ku imperyalîzma USA serdest e. Avakirina komisyona parlamenteran a navnetewan li dora Senatorê USA Claibare Bell û Serokê Komisyona Mafên Mirovan ê Parlamentoya Îngiltere Lord Avebury, baweri û dîtina me têkûz dike. Weke tê zanin, li dora van kesan avakirina komisyonê, biryareki herî pêş bû di konferansê de û wusa ji hat pejirandin. Ev bûyer tenê, baş şanî dike, serdestî di destê USA de ye.

Herçiqasî konferans bi şanikirina hinde sedemên *"mirovî"* civîna xwe pêkanî ji, pir eşkere ye, berê konferansê û daxwazên wê ne ev bûn. Ev konferans, di bingehên xwe de platformeke wusa bû, da pirsa Kurdan di çarçiva sistema imperyalistî kapitalist de û di bin kontrola vê sistemê de, bi rengê otonomiyê, bê verisandin. Di vir de pirsek tê bîra mirovî û ev pirs di cih de xwe pêwist dike: *"Çima di salên berî niha de pirseki wusa nekete ber destê van hêzan û ev hêz pirsê neanin rojenina xwe. Çima, pêwîst piştî sala 1980'an kete rojenina wan û ev ji bi şêweyeke, her diçe posideyên xwe xurttir dike?"* Kesê tenê pêşveçûnên li Kurdistanê ji nêzîk ve dişopine, bê zehmetî wê bikaribe di cih de bersiva vê pirsê bide. Em dikarin pirsa xwe bi vî rengî ji deynin: *"Ji ber çi hemû hêzên paşverû, ku li dijî teviya gelê Kurdistanê ne, tevlî hemû welatfiroşên xayin ên ji Kurdistanê, serî dan civîneke wusa. Çine hoyên vê civînê kirine tişteki dîvêtî û bûne bingeh ji bo pêkhatina wê?"*

Weke em tev dizanin, armancê bingehîn ê faşîzma dagirker a 12'ê Êlûnê, perçiqandina têkoşîna serxwebûnê ya di bin rêberiya PKK de bû. Faşîzma dagirker ji bo tunekirina rizgariya netewî û têkoşîna serxwebûnê derkete ser rê. Dixwest pêşî vê vatiniya xwe ya bingehîn biserbixe û paşê li dijî berjewendên gelên Rojhilata Navîn û ji bo herjewendên imperyalîzmê xebata xwe bidomîne. Statukoya li Rojhilata Navîn li dijî imperyalîzmê ber bi sûdên gelan ve diçû. Faşîzma dagirker ji wê bi navê imperyalîzmê dest danî ser rewşê û wê bixebitiya, da vê li gora berjewendên imperyalîzmê ber xwe ve bizivirîne. Lê pêşveçûnên di demê de derketin holê, nehiştin ev pîlan bigihe armancên xwe. Ji ber ku PKK ji rast dest danî ser pêşveçûnên deman û bû hêzeki rêzan; hemû komplo, provokasyon û xebatên tunekirinê yên faşîzma Tirkî ji, di avê de çûn. PKK, bi giyana hilpişkîna şoreşgerî û êrîşê di mêjûya 15'ê Tebaxê 1984'an de, şerê rizgariyê bi fermî danezane kir. Hilpişkîna 15'ê Tebaxê, di şerê de li Kurdistanê, di qada nawnetewan de posîdeyên mezin dagerand. Pêşemîn gelê Kurdistanê hilpişkînê ji dil û can piroz kir û gel hat heya ber keviya raperîn û serîhildanekê. Di demên paşê de têkoşîna rizgariyê, bi gav û hilgavtinên mezintir pêşveçûna xwe domand. Partiya me, bi Kongreya xwe ya Sêwemîn, destpêkir van pêşveçûnên mezin û dîrokî biverisîne û encamên wan zelal bike. Nirxandinên xurt di derbarê demên bihurî, li ser vê bingehê ronahî kirina hatinê û gihandina hatinê ber pîlanên jêhatî, pêşiya şerê me yê rizgariya netewî rind vekirin. Bi vî rengî gelê me di qadên konevanî û leşkerî de giha ERNK û ARGK. Artêşbûna gelê me destpêkir û gelê me gavên ber bi dewletbûnê ve avêt. Ji ber vê yekê, salên 1987 û 1988, ji bo têkoşîna me, bûn salên bi têkoşînê tijî û wusa derbasî dîrokê bûn. Şerê taybetî yê dewleta Tirk heya derekê hat rawestandin û pêşî hat girtin. Kete nava rewşeki bê serdestî û insiyatîfê hunda kir. Êdî risteke zêde û mezin nemabû, da bikaribe bileyize. Yekîtiyên taybetî yên artêşa Tirk ji karînên xwe dûr ketin. Bûn cerdevanên bê serî û serok, weke nizanîbûn li dûv çi digerin. Zivirîn wan yekîtiyên cerdevaniyê yên nirxên giyanî û diravî yên gel talan dikin û didizin.

Di nava rewşa van pêşveçûnan de, her roja diçû, pirsa Kurdistanê ji pêwîstiya xwe mezintir kir. Kete rojenina imperyalîzmê û heya xwe kire benda yekemîn di rojenîna wê de. Di sala 1988'an de bi tevayî ronahî bû, êdî pirsa Kurdistanê nema dikare di statuya kolonyalîzma klasîkî (kevnare) de bê girtin, ku berjewendên imperyalîzmê diparast û ji bo wan baş bû. Pirsa Kursdistanê xwe gihand wê xalê, da pirs li derveyî sistema imperyalîstî kapitalist de bê verisandin. Xwe gihand rewşekê, da bi sosyalîzmê û sistema sosyalîzme bigihe veristinekê. Di vê barê de, heya bê gotin pêşî vebû. Êdî imperyalîzm nedikarî li ser bingeha kotekê û bi şêweyên kevin ên klasîkî pirsê tunebike. Ev bi tevayî bê derfet bû. Ev pêşveçûn bû bingehek, da sîstema imperyalîst dev ji ditinên xwe yên inkarvan berde û neçare ma, da nêzikbûnên cuda deyne pêşiya çavan. USA baş dît, li kêleka zor û koteka leşkerî ya şirikî berê xwe bide veristinên polîtîkî ji, lew ev êdî bûbû pêdiviyeke pêwîst. USA rind dizane, pêşemîn di Şoreşa Vîetnamê de serî dabû kotekeka leşkerî ya kor û hişk. Lê ev logika kotekê binkeftineke mezin girtibû. Niha di encama fêrên ji vê binkeftinê derdixine de, hinde polîtîkayên nuh ji dike kar û barê xwe. Lê belê, gava xwe nêzikî veristineke wusa dike, Kurdistana ku ji xwe re bingeh digire, di nava wan sistemam de dihêle yên berjewendên wê diênin zimên. Ji ber vê yekê ji, divê PKK bi tevayî bê tunekirin, lew PKK dixwaze pirsê di sosyalîzmê de bibe ber bi veristinê ve û pêşengiya veristineke wusa dike. An ji USA dixwaze PKK hindekî lîkide (tasfiye) bike, da bizivire *"PKK'yeke nerm."* Lewma imperyalîzma USA di sala 1988'an de dûrişmeya, *"Êrê ji bo Kurdistan, ne ji bo PKK!"* hilda. Vê dûrişmeya xwe di nava rêzên Partiya me de ji, bi rengê, *"Êrê ji bo PKK, ne ji bo APO!"* da hilimandin û xwest bi vî rengî dûrişmeya xwe jordest bike. Da vê bivejîne ji, çend xulamên xwe livand, ku berî hingê wan amande kiribû. Ew provokasyon û komploya sala 1988'an a bi nas û tê zanin, di bin van hoyan de pêkhat û xwe da pêş.

Dîsa, şerê Îran û Iraqê, ku heşt salan bû didoma, faşîzma Saddam anîbû ber keviya rûxandinê. Valahiya vî şerî derêxistibû holê, berjewendên mezin dida têkoşîna me ya serxwebûna netewî. Lewma şer hat rawestandin. Pêşemîn ew pêşengên xwespar ên li başûr û rojhilatê Kurdistanê, ku ji salan vir ve ye ji bo berjewendên malbat û eşîrên xwe, avahiya xwe danîne ser şerê gelê me, şerê Saddam nekirin an ji nehiştin ev şerê Saddam bikin û bi vî awahî hin û quwwet dan Saddam. Ji xwe pir eşkere ye, hevsarê van bi tevayî di destê imperyalîzmê de ye. Di *"Konferansa Parîsê"* de, Celal Talabanî neçare ma, vê yekê bi şêweyeke ronak bipejirîne û bine ser zimanê xwe. Weke kovara *"2000'e Dogru"* nivîsî, dibêje, gava ji aliyê Celal Talabanî pirsa, *"Ma politikayeka Frense ya durû heye?"* hat ser lêvan, leyistoka xwediyên konferansê ji birin girt. Ev pirs ji aliyê Celal Talabanî hatibû pirsin. Neynika Kurdan *"made in France"* şikest. Sazbend û duristkarê vî karî (konferansê) Bernard Kouchner sor û zer bû. Mîna lêmunê lê hat. Bilî vê ji, Celal Talabanî her di wê rojê de, di hinde axiftinên xwe de daxweyaniyên baldartir pêşkêş kir. Wusa got: *"Di dema şerê Xalicê de, hindik mabû Iraq binkeftî bibe. Kouchner, bi min re û bi Abdurrahman Qasimlo re hevditinek çêkir. Da hikumeta Bexdadê di şer de neşike, ji me xwest, em livbaziyên xwe yên leşkerî bisekininin. Ser daxwaza wî, me vê yekê kir. Me şer û operasyonên li hemberê Iraqê rawestandin. Lê gava lihevhatina rawestandina agirî çêbû, Saddam destpêkir, Kurdan tunebike..."* (Kovara *"2000'e Dogru"*, 29. Cotmeh 1989, Hejmar 44)

Weke em ji van gotinan derdixinin, di dîroka çi gelê cîhanê de, bêbextî û ixaneteke wusa nehatiye dîtin û bi hesanî em dikarin vê bibêjin. Rêkxistinên xwespar ên hene, rast û rast di bin kargêriya û fermanên imperyalîzmê de ne, gotinên wan tevan yeko yeko di karvaniyê de pêktinin. Ji gotinên Celal Talabanî ev baş tên fahmkirin. Bê rûmetî û ruswabûneke welê, tujî û seriyê xala ixanetê ye. Lew ev hêz, berpirsiyariya tişteki wusa dikin û karê wan ji tenê eve. Celal Talabanî vê rastiyê bi xwe pejirand (bi devê xwe itiraf kir.)

Pîlanên ji bo tunekirina tevgera PKK, ku şansê bikaranînê nade pîlanên imperyalîst, ne tenê ev in û tenê bi van bi tixûb bûne. Di serî de imperyalîzma Almanya Rojava, hêzên imperyalîst ên din ji, bi azîneyên girtinê, dûvketinê ûhw. êrîş birin ser malên Kurdan û saziyên Kurdistanî, ku bi tevayî zagonîne. Dîsa, bi destekên imperyalîzmê yên seranser, dagirkeriya Tirkên faşîst teviya hîma xwe di şerê taybetî de livand û armanca xwe gihandina encamekê danî pêşiya xwe. Lê Partiya me, bilî van êrişên ji gelek aliyan ve, baş zanî, sala 1988'an bi serkeftina gelê me li şûn bihêle. Li ser vê bingehê, di van rojan de ku em hatine dawiya sala 1989'an, sixletên girseyî yên şerê me yê rizgariyê têkûztir û saxlemtir bûne. Bidestveanînên mezin û dîrokî derketine holê. Niha ne tenê mîlîtanên Partiyê şer dikin, di bin pêşengiya wan de neteweyek şer dike û ber bi avakirina demokrasiya gelî ve diçe.

Di vê rewşa pêşveçûnên lezûbez ên li Kurdistanê de û li ser bingeha qezencên Şoreşa Kurdistan, têkoşîna me ya rizgariyê ne tenê gelê me xistiye bin posideyên xwe. Xwe gihand sixletekê, ku di serî de gelên herêmê, bikaribe teviya cîhanê bixe bin posideyên xwe. Belê, têkoşîna me niha gihaye sixlet û taybetiyeke bi vê naverokê. Ji ber koçberên şerê me yê rizgariyê û sixletên serketinê, sala 1989'an bû navendeke bal û dêhndariyê. Ji ber ku di vê domana niha de, pirsa Kurdistanê dixwaze xwe bigihîne himeki xwe di sosyalîzmê de biverisîne û li ser vê bingehê, ji hemû aliyan ve xwe ji sistema kapitalîstî imperyalîst û dagirkeriyê bi tevayî qut dike û berê xwe daye tişteki wusa, ew hêzên me kada wan kiriye ji, dest bi liv û tevgerekê dikin. Sedema xwe livandina wan, bi vê rastiyê ve girêdayî ye. Ji ber ku êdî nêzikbûnên tenê inkarvan û bi bingeha kotekê, ne derfet e, bikaribin pirsê li gora berjewendên wan biverisinin. Serxwebûna netewî ya di bin pêşengiya PKK de, ji bo gelê me bûye daxwaz û hilbijartina yekem û tenha; van hêzan ji dehfandiye wê derê, da hinde çareyan deynin pêşiya xwe û li gengazên nuh bigerin. Bê guman, ev hêz tev, li hemberê serxwebûna netewî, bê rê û çare ne. Nikarin tişteki bikin, bilî wê girara savarî ya diho ji nuh ve germ bikin, û di bin naveki teze de dîsa pêşkêş bikin. Tiştê bikaribin bikin, belê, tenê eve.

Li ser vê bingehê hêzên imperyalîst *"Peymana Sevres"* hindekî din dixemilinin û dixwazin mîna veristinekê bi kotekê bi gelê me bidin pejirandin. Aliyên xemilandî yên *"Sevres"*a nuh ji, ji komên xayin û xulaman çêdikin, ku bi salan di metropolên Ewrupa de wan xwedî kirine, navên weke *"rizgarixwazên netewî"*, *"sosyalîst"* û *"komunist"* li wan kirine û xwestina wan mîna veristinên gelê Kurd bidin naskirin û pêşkêş kirin. Aliyê ji *"Sevres"*a kevin cuda dibe, tenê eve. Nexasim berî *"Konferasa Parîsê"* bi gelekê, Sekreterê Gelemperiya PKK rêheval Abdullah OCALAN, di hevpeyvîneke xwe de ya ji bo kovara *"2000'ê Dogru"*, danîbû holê ku ev wê wusa çêbibe. Baweriyên xwe wusa danîbû: **"Ne, ji bo daxwaza pejirandina ‚Sevres'a ji aliyê PKK! PKK pişta xwe dide arikariyên gelê Kurdistanê. Kani Turgut Ozal? Dibêje,** *‚Dibe ku ez ji di nêzik de, bibim piştgirê otonomiya ji bo Kurdan.'* **Heke ev hindeki din bikevin nava tengasiyê, ji xwe USA ji federasyonê dixwaze, wê bibêjin em ji dikarin bibin arikarên USA. Ji niha vê dixwazin, hinek Kurdên hevxebatkar bixin bin çengên xwe û amade bikin. Veristina van bi arikariyên USA û Ewrupa, veristineke dijbihê ‚Sevres'ê ye... Wê bibin ‚şak-şak'-vanên vê veristinê."**

Di nava van pêşketinan de *"Konferansa Parîsê"* dixwaze, weke veristeneke imperyalîst ji nuh ve *"Sevres"*ê bivejîne û bike bela PKK, bi vê ji bihilmîne rizgariya netewî û civakî ya gelê me û pirsê mîna pirseka *"çandî"* bi destan ve bigire û bibe encamekê. Hedef bi vî rengî hatiye danîn. Ev veristin an ji veristineke bi vê nolê, ne veristinên kêş û pergalên gelê me ne. Li bervajiya vê, ji ber ku viyana me ya netewî û mafên me yên doliwgeriyê li derveyî tixûbên xwe dihêlin, nêzikbûn û veristinên paşverû ne. Ji ber ku veristinên tên pêşkêş kirin, di rewşa niha de wê statuya gelê me têde ye perçe nakin. Vê statuyê hindekî nerm dikin û hindekî ji kamuflaj dikin, da ev statu bikaribe xwe bidomîne. Ev veristin, tenê vê ji xwe re bingeh digirin û dizanin. Lê pir eşkere ye, çi resepteke (reçete) mafên doliwgerî û hikmdariya gelê me nasneke, nikare bê pejirandin. Lewma *"Sevres"*a tê pêşkêş kirin, mirî ye. Ji xwe mirî ji za bûbû. Protestoyên kedkar û xebatkarên ji Kurdistanê, ku di domana konferansê de bilind bûn, vê yekê bi zelalî danîn pêşiya çavan.

Gava niha em çend gotinan ji konferansê û ji *"Panêla Mafên Mirovan a Kongreya Emerika"* ku Xatun Miterrand tevlî bûbû, li vir dîsa binivîsinin, pirs wê çêtir ronahî bibe. Axiftin û nêzikbûnên ji van derdikevin, dijbûna xwe û dijminahiya xwe ji bo şoreşa me, çêtir didin naskirin.

"Li Tirkiyê di derbarê demokrasî û mafên mirovan de hinde pêşketinên baş hene. Lê di pirsa Kurdan de, pêşveçûnên dijbehî hin tune ne. Di dema pêşin de, guman heye, pêşveçûnên vê nolê xwe bidin şanikirin. Ji ber ku, berî niha berpirsiyarên hikumetê hebûna Kurdan ji nedipejirandin, lê niha êdî dikin..." (Parlamenterê USA Jeri Laber)

"Ji niha û pêve, emê bibin neferên ordiya, ku mafên gelê Kurd wê biparêze..." (Endamê Meclisa Nûnerên USA John Poter)

"Divê em piştgiriyê bikin, da Komisyona Gelemperi ya Netewên Yekbûyî, li ser rewşa Kurdan rûniştineke taybetî dirustbike; divê em piştgiriya pêşniyareke bi vê nolê bikin... Tev bi hev re, emê xwe bigihinin serfiraziyê. Emê bi destên xwe ve binin, ku Kurd û çanda Kurdan bigihin wê dadî û rûmeta maf kirine... Rewşa Kurdan, zilma mirovan li ser mirovan bi xwe ye..." (Senatorê USA Edward Kennedy)

"... Me bala berpirsiyarên Frense kişandiye û gotiye, heye ev li dijî Tirkiyê birêvebiçe. Di dawiyê de tiştê me gotî pêkhat. Mafê axiftinê ji bo endamên rêkxistineke separatist (kêrikar) hatiye dayin, ku kuştinên xwinxwar birêve dibe. Ev bi çi awahî nikare bê şirove kirin. Ji aliyê me hate nirxandin, ku ev tevgereke li dijî yekbûna axa Tirkiyê ye..." (Peyvkarê Wezîrê Karên Derveyî yê Tirkiyê Murat Sungur)

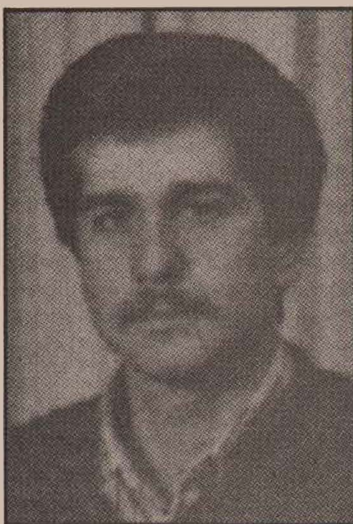
Weke em ji van gotinan ji dixwînin, hêzên bi salan in xwîna gelê me mîna ziroyan dimêtin; vê rojê xwe *"dost"* didin xweya kirin û xwe weke *"neferên artêşa rizgariyê"* didin navdan. Herweha dewleta Tirk a faşîst ji, dibêje *"erê"* ji bo verisandina tê pêşkêş kirin, lê tevlî vê ji, li hember radiweste ji ber ku welatparêzek li wir axiftiye. Welatparêz di axiftina xwe de, li ser paşverûtiya veristinên konferansê rawestiyabû û veristinên rast ên ji bo berjewendên me yên netewî bi nav kiribû. Lê divê ev rastî ji, baş bê zanîn: Otonomiya imperyalîzm û dagirkeriya Tirkî dixwazin pêşvebibin, alternatîfên weke otonomiya çandî, tenê statuya dildariyê ya heyî ji xwe re bingeh digirin û bilî vê çi armanceka wan a dinê ji tuneye. Lewma, tu caran ev nikarin bibin veristinên pirsa Kurdistanê. Ji ber ku çarçiva problema Kurdistanê, nikare mîna *"hinde mafên çandî"* bê şanikirin û li ser vê riyê bê verisandin. Çarçiva pirsê gelek ji vê dûr e; pirsa serxwebûna netewî û azadiyê ye. Çêtir be gotin, veristina pirsa Kurdistanê, tenê şoreşa Kurdistanê ye. Vê rojê, şêweya vê veristinê ji tenê PKK pêşvedibe û ev xwe dike serdestê teviya Kurdistanê. Ji ber ku ev viyana gelê me ya rast e û berpirsiyariya û nûneriya gelê me dike, gelê me ji ji bo çarenusa xwe û danîna hatina xwe bi şêweyeke jidandî xwe direjî vê kiriye. Lewma di rewşa niha de ji, pirsa Kurdistanê, tenê li ser xaka Kurdistanê dikare bigihe encamekê. Pirs li ser vê rastiyê xwe dide zelal kirin û lew em dibêjin, *"Konferansa Parîsê"* mirî ji dayika xwe bûye. Di nava xwe de ji, heya bê gotin, xwediyê dubendî û dijbûnan e. Her hêzeki imperyalîst, da bikaribe di vir de xurt bibe, xulamekî xwe ji Kurdan dide pêş. Nimûne, gava Frense xulamê xwe Kendal Nezan dide pêş, imperyalîstên din ji xulamên xwe didin pêş. Ev aliyekî dubendiyên di nava hêzên imperyalîst de datîne pêşiya çavan, lê aliyê bingehîn ji eve, ku xulamên wan ên Kurd ji binî têkilî û pêwendiyên xwe bi gelê me re nîn in. Ji ber ku viyana gelê me, xwe gihandiye viyana PKK û bi viyana PKK re bûye yek. Pêşenge gelê me bi şêweyeke kesin bawer dike, herweha gelê me ji di vê baweriyê de ye, bi şer wê serfirazî bigihe gelê Kurdistanê. Gelê me, bi karvaniya xwe ya rojenîn ji vê bawerî û bîra xwe, datîne holê û digihîne delîlan. Kin bê gotin, çi veristineke bê PKK û ji aliyê PKK nehatibe pejirandin, nikare xwe bigihîne encamekê û wê mirî bimîne. Lewma hêzên imperyalîst ji hemû eniyan êrîşî Partiya me dikin. Bi vî awahî dixwazin xwe bigihînin encamekê. Ev rastî dubendiyên di nava imperyalîstan de ji tuj dike. Di rojên pêşîn de, rewşeke tijî pozberî wê derkeve pêşiya me. Lê hemû keftûleft û kefarat bê huda ne. Pirsa Kurdistanê ne li Parîsê, Stockholmê, Londra û Waşingtonê, li ser axa welatê me, bi lez ber bi rizgariya rast ve diçe...

Sembolê pîroziya Akademiya Mahsum KORKMAZ:

Mistefa Mihemed Elî HESEN (Xeyrî)

Piştî şikestina serîhildana klasîkî ya dawiyê li Dêrsimê di salên 1937 û 1938'an de, êdî Kurdistan kete nava domaneke tarî û mija biyaniyan. Êrîşên dijmin ên leşkerî xwe zivirandin êrîşen diçin ser ziman, çand û toreya Kurdan. Nemaze piştî salên 1950'an êdî kapîtalîzma Tirkiyê xwe gihande kapîtalîzmeke monopol. Li ser vê bingehê koçbereka nuh a kedxwarî û mejokdariyê bi dijwarî destpêkir. Dijmin dixwest otorîteya konevaniya xwe li keleka ya leşkerî ji her alî ve serdest bike. Sîstemeka fireh a hîn- û fêrkirina zimanê Tirkî û her cure bikaranînên asîmîlasyonî pêkanî. Dijmin, bi van tevan dîsa têr nedibû, lewma dixwest qirkirineke spî pêkbîne û gelê Kurdistanê ji welat dûr bike. Dijmin dixwest, da gelê me êdî hêvî û tiqeyên jiyaneke azad ne li ser axa niştiman, lê li derveyî welat bibîne. Di bin posîdeyên van de û ji ber kûrbûna krîza (aloziya) kapîtalîzma Tirkiyê, gelek birên gelê me neçare dibûn, xilasiya xwe ji lêdan, hingavtin û pîkoliyên dijmin li derveyî welat bibînin.

Malbata hevalê **Xeyrî**, yek ji wan malbatên yekemîn bû, hîna di salên dawiya 1950'an de neçare bimîne ji welat dûr bikeve. Ji xwe bilî zilm û zora dijmin, giraniyeka dijwar a feodal-kompradoran jî li ser wan hebû. Rewşa jiyanê nebaş dibû û ji hev diket. Êdî mafê jiyanê, ji ber zehmetkêşî û nexweşiyan li gundê **Mercê** navçeya **Mehsertê** êrdima **Mêrdînê** nedima. Malbata hevalê **Xeyrî**, dev ji her karê xwe, xwedîkirina pez û sewalan, xebatên çandiniyê berda û berê xwe da Rojhilata Navîn û li bajarê Beyrutê xwe bi cih kir, ku navendekî (merkezekî) polîtîkî bû. Ji nuh ve demeke hêjarî û belengaziyeke nuh vebû; zilm, zor û reşiya ji ber dûriya welat destpêkir. Niştecihên bajarê Beyrutê li welatê Libnanê, bi rengekî derveyî mirovatiyê li wan dinêrîn. Neçare bûn ji bo domandina jiyanê, cihê xwe di hemû karên zor de bigirin.

Di nava rewşeke wilo de, di sala 1963'an de, hevalê **Xeyrî** çavên xwe li jiyanê vekiribû. Çavên wî pêşî bi dîtina avahî û tomofîlên Beyrutê vebûbûn. Lê belê her rojê çîrokên jiyanê, gotinên nexweşî û bedewiya Kurdistanê, bûyerên koteka dijmin û dêmenên heskirina welat ji dayika xwe dibihîst. Hîna di salên zarokatiya xwe de, çiyayên hêrs û nifrînê li dijî dijmin di dilê xwe de avakiribû. Di kesaniya xwe de mirovekî weha bû, çavên wî ji kesî nedişikestin.

Li kêleka şerê ji bo domandina jiyanê, hevalê **Xeyrî** dest bi xwendina dibistanê kir. Lê belê rewşa aborî ya nebaş, tixûbên mezin li pêşiya xwendinê avakiribûn. Neçare ma, piştî sê salan dawî bi xwendina xwe bîne. Tenê di van sê salên xwendinê de hevalê **Xeyrî**, hînî xwendin û nivîsandina zimanan bûbû. Di wan salan de, weke mirovekî mezin têkiliyên xwe bi kesan û derdora xwe re çêdikirin. Hevalên wî tev, bi temenê xwe ji wî mezintir bûn. Belê cihê gotinên **Xeyrî** di nava wan de hebû û gotinên wî derbas dibûn. Her kesekî ji wî hesdikir. Xwediyê sixlet û rewanekî weha caran bêhtirî heşt saetan kar nedikir. Taybetiyên şerhîniyê, mêrxasî û lehengiyê ji berê ve di kesaniya wî de xwe zelal didan xweya kirin. Tevlî van jî, ji aliyê kesên li derdorê gelekî dihate heskirin. Herdemê bi geşî, moral û devkenî diçû û dihat. Ji hemû şêwe û şaxên hunerî û sporê hesdikir. Bi xwe jî avjenvanekî gelek jêhatî û endamekî leyistokên goka ling (futbol) ê xurt bû.

Heya sala 1982'an bajarê Beyrutê, hîna bajarekî û navendekî pêwîsttirîn bû di Rojhilata Navîn de ji bo rojnamegerî û polîtîkayê. Hemû hêz, partî û tevgerên polîtîkî cih û şûnên xwe li Beyrutê hebûn. Navên bi dehan rêkxistinên Kurdistanî û Filistînî dihatin bihîstin. Hevalê Xeyrî jî, bi rewanê xwe yê welatparêz, di nava welatparêziya germ a malbata xwe de mezin bûbû, dixwest xwe nêzîkî organîzasyoneke rast û dirust bike. Têkilî û pêwendiyên xwe bi gelek hêzan re danî û çêkir. Lê rewşeke rast û dirust di gelek organîzasyonan de nedît. Hemû rêkxistinan ji nêzîk ve û bi kakilkên wan naskir. Car caran di sernivîsên rojname û kovaran de rastî navên Kurd û Kurdistanê dibû. Hêrsa dilê wî dikelî û difûrî. Keleha Mêrdê jî, êdî pelên şoreşgeriya nûjen xwe gihandin teviya gelê me yê li Libnanê jî. Li hemû dor û deran navê Partiyê û berxwedana şehîdên nemir dihatin bihîstin û çingîniya xwe bilind dikiran.

Evînên di dilê hevalê **Xeyrî** de dikelîn. Ramanên pîroz û hêja ji serê wî derbas dibûn. Serpêhatinên mêranî û qehremaniyê, bi nêzîkbûna wî ber bi Partiyê ve, tev digihîştin bersivên xwe yên dîrokî. Partî, weke şûrê ji kalî hatî kişandin, bi tujiya xwe li serê kompradorên feodal û kesên hevxebatkar diket. Berxwedanên Bloka, Xap, Şikestun, Axşûn û Cizîra Botan dengê xwe digerandin. Ji nava dîwarên jêrzemîn ên Amedê, pêtên agirê berxwedanê hildibûn. Xwe digihandin derveyî girtîgehan û ji teviya cîhanê re dibûn sembolên şerê gelî. Li ser bingeha van berxwedanan, li Rojhilata Navîn jî, stran û helbestên şoreşgerên Kurdistanê belav dibûn. Ne tenê Kurd, herweha hemû gelên herêmê jî posîdeyên mezin ji vî şerê serxwebûn û azadiyê girtin.

Di encama van bûyer û xebatên serketî de, hevalê **Xeyrî** jî tevlî malbata xwe cihê xwe bi çalakî di nava rêzên welatparêzan de girt. Malbata wî jî, ji bo Partiyê bûbû xal û kozeke, xelek û bingeheke rêkxistî û ji dil. Piştî berxwedana li Amedê di sala 1982'an de, pêşî birayê hêvalê **Xeyrî** yê bi navê **Semîr (Ehmed)** daxwaza bûyina şoreşgerekî profesyonel kir. Bi karê xwe û karvaniya (pratîka) xwe yên lihevhatî, xwe gihand wê rûmeta bilind, da bibe perçeyek ji **Akademiya Mahsum KORKMAZ.** Li wir, li ser axa Akademiyê, di nava karê rojenîn de, bi şêweyeke biryardarî û lehengî şehîd ket. Di rojên niha de jî, bi navê hevalê **Ehmed**, şehîdê doza Kurdistanê, baregeheke Akademiyê singê xwe ji heval û hogirên nuh re vedike.

Piştî şehîdbûna birayê Xeyrî hevalê Ehmed di sala 1985'an de, riya xebat û têkoşînê, şêweya girêdana malbatê bi Partiyê re, delamet û vatîniyên xortên ji welat dûrketine yan jî li biyaniyê çavên xwe li jiyanê vekirine, mîna rojê zelal, ronî, eşkere û bi dijwarî ji bo hevalê **Xeyrî** jî xweya bûn. Biryara xwe-gihandina kesbûna şoreşgerekî profesyonelî êdî ew jî dabû ber çavên xwe. Li bajarê Beyrutê û li gelek bajarên deverê, dest bi xebateke aktîf kir. Li wan deran, li ber pozên kesên xwespar û reformîst, her rojê belavok û weşanên Partiyê belav dikir. Bangeşî ji bo têkilbûna xortên nuh pêşvedibir. Dîwarên bajêr bi wêneyên Serok APO û şehîdên PKK dixemiland.

Di bin posîdeyên Hilpişkîna 15'ê Tebaxê sala 1984'an de, xwe bi xwîn û bîranînên şehîdan girêdida û li ser vê riyê xwe bilind dikir. Gelek xebatên hêja û giranbuha li Rojhilata Xakerast danî pêşiya xwe û wan pêkanî. Hevalê **Xeyrî**, di destpêka xebatên xwe de, pêşî mîna welatparêzekî arîkariyên xwe yên mezin pêşkêşî Partiyê û hevalan kir. Bê tixûb destê xwe diavête hemû karan û wan pêktanî. Çetinî, nexweşî û lerzînî nedinasî. Bi bîr û baweriyên şoreşîn dihat xemilandin. Ji hemû sûd û berjewendên kesanî û taybetî, ji lîberalîzmê, dudiliyê, bêbiryariyê û tirsê nifrîn dikir. Digot, *"Divê mirov bi dilekî ji hesin û polayê xebat bike."* Lê ew tenê bi arîkariyên xwe ji bo Partiyê razî û qayil nedibû. Van gotinan dikir, *"Bêhna Kurdistanê bi bayê bakur xwe digihîne min. Ez dixwazim xwe bigihînim bêhna bihara Botanê, deşta Mêrdînê û beriya Ruhayê. Ji çîrokên dayika xwe min derxistiye, Kurdistan, divê bibe bihuşta Rojhilata Navîn û weke zeviyên kulîlkên rengîn bê nasîn."*

Di derbarê her armancekê de, daxwaz û hêviyên xwe ji Partiyê re dianî zimên; giringbû di kesbûna xwe de tevger û bîzaveke pîroz ji bo vegerîna welat li ser bingeha derfet û delîvên

bû, ku herkesê xwe nêzîkî wî dikir, ji wî moral û dilxweşî digirt.

Hevalê **Xeyrî** neçare bû, zu dest bi kar û xebatê bike, da bikaribe arîkariya malbata xwe bike. Pêşî li gelek cihan û di karên ji hev cuda de xebitî. Di hotêlan de, di restaurant (xwaringeh), firin (cihê çêkirina nanî) û cihên boyaxkirina tomofîlan de bi erzanî xebitî. Lê tu caran kotek û zilmê nedipejirand. Li hemberê kedxwarî û mejokdariya xwedî- û serkaran serê xwe tim hildida û tim birên karkeran ji bo mafên kar û zêdekirina mehanetiyê tev dida. Raperînê û rabûnê diçinand dilê wan. Gelek caran neçare dibû, kulmên xwe, zend û bendên xwe bikarbîne; li mirovên kedxwar, diz û serserî dixist. Tu dînê û zinarên hişîn ên gundê Mercê, weke dayika wî ji wî re gotibû, dihatin ber çavên wî. Hilm û keserên welat ji kûraniya dilê xwe dikişand.

Hevalê **Xeyrî** bi baldariyeke mezin guhên xwe dida hemû şoreşên cîhanê û zanabûna şoreşgerî ji wan digirt. Çiye mafê çarenusa gelen? Rizgariya netewî çawa dibe? Çiqasî valahî di navbera serxwebûn û otonomiyê de heye? Hêdî-hêdî van pirsan tevan hîndibû. Li ser pirsên welatparêziyê, erk û delametên xortên welatparêz û şoreşger, bûbû hûrkolînvan, lêgervan u lêkolînvanekî xurt. Bi aktîfî û çalakî herdemê li rastiyê digeriya. Di wê demê de, piştî hatina cuntaya 12'ê Êlûnê ya faşîst li Tirkiyê û Kurdistanê û Partiya me PKK xwe-gihandî wê

DILÊ DAYÊ

Yadê!
Dayika şehîdan
Diya dayikên nemiran.
Çiqasî firehe dilê te
Gola Wanê, Ava Xebûr
Ferad û Tîr
Li ser singê te
Dilê şepal û şêrîn
Pel ber bi jor ve hildidin.
• • •
Min nedizanîbû çiyayên
Kurdistanê
Bi şikeft û zinarên xwe
Bi dar û berên xwe
Zozanên xemilî
Deşt û newalên kûr û dûr
Di bin perdeya dilê te de
Li ber xwe didin.
Min nedizanîbû
hêrsa dilê te
Pozê Cudî radimuse.
• • •
Ma ez kor im?
An bê guh im ez?
Nebînim, nebihîsim!
Li ser xaka welatê me
Dayikên qehreman,
Dil ji pola dijîn.
Her tu têyî bîra me
Gava XEYRÎ û EHMED
Tên bîran
Gava REŞÎT û DIJWAR
Dengê tembur û helbestan
Bilind dikin.
Her tu têyî bîra me
Dema em destanên
FÎRAZ û XEBAT
Dixwînin
Dema em dengê tifingên
EŞREF û AKÎF
Dibihîsin
Qehremaniya wan
dibînin.
• • •
Dilê te Dayê,
Ji dayikên şehîdan re
Bûye gulistan
Her dayikek
Gula xwe tê diçîne.
Gulên rengîn bêhn dike.
Yadê!
Hevqasî bi te Botan
Şêrîn bûye
Ji wê re bûk û zavên te
Dibin xelat
Te ceger û kezeba xwe
Ji wê re xemiland,
kire gorî
Belê, ji bîr neke!
Dîrok wê navê te
Bi navên
Dayikên
gernasên nemir re
Ku li Botanê serî hildidin
Bi tîpên agirî
Gir û mezin bikole.
Da neviyên me bizanin
PKK dayikên weke Yadê
Afirandiye.
Yadê!
Tu bûyî sembola dayikan
Dayikên şoreşger û
pêşmergeyan
Roj li ber bejn û bala we
Ya çeleng û şox xwar dibe
Silav dide
Ditewe.
• • •
Yada Kurdistan,
Cejn tên
Em li mala te
dibin mêhvan
Tu ji me re
Belavokên leşkerî dixwînî
Me hêrs dikî
Bi dilê xwe yê kelandî
Xwîna canê me dikelînî
Serê govendê dilezînî
Li Amedê xwe dixemilînî

26.7.1989 / Dilbixwîn

Partiyê bine der û pêkbîne. Dixwest ji bo kesên rewşa wan mîna ya wî bû, bibe sembolekî girêdana bi Partiyê re û vegerîna ser xaka niştiman. Dengê xwe li wan dikir û dibangî, *"Bila dijmin bizanibe, qirkirinên spî negihiştine armancên xwe. Bi sedan xortên Kurdan ên li biyaniyê bûne û li derveyî welat mezin bûne, niha navê wan di nava rêzên kerwanê şehîdan de tê nimandin û hildan."*

Li ser bingeha rastiya karvaniya xwe hevalê **Xeyrî**, roj bi roj bêhtir xwe gihande wê koçberê (merheleyê), da êdî bikaribe bi tevayî profesyonel di nava rêzên Partiyê de kar û xebatê bike. Ji ber vê yekê di sala 1986'an de, Partî biryara xwe da, ew were Akademiyê. Rûpeleke bi evîn û heskirina bê dawî, ji bo wî vebû. Hevalê **Xeyrî** heya ji bo kevir, dar û berên Akademiyê jî, dikarî bibêje "heval!" Weha li wî hatibû, nedikarî bawer bike, lingên wî li ser axa Akademiyê ne. Belê, rastî jî rewşa wî weha bû... Hevalê **Xeyrî** li ser axa Libnanê qirêjî û gemara kapitalizma biyaniyan rind dîtibû. Zehmetiya mirovekî bê welat û bê rêberî baş kişandibû. Agirê dûriya ji welat canê wî dişoht. Baş dizanibû, ev Akademî kehniyeke mirovatiyê ye di dilê Rojhilata Navîn de û qet ciheki bi têkilî, wekhevî, girêdan û zanyariyên xwe mîna wê nîne û peyda nabe. Di wan rojan de, gava Serok tevlî rojên jiyana Akademiyê bûbû, ew jî di Akademiyê de bû. Enîşk û qunçikên tarî yên di diroka Kurdistanê de, pirsgirêk û pergalên li ser singê mirovên Kurdî xwe civandibûn, ji aliyê Serok hêdîhêdî dihatin vekirin û verisandin. Li ser bingeha lêkolîn û şiroveyên rewşê yên zelal û ronahî, komara Kurdistanê ya demokratîkî li ber çavên **Xeyrî** bilind dibû. Di nava jiyanê de **hevalê Xeyrî bi serfirazî tim ber bi jor** ve diçû û mezin dibû.

Di Akademiya Mahsum KORKMAZ de hevalê **Xeyrî**, ji xortên nuh hatî re, dibû sembolê pêşketin û girêdanên hevaltiyê. Ji aliyên teorî û karvaniyê ve, bi kûranî xwe gihande xeta Partiyê. Gelek vatînî û delametên mezin û bingehîn li Akademiyê pêkanî. Sedemên, gelê me di dirêjahiya hevqasî salan de barên kul û kovanên giran kişandiye, baş têgihîşt û fahmkir. Lewma xwe gelek deyndarê Partiyê û gelê Kurdistanê didît. Tenê di nava şerê piroz de didît, da bikaribe deynên xwe bide. Di hemû nivîs û raporên xwe de vê rewşê diani zimên. Dixwest, Partî, delîva çûyîna wî ser axa Botanê bide û di nava pêşmergeyan de xwe bigihîne qada şer û cengên giran.

Hemû sixlet û taybetiyên komutan û serleşkerekî di xwe de civand. Xwe gihande zanabûn û zanyariya şerê gelî. Gelek dewreyên konevanî û leşkerî li paş xwe hiştin. Baweriya wî ev bû û digot, *"Giringe xortên welatparêz bi can û dil, bi profesyonelî bikevin nava xebatê."*

Piştî Komcivîna (Kongreya) Partiyê ya Sêwemîn, biryara avakirina Artêşê hat dayîn û dûrişma (slogana), **"Hertişt ji bo rizgarkirina perçeyekî ji xaka niştiman!"** hat hildan. Êdî **Meşîna Azadiyê** ji li ser vê bingehê destpêkiribû. Giyana Hilpişkîna 15'ê Tebaxê jî, bi insiyatîfa hevalê **Egîd (Mahsum KORKMAZ)** ji nuh ve, hîn xurttir û dijwartir pêşveket. Daxwaza hevalê **Xeyrî** ji ew bû, di nava komên (grubên) pêşîn de cihê xwe bigire û derbasî êrdîma Botanê bibe. Belê Partî heya nêzîkê dawiya sala 1987'an çêtir dît, **Xeyrî** li Rojhilata Navîn bimîne. Gelek komên Akademiyê tevlî Meşa Azadiyê bûn. Di domana Meşa Azadiyê de gelek hevalên hêja û dilsoz şehîd ketin. Hevalên **Erdal (Mustafa YONDEM), Haydar KARASUNGUR** û **Salih (Abdurrahman MOTOR)** bi karvaniya xwe pêşketinên mezin pêkanîn û derêxistin ser rê. Di vê xebata xwe de serên xwe jî danîn ser singê dayika xwe niştiman.

Serokatiya Partiyê di mehên dawiya sala 1987'an de, pêşketinên Meşa Azadiyê ji ber çavan derbas kir. Ji nirxandinan delamet, perspektîf û danezanên nuh derêxist. Di nava komeke ji heft hevalan de, hevalê **Xeyrî** ji hate hilbijartin, da di dawiya meha Cotmehê de derbasî axa Botanê bibe û veristinên Serok bigihîne Serokatiya Taktîkî ya li welat. Divî bû, ev kom li ser axa welat xebata xwe berdewam bike û pêş ve bibe. Hevalê **Xeyrî** bi şahî û dilanê vê bûyerê dinaî zimên. Hêviya wî ev bû, ku deynên xwe yên ji bo gel û welatê Kurdistanê, seranser di nava şerê germ de bide. Di rapora xwe ya dawiyê de, rewşa xwe ji bo Partiyê weha anîbû zimên: *"Niha, ez ketime ser riya çûyîna welat. Raste, ez li Libnanê hatime dinê û mezin bûme, herweha li wir jî min Partî naskiriye. Tenê bi Partiyê min welat û gelê xwe naskiriye. Ji kehniya jiyana bi rûmet û azadiyê, ji Akademiya Mahsum KORKMAZ, min fêrbûn û zanabûneke bilind girtiye. Niha, di vê demê de, gava ez bûme rêwiyê çûyîna welat, ez axa Libnanê naramusim. Tenê ezê bi ser axa Akademiyê xwe bitewînim û ramusinim, ji ber ku min xwe li vir naskiriye, li vir ez hînî mirovatiya rast bûme, li vir Partiyê xebat û kar jî bo afirandina kesaniyeke şoreşger pêşkêşî min kiriye. Vê rojê, ku berê min ketiye welat, dîsa ez soz û peyman didim, tevlî hemû zoriyên jiyanê, ez hemû hebûnên xwe, derfet û delîvên xwe di nava xebata karvaniyê de pêkbînim, bi ciwanmêrî û cangorî herime pêş. Ez hezar silavên xwe yên şoreşgerî dişînim ji bo Partiyê û hemû rêhevalên xwe..."*

Piştî dûriya bi dehan salan, hevalê **Xeyrî** berê xwe da welat. Da şanikirin, ku konevaniya dewleta Tirk di asimlasyona gelê me de bi ser neketiye. Pijiqîn û afirîbûna Partiyê, ji nuh ve hemû malbatên Kurdî yên di biyaniyê de, bi hêvî û bextewariya avakirina Kurdistanê girêda û riya vegerîna welat a pîroz li pêşiya wan vekir.

Hevalê **Xeyrî** tevlî koma xwe, roja 2.11.1987'an ji ser Ava Tîr derbasî axa Botanê bû. Heft hevalên dilên wan tijî evîn, nedikarin bawer bikin, ku pêl axa Botanê dikin. Rewşa xwerustê (sirûştî) gelek nebaş bû, nekarîn wê şevê xwe bigihînin Çiyayê Cudî. Neçare man, di navbera Cizîra Botan û Çiyayê Cudî de, li nêzîkî gundê Heblerê (Hisar) wê şevê bimînin. Lê belê dîsa zarokên Îdrîsê Bêdlîsî, Yekîtiyên Hemîdiye yên nuh û hêzên kontr-gerîllan cihên wan zanîn. Delîveke mezin ketibû destê artêşa faşîstan. Li ser axekî rast şerekî mezin û giran derket. Heft hevalan, tevlî dûrişmeyên serxwebûn û azadiyê li ber xwe dan. Piştî anîna bi hezaran serbazan cihê şer û bikaranîna çekên giran, her heft hevalên leheng şehîd bûn û derbasî kerwanê nemiran bûn.

Malbata hevalê **Xeyrî** heya niha behra xwe ya mezin di şoreşê de heye. Du ciwanên xwe şehîd daye. Hemû birayên hevalî, vê rojê bi tevayî di nava karê Partiyê de ne û ciheki bi rûmet girtine. Diya **Xeyrî** ya bi navê **Yadê** bûye nimûne ji bo dayikên şoreşgeran ên law û keçên xwe dişînin ser dijminên Kurdistanê. Lewma em li ber giyan û rewanê hevalên **Semîr** û **Xeyrî**, li ber welatparêziya wan a pak û vê malbata şoreşger bi hirmet xwe ditewînin. Di kesbûna vê malbatê de, em banga xwe ji bo hemû malbatên Kurdistanê bilind dikin, da jiyana vê malbatê ji xwe re nimûne bigirin.

Soz û peymana me rêhevalên wî ji eve, di nava şerê serxwebûn û azadiyê de em bi Partiya xwe re dilsoz û girêdayî bimînin û li ser riya hevalê **Xeyrî** têkoşîna xwe hildin baniyên Kurdistanê û her demê em bibêjin, **"Bi xwîn, bi can, em bi te re ne ey Serok!"**

Ev nivîs hatiye wergerandin:

Evîna mezin ji bo APO di dilekî piçûk de

Em we bi evînên xwe yên şoreşgerî û germtirîn silav dikin. Em dixwazin ji bo rojnameya **Berxwedanê** û xwendevanên wê yên piçûk re, çi di dilê zarokekî Kurd ê bi navê **Kawenda** de heye û çi dibêje, binivîsinin. **Kawenda** zarokeke ji zarokên Kurdan, dilê wî bi evîna Serokê me APO û PKK tijî bûye. **Kawenda** hîn şeş saliye û zarokê malbatekî welatparêz e. Eve bûye du sal in, bi nexweşiya hestuyan ketiye. Roj bi roj hestuyên wî bêhtir dihelin û ev nexweşî hêdîhêdî wî dibe ber dawiya jiyanê. Lê evîna mezin a di dilê wî de, niha jiyana wî rengîn dike û vî dilê piçûk î nexweş bi jiyanê ve girêdide. Ev bûn du sal in, **Kawenda** nexweş ketiye û heya niha çi çare û derman ji bo derd û kula wî nehatiye peydakirin. Di ser vê de ji, jiyana gelê Kurd ê hêjar û perîşan, ji binî derfet û imkan nahêle, da çareyek ji bo tivanca **Kawenda** bê peydakirin.

Di demekê de ku dilê me bi şahiya şoreşgerî tijî bû, em çûn mala malbateke (familya) welatparwer. Li wir me **Kawenda** dît, li ser cih-livînên xwe, xwe dirêj kiribû. Bi çavên bi evînê dagirtî kêliyekê li me nihêrî û paşê gote me, *"Rojbaş hevalno!"* Piştî li derbarê rewşa me û hevalan pirsên xwe kirin, ji me xwest em bibêjin, ka pêşveçûneke nuh heye an ne. Me jî rewşa wî pirsî. Li ser vê yekê **Kawendayê** piçûk destên xwe yên piçûk şanî me kir û bersiva me da, *"Ez gelek êşê dikişînim hevalno."* Paşê me çavên xwe li mezela (oda) wî gerand, me dît, li hemberê cihê razana wî wêneyeke Serok APO hatiye daleqandin. Paşê em agahdar bûn, **Kawenda** bixwe wêneyê daye daleqandin. Ji ber ku wî digot, *"Ez nikarim bê Serok APO di jiyanê de biminim..."* Me demekê axaftin û mijûliya xwe domand. Gote me, *"Hevalno divê hun biraninên hevalan ji min re bibêjin"* û ji me xwest, em vê yekê bikin. Me jî hinde bûyer ji wî re gotin, weke çawa hinde rêhevalên piçûk gava li zikakan ji xwe re dileyizin bangeşiyê ji bo dozê dikin. Li ser gotinên me keneke deng-bilind kete **Kawenda**. Paşê got, *"Divê hun ser hevalên şehîd biaxifin."* Me jî li ser biraninên hevalên şehîd ji wî re got. Gava me ji wî re digot, ji aliyekê em difikirin, ka em dibin layiqên şehîdên xwe yan ne. Lê tiştên **Kawenda** li ser wan difikirî, hinde tiştên din bûn. Ew **Kawendayê** devbi-ken û gelek diaxifî, dema me digot, yek gotinê jî devê xwe netanî der, guhdariya me dikir û vedihesî. Hêstir ketibûn çavên wî û awirên xwe li dûriyan digerand. Dibe ku ew dixwest zû mezin bibe û weke tirheki şinbûyî bi xwîna şehîdan tola xwîna rijayî ji erdê rake. Me rewşa wî fahmkir û me xwest em hindeki dilê wî xweş bikin. Me çend gotinên şêrîn ji wî re gotin û paşê hevalekî ji me hinde pirs kirin û **Kawenda** ji bersiv da.

- Eve em dibinin, tu gelek ji PKK û pêşengê PKK, APO'yê mezin, hesdikî. Sedema vê çiye? Çawa te xwe gihandiye vê evînê?

- PKK wê Kurdistaneke serbixwe û azad avabike. Di sala 1978'an de çêbûye û di bin rêberiya Serok APO de bû hêzeke mezin. PKK bi xwîna şehîdan şînbûye û mezin bûye. Barê Serok APO ji hîn gelek giran e. Ew serxwebûna Kurdistanê dixwaze. Lewma ez gelek hij ji PKK û APO dikim.

- Li vir em ji hinde komik û rêkxistinan dibihîsin, behsa wan tê kirin. Tu tiştekî li ser wan dizanî?

- Rastî, ew ne gelek in, kêm in. Ew perên gel didizin û xwarinên xweş dixwun, ereqê (alkol) vedixwun. Ji ber vê yekê ji ew gelek qelew (şişman) bûne. Jinên xwe ji bo yaxan dixemilînin û wan niv-tazî dikin. Lê PKK ne welê ye. PKK jinan ji zana dike û dihêle tev bibin şoreşger.

- Başe, li ser şehîdan tu dikarî ji me re hindeki bibêjî?

- Hevalên şehîd xwîna xwe dan rijandin û em hişyar û zana kirin. Hevalê Xeyrî digot, *"Binivîsin ser kevira tirba min, ev deyndar e."* Hevalê Mazlum gelek lêdan xwar, lê dîsa jî li ber xwe da. Roja cejna Newrozê jî, kirasê xwe şewitand û Newrozê pîroz kir. Hevalê Mazlum digote dijmin, *"Emê herdu çavên te derînin û Kurdistanê ava bikin."* Divê ev gotin herdemê ji bo me bibin nimûneyên mezin.

- Tu dixwazî ji bo hevalên li çiyan şer dikin, tiştekî bibêjî?

- Bila hişyar biminin, bila gelê me hişyar û zana bikin, bila gunehê wan li dijmin neyê û bila dijminan bikujin û Kurdistanê ava bikin.

- Hevalê piçûk, tu dixwazî çend gotinan jî bigihînî hevalên di zindanan de?

- Daxwaza min ji hevalan eve, bila li ber xwe bidin û berxwedanê bilind bikin, weke Mazlum, Xeyrî û hevalên din.

- Gotineke te ji bo gelê Kurdistanê, dê û bavê te heye?

- Ez ji tevan dixwazim, xwe zanatir bikin. Heke hinek nekaribin çek û silahan rabikin, bila bixwînin û cîranên xwe zana bikin, bila nebin dîwar li pêşiya zarokên xwe, bila destên xwe biavêjin çekan û wan bidin milên keç û kurên xwe.

- Tê çi bibêjî hevalên xwe yên piçûk?

- Çend tiştan ez dikarim ji bo wan ji bibêjim. Bila hevalên min ên piçûk ji hevalên xwe arikariyan kombikin, çi bizanibin ji wan re jî bibêjin û bila mezin bibin xwe bigihînin şerî.

- Di dawiya gotina xwe de, tu dixwazî çi bibêjî?

- Gotina min a dawiyê ji bo Serok APO ye. Serokê min; canê min, dilê min û ronahiya çavên min i tu. Serê her sibê (beyanê) gava ez taştiya xwe dixwum, ez navê te li ser rûnê nanê xwe dinivisim û da dîsa te jî bir nekim, ez wî nanê xwe yê bi rûn dixwum. Ez ji te tenê dixwazim, tu Kurdistanê xilasbikî (rizgarbikî). Ey Serokê min î rind û çê! Ez peyman didim te; gava ez mezin bibim, ezê bême cem te, ezê binihêrim çavên te û baş bibim, ezê kalaşnîkofê biavêjime milê xwe û weke komîserekî te ezê şer bikim. Bi xwîn, bi can, em bi te re ne ey Serok!

M....

Tivancên doliwgeriya dagîrkerî dijwar ...

Destpêk di rûpela 17'an de

ARGK bûn û xwe gihandin têkoşîna şoreşê. Ev livbazî li gundê Heblerê navçeya Cizîre Botan, bi şev pêkhat.

AMED

Roja 9'ê Mijdarê, yekîtiyeke gerîlla ya Artêşa me ya Rizgariyê, avêt ser zivinga Bekirxan navçeya Licê êrdîma Amedê. Pêşmerge serî dabûn vê livbaziyê, da welatfiroşê bi navê Kamil Doxan, du kurên wî û bêbextekî dinê ceza bikin, lew bilî hemû bangan ev kes, dev ji hevxebatkariya ji bo dijmin bernedidan. Pêşmerge dorên malên van cehşan girtin û zivirandin. Paşê ketin hundurê xaniyan. Bêbextên bi navên Kamil Doxan, Orfî Doxan, Abdullah Doxan û Mahmut Alkan ji xêniyan derêxistin. Wan, 700 metran ji gund dûr kirin. Li wir hatin pirsyar kirin. Ji bo bersiva gunehên xwe yên hevxebatkariyê, di dawiyê de bi mirinê hatin cezakirin.

MEREŞ

Li qopaniya Narlî navçeya Pazarcik êrdîma Mereşê, welatfiroş û bêbexteki mezin ê bi navê Avdo Erîcek bi mirinê hat cezakirin. Ev bebextê har, ji sala 1980'an vir ve, ji aliyê dijmin hatibû kirrin. Bûbû sixur û ajanekî dijmin ê hilbijartî. Ev welatfiroş, bûbû sedema girtina bi dehan welatparêzên Kurd, bûbû sedema ji lêdan û hingavtinê derbas bûna welatparêzan. Navê gelek welatparêzan derbasî listeyan dikir û wan listeyan digihand dagirkeran. Gelek caran gerîllayên ARGK agah ji wî re şiyandin û bang li wî kirin, da karê xwe yê gemar rawestîne. Lê hevxebatkariya xwe ya ji bo dijmin nebirî û bi serhişkî karê gilîvaniyê berdewamkir. Ji ber van gunehan, di dawiyê de, bersiva xwe bi mirina xwe girt.

Di rojnameya me **Berxwedan** *hejmar 88'an de, me dest bi hevpeyvînên bi Kurdên ji başûrê Kurdistanê re kiribû, ku ji ber êrîşên kîmyewî yên rejîma Iraqê derbasî bakurê Kurdistanê bûbûn û paşê hatine Frense. Niha bi vê hevpeyvîna li jêr, ku hevalê* **Amed** *amade kiriye, em vî karê xwe didomînin.*

"Dewleta Tirk gelek ji PKK ditirse... Gel piştgiriya PKK dike..."

- Ji kerema xwe re tu dikarî xwe bidî nasin?

- Navê min Husên Hesen e. Ji xelkê Bamernê me. Di sala 1925'an de bûme. Di sala 1945'an de min dest avêtiye karê hizbatiyê (partiyetî), di dema rêkxistinên "Hiwa" û "Rizgarî" de. Min poste ji Mûsilê dihanî mentiqa xwe. Cara ewilî, ku min poste anî, Salih Yûsifî da min. Min çandekeka xwê kirrî û kire navê. Min got, *"Dinya ye, eger hukmetê girt, çawa dibe bila bibe, ez ji weki neferekî ji rêzê me."* Piştî hingê, gelek caran ez çûm û min di nava ranê xwe de poste girêdida, dixiste bin pêlavên xwe.

- Te çawa têkiliyên xwe digel "Hiwa" û "Rizgarî" danîn?

- Wê çaxê, dema gelan û qewmiyetan bû. Gelek insan ketibûn xebatê. Min bi xwe, sê xeliye (komika piçûktir a partî) di bin destê min de bûn. Min bi rê ve dibirin. Weki din ji Refiq Hilmi, ji xelkê Soran bû, dihate ba me. Berpirsiyarê me bû.

- Tu çawa berpirsiyarê sê xeliyan bûyî û tu xwendinî nizanî?

- Katibên me hebûn.

- Ji wan kesin tên bîra te, ku xebata xwe berdewam kirine û navdar bûne?

- Hemî xayin derketine.

- Çend salan te di "Hiwa" û "Rizgarî" de xebat kiriye?

- Heta ku bûne partî. Ji sala 1945'an ta sala 1961'an. Paşê, şerê pêşmergayetiyê dest pê kiriye. Ewilî Barzanî hin ranebûbû. Me bi xwe li Bamernê, li hemî mentiqan şer kir. Paşê, em çûne Amêdiyê. Du şevan li Amêdiyê em man. Emir ji bo me hat, gotin bila biçine ser Geliyê Dihokê. Ji wir em çûn mentiqa Birîvkan. Paşî wextekê, me şer kir. Hemî digel hev bûn, partî yek bû. Gotin Barzanî rabû. Êdî şer li her derî mezin bû. Bû şerê top û tankan, bû qiyamet. Em bi xwe çûne mentiqa Dihokê. Em, heta 11'ê Adarê li wir man. Çar salan mufawedat (guftûgotin) bû. Paşê, disa şer dest pê kir. Hukmetê daxwazên me neda me. Em çûn mentiqa Dihokê...

- Baş e, gava ku di sala 1975'an de nekse (şikestin) çêbûyî, te ji xwe pirs nekir, çima wisa bû?

- Muamereka diwelî bû. Îranê leşkerên xwe kişand û sînorêt xwe girtin. Iraqê ji balafirên xwe şand ser me. Yanê dibû qirrkirina Kurdan. Birqiyê hatî digot, *"Lazim e, şer saet 12'an raweste."* Yekî, digotinê Esed Xoşewî, qayidê mentiqa Behdînan bû, digot, *"Têra heşt heyvan çek û silahên me hene, em ranawestin, em dê şer bikin."* Me berqiyê wisa ji qiyadê re şand, ku em dişên şerî bikin. Bersiv hat digot, *"Licna merkezî wê bibe du qisim. Mentiqa Behdînan û mentiqa Soran, û em dê wisa şerî bikin."* Leşkerê Iraqê bi ser me de hat. Me haziriyên xwe dikir. Paşê birqiyek hat, digot, *"Bavo, wisa çê nabit, şer bête kirin dê ibada me bit, kesî nahelin, ev ibade ye..."*

- Çawa berê we dikarî şer bikira, vêca piştî birqiyê we nekarî şer bikira?

- Vêca, berî hingê topêt Îranê digel me bûn. Tişt ji Îranê ji me re dihatin. Îranê rê girt, Barzanî ji girt.

- Çawa Barzanî girt?

- Girt û got, *"Lazim e, hun rûnin an ibade ye."*

- Dîsa mirov dikarî şer bikira?

- Nexêr, mecal ne bû.

- Hema mehekê, du mehan?

- Tirkiyê hudûd girt. Îranê girt. Emrîka digel dijminê me bû. Muamereka duwelî bû. Heke şer ranewestiya, dê me hemî îbade bikirina. Barzanî hez nedikir, ku milet îbade bibît. Hez kir, ku şer raweste.

- Tu ji dizanî Mistefa Barzanî çûbû Emrêka. Li wir ji mir. Çima çûbû Emrêka, dema ku pêlang ji Emrêka ye?

- Bi xwedê Emrêka xiyanet digel me kir.

- Çima Barzanî çûye wir?

- Bi xwedê çi rê nebûn, dê bi ku ve biçûya?

- Ez nizanim, ez ji te dipirsim?

- Bi xwedê, ev ji me zêde ye. Ez nizanim.

- Piştî rawestana şer, we çi kir?

- Em teslîm bûn. Parek ji me çû Iraqê, parek ji çûye Îranê, ew teslîm nebûn. Ez bi xwe du salan û heft heyvan girtî mam. Pêşî, min birin Mûsilê. Ji wir min birin Hewlêrê, paşê Besra, Emara, Bexda û Dihokê. Careka dinê ez girtim, birim Kerkûkê. Çi işkence, kutan û êş di dinyayê de hebûn, tev me dîtin. Du zarokên min pêşmerge bûn. Dîsa, saleka dinê ez û dêya zarokan girtin. Birin Amêdiyê. Piştî ez berdam, hukmetê bela xwe ji me venekır, da zarokên me bên teslîm bibin. *"Pêşmerge ne, ez çawa wan binim?"* min got. Her min got, *"Her in, ez dê çawa binim?"* Bela xwe ji min venekirin. Rojekê ez ji jor ve dihatim xwarê. Caşik li Bamernê bûn. Hatin û gotin, *"Leşker tên gundê me."* Ew hatin mala min. Ez çûm cem zarokan, min got, *"Ji xanî derkevin."* Pênc zilêt eskerî hatin rexêt xanî girtin. Dergeh şikandin. Çûn, di xanî de, rismê şehîd Xusrew ji dîwarî vekirin û bi xwe re birin. Piştî wê, disa pênc zilêt eskerî hatin. Em, tevlî zarokan derketin. Leşkeran dergeh şikandin. Mal tev hilweşandin. Cara sêyê dîsa hatin. Her çi tiştê şikandin, ji xwe şikandibûn. Zîl anin ber derî û mala me ji xwe re birin. Vêca, her rojê dihatin. Dinya zivistan bû. Berf ketibû. Em li derve, ber berfê diman, dora çil rojî. Halê me tim ev bû. Gundiyan gotin, *"Bavo, eger hun ji gund nerin, dê gund xira bikin."* Min rabû mala xwe bire Kanî Belavê. Ev navçeya rizgarkirî bû. Di destê pêşmergeyan de bû. Vêca, her rojê balafiran li Kanî Belavê didan. Bes me erd kola bû û em diketinê. Mala me piçekî li rexê Kanî Belavê bû. Her roj bombe diavêtin ser me. Di nav me de muxaberat hebûn. Xeber didan hukmetê. Vêca, gava leşker dihatin, pêşmergan hêriş dikir. Ez bi xwe ji bergirî millî bûm. Pişta wan me digirt. Di emeliya Kanî Masê de, pênc-şeş fewcêt eskerî hatin. Pêşmergan dora 1.000 caş û leşker dilî girtin. Vêca, bû dora Dêrelûkê. Pêşmergan hêriş birin wir. Pênc-şeş fewcêt eskerî li wir bûn. Min gote şehîdî (Gava apê Husên gihiştê vir, hêstir bi çavan ketin. Giriya û gotina xwe berdewam kir), *"Li ber xwe raweste. Hişyarî xwe be."* Gote min, *"Şerme bo min, ku ez di nav cihê xwe de bimirim û pirejin, li hinda serê min bikine girî! Ew ecelê xwedê birî, dê her biçit."* Li wir şehîd bû, li Dêrelûkê. Vêca, zirek ji bû. Bi ARBJ şer dikir, bi bazûtê şer dikir...

- Şehîd Xusrew çend salî bû, apê Husên?

- Sala 1949'an bûbû. Vêca, du birêt wî yêt dinê digel wî bûn. Yekî dinê ji birîndar ket. Fîşekek li serê wî keti bû.

- Çend zarokên Xusrew hene, apo?

- Heşt zarok (Apê Husên disa giriya). Piştî hingê gotin, *"Bombêt kimawî diavêjin."* Eyal derketin çûn. Ez mam li gundê Kani Belavê. Min got belkî ew bizivirin. Gundek bi du kîlomêtran ji wir dûr hebû. Jê re digotin Gereguhê. Bombêt kimawî avêtin vî gundî ji. Piştî hingê ez ji Kanî Belavê derketim û em çûn Tirkiyê. Em nediçûn, lê me digot, emê bizivirin şer bikin. Caşikan digotin, *"Her fewceka eskerî 500 bombêt kimawî pê re hene."*

- Baş e, ma caşik ji ne di gundan de bûn? Ew ji ji bombêt kimawî nereviyan?

- Nexêr, hemî çûbûn xwarê. Malên xwe biribûn Dihokê, Mûsilê, Bexdayê... Em, gundiyên Bamernê, şeş-sed hef-sed mal bûn. Ji me sed mal hatin. Yên din hemî çûn xwarê, ba hukmetê. Ne ji kimawî bûya, çi bihata em nedişikestin. Çi bihata bila bihata. Me neşî xwe li ber kîmyayê bigirta. Em ne di xema leşkerê Seddamî de bûn.

- Apo, haya we jê hebû, ku wê bombêt kimawî biavetana?

- Bi xwedê caşikan digotin. Me ji wan bawer nedikir. Paşê, bombêt kimawî li Gereguhê û Warmêlê dan. Pir mirov mirin. Ez neşêm hewl bidim. Min çi dît? Em reviyan. Me her yekî betaniyek ina an ne ina. Heger em di navbera du rojan û du şevan de derbas nebûna, em dê hemî têketana nav lepêt hukmetê. Dora 30-40 hezarî, ji yêt ku ji sînor dûr bûn, ketine nav lepêt hukmetê. Em nizanin çi bi wan hat.

- Em vegerine ser işkence kirinê. Çawa li Kerkûkê te işkence dikirin?

- Hemî cûreyêt işkencê min dîtin. Kutan, lêdan, kehreban. Ji binêt piyêt min heta bi serê min. Heta ku mirov bê can dibû, ji nûkan ve ji ser kelexê mirovî diçûn. Piştî can bi mirovî dihat, disa dest pê dikirin.

- Çi ji te dixwestin?

- Bamerniyêt me bi xwe muxbir bûn. Wan xeber dabû hukmetê û gotibûn, *"Ev kes digel Ehmed Şan e."* Ew amirê betilyonê bû li navça me. Paşê çûbû Îranê. Gotibûn, *"Ehmed Şan hatiye Bamernê û civîn çêkiriye. Pêwendiyêt wî digel Esed Xoşewî here û yên Esed Xoşewî ji digel Mela Mistefa hene."* Me îtiraf nekir. Eger min îtiraf bikira, dê min bikuştana. Kesê hindî min zehmetî û nexweşî ditîbin, bawer bike nîn in. Çi rojeka xweş hebûya ez nedinivistim (radizam). Heke nivistama, divê di tariy de ê ez rabûma û bireviyama (Apê Husên hin digiriya).

- Em vegerine ser Tirkan.

- Gava em gihiştin sînorêt Tirkan, wan em qebûl nekirin. Piştî hingê, her yek ji aliyekê ve kete gundên Tirkiyê yên weke Aşîtê, Çelê, Arûşê û navçeya Qişeriyan hemî. Paşê, em anin Silopî û di dawiyê de Mêrdînê.

- Rewşa we di ordigeha Mêrdînê de çawa bû?

- Bi xwedê, halê me gelekî nexweş bû. Vê gavê, 14-15 hezar kes mane. Ew ji di xetera mirinê de ne. Dora me sime (têl) kiribû. Esker li dora me bûn. Em 16 hezar kes, di 1 km² de bûn û hemî ji di konan de bûn. Vêca, gava ba radibû, her kes bi stûna konê xwe digirt, da li ber bayê ranebe. Bayê, gelek konan radikir. Ji sermayê, hinde rojan 5-6-7 kes dimirin. Av ne bû. Zadê baş nebû. Nedihiştin em derkevine bajarî. Yên piçûk neşiyan tehmul bikin. Gelek rojan 6-7 kes ji serma dimirin; ji birçîna, tozê, hemî rengêt nexweşiyan dimirin.

- Gelo berpirsiyarên we deng nedikirin?

- Dê çi bikin? Hemî dijmin in.

- We nedikarî hun derketana bajêr?

- Ji 16 hezaran rojê 20 kes derdiketin, da ji bo 16 hezar kesan tiştan binin.

- Ji bo veşartina miriyên we?

- Nexêr, cendirme digel me çendekan derdiketin. Heta vê gavê, ez bêjime te, heger zivistaneka nexweş bêt, mirovên di ordigeha Mêrdînê de hemî di xetera mirinê de ne. Navçe rût e, şinayî nîne. Bibe ba û toz, kon gişt radibin.

- Tirkan tu arikarî nedikirin?

- Wan ne dikir. Nedihiştin ji xwarê ji, ji bo me arikarî bihatan.

- We nedizanî, ku ji der ve arikarî tên?

- Me nedizanit. Zanînê qedexe dıkırın. Nexêr, we ne dikirin.

- Baş e, we çawa dikir?

- Hinekan perêt xwe hebûn. Dikirrin. Yêt tune bûn, birçî diman. Niha pere neman. Serê her kesekî nîv kîlo savar didan. Me bi xwe xwarin çê dikir. Jiyaneka gelekî ne baş bû.

- Tu li ser faşîstên Tirkan çi dibêjî?

- Dijmin in. Faris, Ereb û Tirk hemî dijmin in. Ferq nîne. Niha li wir ji şer e. Partiya Karkerên Kurdistan gelek dijminêt Kurdan li navça Hekari kuştin. Tirk ji dixwazin gundêt sînorî rakin. Hinek gund ji vala kirine. Çiyayê Cûdî di destê PKK de ye. Vêca, Kurdêt bakur digotin, *"Em ditirsin, ku Tirk ji bombêt kimawî biavêjine me."* Lê disa ji, piştgirî dikin.

- Gelo Kurdêt bakur arikariya PKK dikin?

- Belê, lê caşêt wan ji hene, weki li Iraqê. Lê millet bi piranî li pişta PKK ye.

- We ew, endamên PKK didîtin?

- Belê, me bala xwe didayê. Millet hemî hij şoreşê dikir. Lê Partiya Karkerên Kurdistanê pir sirrî ye. Tirk ji wan ditirsin. Ew infisaliyê (serxwebûnê) dixwazin, ne hukmê zatî (otonomî).

- Gelo hun şerê wan çawa dibînin?

- Tirk gelek ditirsin gelek... Şerê wan ji gelek baş e. Tenzima wan bi quwwet e. Xelk navêt caşêt wan didine tenzimêt wan. Ew ji diçin wan dikujin.

- Apê Husên, gava ku te şer dikir, mirin, jiyan û tirs, çilo ji te re dihatin xuyan?

- Bi xwedê, di şer de tirs namînitin. Ew kesê îmana wî bi milletê wî xurt bît, lazim e tirs nemînit. Çunkî em di bin zilmê de ne. Lazim e, em ji ji bin vê zilmê derkevin, mina xelkê. Ji bo çi ji dinya hemî Kurd di bin vê zilmê de ne? Ji bo çi? Gava ku balafir dihatin ser me, me bi dûşkê diavêt wan. Wan ji bombe, weki baranê, diavêtin. Tirsa me ji wan nebû.

- We bi rêk û pêk şer dikir?

- Hema pêk ve. Me hemiyan şer dikir. Ez bi xwe berpirsiyarê navçeyekê bûm, li Çiyayê Dihokê. Ez amirê fesîl bûm. Piştî hingê, ez bûme amirê sirriyê. Paşê, nekse lêket.

- Pêşmerge niha hene, şer dikin?

- Belku li ser sinorê Îranê şer dikin.

- Gelo ma navçe bi kimawî ye. Ziyana wê nîne?

- Bi xwedê, kêm e. Ne weki berê sedek, dusedek pêk ve.

- Li gora hinek pêşmergan, caşik û faşîstêd Tirkan, tinazên xwe bi we dikirin û digotin, *"Hun feqir û birçî bûn, loma hun bi vir ketin."*

- Bi xwedê, li Bamernê hemî rengêt fêkiyan hebûn. Sêv, hejîr, hilûk, behîv, tirî, xox, hinar û weki din jî, weke dexlî û titûnê, bacanan, mişe (pir) ye....

- Pêla navçê nade te, tu nabîrî?

- Çawa, bi şev û bi rojan Kurdistan li bîra min e.

- Tu bawer dikî rojekê vegerî?

- Me hêvî heye, rojekê em dê vegerine Kurdistanê. Divê em Kurdistanê ji bo çi dijminan nehêlin. Em niha li Frense ne, sibe, sebebek hebe, ez diçim Kurdistanê.

- Em werin ser rewşa we ya li vir. Tu êdî kal bûyî. Te jiyana xwe li Kurdistanê derbas kiriye. Kurdistan li pêş çavên te ye. Bi dar e, bi ber e, mirov serbest digere, welat e, welat şerîn e. Bi hezaran km. jê bi dûr keti...

- Bi xwedê, me her hêviya Kurdistanê ye. Heger sibe, wergerek li Seddamî bibe, ez bi xwe sibe diçim.

- Rewşa we li vir çawa ye?

- Bi xwedê, me hîn neditiye. Em hêşta nizanin.

- Baş e, ji yek dewletên ku çekan difiroşin rêjîma Iraqê Frense ye.

- Pêwendiyên Frense bi dijmin re ji yên hemiyan xweştir in. Em vê dizanin.

- Li ser Yekitiya Sovêtî çi dibêjî. Ew jî çekfiroş in?

- Bi xwedê, ji bo Kurdan kesekî çi nake. Ne Roava, ne Rohilat.

- Berî ku cebhe çê bibe, bi nêrîna te, çima birakujî hebû?

- Ev ji me bilindtir e, ez nizanim. Ez vî tiştî nizanim.

- Qasimlo tenê bi serê xwe, guftûgotin digel muxaberatê Îranê dikir. Paşê ew kuştin. Tu çi dibêjî?

- Ez nizanim.

- Di van şikestinên em dibînin de, ma gelo em ji di wan de ne gunehkar in?

- Em milletekî zeîf in. Heger perên me hebûyan, boriyeka petrolê me hebûya, hemî dê behsa me bikirana, dê arîkariya me bikirana. Hukmetê 100 dînar dida çaşikan. Heger me 101 dînar bidana wan, hemî dê bihatan aliyê me. 200.000 caş hebûn! Vêca, doza me hemî ji hindê de xelet e. Em feqîr in. Heger hukmeteke arîkariya me bikira, niha ji mêj ve em rizgar bûbûn. Me pere nîn in. Caş, dijminê milletê xwe ne. Vê rojê, her kesê ku dijminê milletê xwe bît, heqê wî nîne li ser axa Kurdistanê bijîtin, weki Cezayîrê û Frense. Çi millet rizgar nabît, heger şehîdan nede.

- Meriv, pismam û birayên te hene?

- Hemî li xwarê ne, digel Hukmetê ne. Madam digel hukmetê ne, ew xayin in, tu ji birayê min î. Xayin ne birayêt min in.

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku berê navenda bazarganiyê niha keleha berxwedanê ye

AMED

-I-

NAVÊ AMEDÊ JI KU Û JI ÇI HATIYE?

Navê Amedê yê kevintirin, di berhemên Aşuriyan de, weke **"Amid"** an ji **"Amed"** derbas dibe. Ev berhemên diroki ji sala 1300'ê berî zayînê (Bz.) mane. Ji ber vê yekê, em dikarin bibêjin, ku ev mêjû destpêka xwe-bicih-kirina mirovan li Amedê ye ji. Cara yekemîn Amed, di vê mêjûyê de xwe ji bo niştecihiyê vekiriye. Navê Amedê, di berhemên Yewnanî û Latînî de ji, weke **"Amido"** an **"Amida"** derbas dibe. Nola ku em ji bawirnameyên dîrokê tê derdixînin, piştî êrîş û vegirtinên ji aliyê artêşên Ereban ve, nav bûye **"Amida Reş."** Lê disa ji gelek kesan tenê **"Amid"** gotiye. Tê gotin, ku gotina **"Reş"** lewma hatiye ser lêvan, ji ber ku li Amedê di xanemaniyê de kevirên reş gelek hatine bikaranin.

Di hinde berheman de ji nivisiye, ku navê Amedê, di domana êrişên artêşên Ereban de hatiye guhartin. Di wê domanê de eşîreke Ereban a bi navê **"Bekr"** xwe li êrdimê niştecih kiriye û bûye serdestê êrdimê. Navê Amedê ji bi navê vê eşîrê guhuriye. Bûye **"Diyar î Bekr"**, ango **"Warê Bekiran."** Di pêşveçûna demê de ji ev nav, di nava gelê êrdimê de bûye **"Diyarêbekir."** Dagirkerên Tirk ji, navê nuh li gora zimanê xwe bikaranîne û zivirandine **"Diyarbakir."** Ev, di sala 1937'an de bûye.

Lê disa ji di nava gelê Kurd de, nav bi rengê **"Amed"** dorfireh e û wusa tê nimandin.

DÎROKA KURT A ÊRDIMA AMEDÊ

Bajarê Amedê ji ber rista xwe ya di dirêjahiya dîrokê de, ku ji bo şaristaniyê (bajarvaniyê) leyistiye û di vê barê de bûye navendeki pêwist, herweha bûye bajareki Rojhilata Navîn ê wusa, ku li cîhanê baş hatiye naskirin û navûdengê bajêr bi firehî belav bûye. Ji ber ku riya hevrîşime ji ji Amedê derbas dibe û Amed di dîrokê de bûye navendek ji bo kerwanên bazarganiyê û kerwanên derdiketin rê pêşemîn li Amedê radiwestin, lewma ji navê Amedê bêhtir bilind bûye û navûdengê Amedê xwe gihandiye çar aliyên cihanê. Li kêleka vê rewşa erdnigarî ya bajarê Amedê, herweha Amed di raperîn û serihildanên Kurdan de ji bûye baregeheke navendî. Êrdima Amedê bi berxwedanên xwe yên eposî (destanî) ji rind tê nasin, ku ev berxwedan ji bavpîran derbasî bavan û paşê ji kuran bûne. Di vê barê de Amed gelek nas e, ji ber ku bêhtirîn berxwedanên Kurdan li vir xwe dane şanikirin. Bili van giştan ji, axa ku Amed li ser hatiye avakirin, di nivê axa teviya Kurdistanê de dimîne. Bajarê Amedê, ji ber ristên xwe yên dîrokî ku herdemê leyistiye, mafkiriye da ji aliyê gelê Kurdistanê bi navê **"Paytext (Serekbajar)"** bê nimandin û navdan. Gelê Kurd herdemê ji bo Amedê gotiye û dibêje **"Paytext."**

Di rojên niha de Amed, mina **"Keleha Berxwedanê"** tê navdan û nasin. Gava navê Amedê bilind dibe, ew zindanên ne kêmtirîn in ji zindanên Saygonê li Vietnamê, tên birên mirovan. Gava kada (behsa) zindanan ji tê kirin, berxwedanên dîrokê yên mina rêber û pêşengên weke **Mazlum**, **Kemal** û **Xeyri** tên birên mirovan. Mirovê Kurd, êdî bê van navan, nema dikare li ser Amedê biaxife û biramine.

Dîroka êrdima Amedê xwe direjî wan demên dîrokê dike, ku heya bê gotin kevin in. Ji ber ku Amed bajareki mirovatiyê yê gelek pêwist e, gelek arkeolog bi hinde xebatên xwe yên kolîn û şopgerînê, xebitine da dîroka Amedê yê berî mêjûyên nivîsînê derêxînin ronahiyê. Dîroka kronolojiya Amedê bi sala 7.250'ê berî zayînê, destpêdike. Bi dîroka xwe ya ji 9.000 salan Amed, bajareki kevintirîn û ciheki rûniştinê yê kevnartirin e, di nava bajarên wusa de. Pêşemîn car êlên gelê **"Huri"**, Amed ji xwe re cihê rûniştinê hilbijartine û li vir bi cih bûne. Huri, xwe li navçeyekê bi cih kiribûn, ku ji aliyê Avên Tîr (Dicle) û Feradê dihê avdan. Huri, perçeyeki axê zivirandibûn cihê rûniştinê, ku êrdima Amedê ya niha ji, bi tevayî tevlî xwe dikir. Huri, di sala 1.200'ê berî zayînê xwe li ser vî birê erdî bi cih kirin. Di nivê sala 1.200'ê berî zayînê de, bi navên **Huri** û **Mitani** ev bûn du yekitiyên politîkî û perçe bûn.

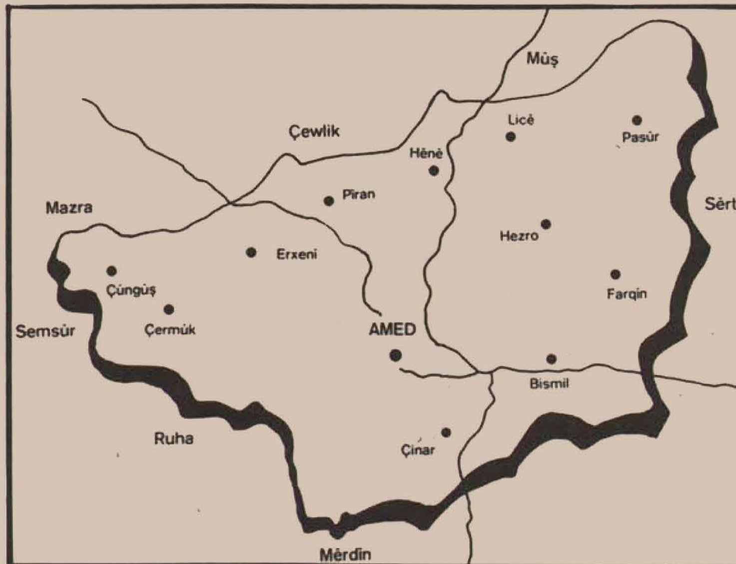
Di dawiya sedsala 14'an Bz. de, li vê êrdimê **Aşuri**, mina hêzêki xurt derketin holê. Dawî bi serdestî û doliwgeriya Mitani û Huriyan, li vê êrdimê anin û hemû cihên rûniştinê kirin di bin kontrola xwe de. Aşuri bûn serdestên êrdimê yên tenê. Aşuri, doliwgeriya xwe heya **Urartu** derketin û xwe li vir bi cih kirin, domandin. Piştî ku Urartu xwe bi cih kirin, doliwgeriya xwe gihandin axên berfireh û pêşveketin.

Paşê, nola hêzêki sêwemîn gelê **Îskit** hate êrdimê. Aşuri, Urartu û Îskitî ji aliki li diji hevûdu şer kirin, ji aliyê din ji li kêleka hevûdu hebûna xwe berdewam kirin, herçiqasî hinde cudahî di serdestî û xurtiya wan de hebûn ji. Piştî demekê, êdî gelê **Kimmeri**, destpêkir da giranî û serdestiya xwe bide şanikirin. Şerên di navbera van hêzan de, çend sedsalan doman. Di dawiya van şeran de, ku demeke gelek dirêj domabûn, Aşuri bûn hêza xurttirîn û li ser axa êrdimê imparatoriyeke bi hîm û mezin damezirandin. Temenê vê imparatoriya xurt heya sala 612'an berî zayînê berdewam kir. Di vê salê de gelê **Mediya**, di bin serokatiya qiralê bi navê **Keyaksar** de, bajarê Aşuriyan ê bi navê **Ninova** hilweşand.

Piştî Medan, gelek hêz doliwgeriya xwe li ser êrdimê avakirin. Domana piştî Medan, ji **Persan** destpêkir. Heya rojên niha gelek doliwgerî xwe dan şanikirin û di dawiyê de ev rewş xwe gihand dagirkeriya **Tirkan**.

Weke tê ditin êrdima Amedê gelek şaristaniyên curbecur nasiye. Ji ber vê yekê ji bajarê Amedê, weke bajareki bazarganiyê yê pêwist û xwediyê potansiyeleki hunerî yê pêşketî, cihê xwe di dîroka Kurdistanê de xweş girtiye.

Ger di demên berê de, ger ji niha, bajarê Amedê xwediyê risteke wusa bûye, ku di dîroka Kurdistanê de cihê fireh girtiye.

Ji ber van rastiyan tevan, bajarê Amedê, bala gelek zana, dîroknas, hûrkolînvan û lêgervanên biyanî ji kişandiye ser xwe. Ditin û nêrînên hinek ji van kesan ên li ser Amêdê, bi vê nolê ne:

Simeon (Poloni, di navbera salên 1608 û 1619'an de): "...Gava ez nêzîki bajêr bûm, surheki bedew kete ber çavên min. Ev bajar, mina di dirêjahiya dîrokê de, vê rojê ji, navendeki olî û zanyariyê ye..."

J. Buckingham (Di sala 1827'an de): "...Bajarê Amedê, gava pêşî mirov li bajêr dinêre, mirov dibine ku li ser gireki hatiye avakirin û ev gir serdestê derdorên xwe ye. Hem bi rewşa xwe, hem ji bi ditina xwe ya ji dûr ve, mirov dikare bibêje, ku bajar xwediyê derfetên parastineka xurt e. Belê ev tişt, berî her tiştî, bala mirovî dikişînin. Ji ber mizgeft û quleyên di nava bajêr de ji, mirov têdigihîje ku ev bajar, xwediyê atmosfereki herî dewlemend e. Bajar bi surhan hatiye zivirandin û rind hatiye têkûz kirin. Axê, ku bajar di nivê wî de hatiye avakirin, gelek bi xêr û bêr e. Çiyayên ji dûriyan li Kurdistanê dinêrin, hiseki serbilindiyê didin mirovan... Ji binê girê ku bajar li ser avabûye, Ava Tîr diherike. Ev av jindarî û bedewiyeke herî pêşketî dide derdorê. Girêdaneke bi hev re, ya dewlemendiya çandînî û vehesina navçeyî pêşkêş dike..."

William Heude (Di sala 1817'an de): "...Navê Diyarbekrê yê kevin, bi navê Amid tê nasin... Min li ser vî bajarî gelek kêm şop û zanîn derêxistin holê, ku heya niha nedihatin zanîn. Di dirêjahiya şevekê de û beyana roja dûv re, ez bi rêşanidariya Ermeniyeki li bajêr geriyam. Min dit, ku bajarê Stanbolê ji di nava wan de, ji hemû bajarên misilmanan ev bajar çêtir hatiye avakirin..."

William Francis Ainsoworth (Di sala 1885'an de): "...Bajarê Amedê li ser lateki reşî volkanikî avabûye. Li keviya ava Tîr dimîne. Ji dûr ve çavan dibeline û diteyisine. Amed, bajareki mezin î bazarganiyê ye... Dîroka Amedê heya bê gotin dirêj û tevlîhev e. Şik û guman tuneye, ku Aşuri li navçeyên Erxenî û Piranê, li vê êrdimê jiyane û ev jî rastiyeke. Ji ber vê yekê, avakirina bajarî di dîrokên gelekî kevin de bûye..."

Dîroka Amedê, di sedsala bistan de, rasti berxwedanên herî mezin û serihildanên pêwist bûye. Bajarê Amedê, di serihildana Şêx Sêîdê Pîranî de risteke mezin leyistiye, ku ev serihildan ji hemû serihildanên Kurdan ên di sedsalê vê dawiyê de, mezintir bû. Rêberê vê serihildanê Şêx Sêîdê Pîranî û 47 hevalên wî, di "Dadgehên Serxwebûnê (Mehkemeyên Îstiklalê)" de hatin pirsyarkirin, ku li bajarê Amedê hatibûn vekirin. Di roja 29'ê Hezîranê sala 1925'an de, sêpî hatin danîn û rêberên serihildanê hatin darvekirin.

Bajarê Amedê, bi berxwedanên serbilindiyê yên di zindanan de, derbasî rûpelên dîroka Kurdistanê yên nûjen ji bûye. Afirandkarê vê dîroka nûjen, Partiya Karkerên Kurdistan e, ku niha li Kurdistanê şerê serxwebûna netewî bilind dike. Ev têkoşin, bi nola rizgarixwaziya netewî pêş ve diçe û dihê zimên. Mina di serihildana Şêx Seidê Pîranî sala 1925'an de, carek din hat xwestin, ku ev dirok li Amedê bê kuştin. Dagirkeriya Tirkan xwest dîrokê disa dubare bike û vegerine. Ji bo rawestandina pêşveçûna dîroka rizgarixwaziya netewî, ku piştî salên 1970'an destpêkiriye, dagirkeriya Tirkan serî da êrişên derî serdemî. Bi hezaran şoreşger û welatparêz dagirtin zindanên Amedê. Pikolî û lêdanên li ser diliyên şoreşger gihandin xalekî wusa, ku mirov ji bo zindanên Amedê êdî nekaribe bi hesanî bibêje "ev zindan in." Ev navdan, wê bibe gotineke ne bes û têrî rastiyê neke. Girtegeha li Amedê, zivirandin zindaneke nemirovatiyê ya hovtirîn û dirinde. Ji bo bidestanîna diliyên şer û ev ixanetê li doza xwe bikin, serî dan hemû azîneyên pêdivî bûn. Ji zindanan, xwestin pêtên xwesipariyê bigihinin hemû birên civakê û teviya civakê teslîm bigirin. Encama ku wê ji zindanan derketiba, wê risteke dîrokî bileyista, risteka ku gihiştibe daxwazên xwe. Berxwedan û xayintî şerekî dijwar û giran li hemberê hevûdu rakirin. Li dijî ixaneta bi hemû derfetan hatibû têkûz kirin, bi xwîna şehidan, berxwedaneke bê nimûne bilind bû. Xwîna **Mazlum DOGAN, Kemal PÎR, M. Xeyri DURMUŞ, Ferhat KURTAY, Elî ÇİÇEK** û bi dehan rêber û militanên dinê, berxwedanê serdestê ixanetê kir. Bêbextî û xwesiparî perçiqî. Peyvajoya dîrokî xwe zivirand ber bi berjewendên rizgariya netewî ve. Ev serfiraziya dîrokî ya berxwedanê, dibin hoyên gelek çetin de pêkhat, ku di dîrokê de kêm caran nimûneyeke weha dikare bê ditin. Ev berxwedan, di dîroka rizgariya netewa Kurdistan de, bû kevirê qonaxeki herî nuh. Her bi vê nolê, taybetiyên serpêhatinî û dîrokî yên vê berxwedanê, nebinkeftina û neşikestina dîroka rizgariya netewî ji ispat kirin. Danîn pêşiya çavan, ku êdî tu kes û tu hêz nikare vê pêşveçûnê rawestine.

Bi riya berxwedana serdemî ku vê serfiraziyê bi destê xwe ve aniye, bajarê Amedê ji bo dilok, lorî, stran û helbestan bû naverokeki herî dewlemend. Bajarê Amedê vê carê bû kelehê berxwedanê, ku di dîroka berê de car-caran bûbû bajareki li wir berxwedanên Kurdan bi xwînê hatibûn şikênandin. Vê carê ji xwîn rijiya, vê carê ji rêberên mezin hatin kuştin, lê vê carê ev tev bûn buhatiya serfiraziyê. Ji ber van sedeman, gava niha kada Amedê tê kirin, hinde birên dîroka me ya rizgariya netewî tên biran, ku xwediyê pêwistiyeke dîrokî ne.

Pir eşkereye, ev rewşa Amedê, ji bo dagirkeriya Tirkan ji, pêwistiyeke mezin di xwe de hildigire. Bi cih kirina waliyê taybetî li Amedê û bi hemû karînan têkûz kirina wî li dijî têkoşina me ya rizgariya netewî, da bikaribe têkoşina me birûxîne, ne tiştekî ji ber xwe ye. Weke di dîrokê de bûye, niha ji dagirkeriya Tirkan, di şerê tunekirina Kurdistanê de, bajarê Amedê ji xwe re hilbijartiye. Ev lewma dibe, ji ber ku dijmin ji rewşa Amedê rind nasiye û dibine. Nola navendekê (merkezekê) ditina Amedê ji aliyê dijmin, bingehên xwe heye. Bajarê Amedê di nivê bakurê-rojavayê Kurdistanê de cih girtiye. Cîranê gelek bajar û êrdimên Kurdistanê ye. Bi gelek bajaran re, bi riyan girêdayî ye. Ev ji hinde berjewend û avantajan pêşkêşî dagirkeriyê dikin. Hilbijartina Amedê weke baregeheke navendî ji aliyê dagirkeriya Tirkan, pêşemîn jarî û tengezariya wê datine pêşiya çavên me. Eşkere dibe, li hemberê serihildanên bi guman li Kurdistanê, di nava tirseke mezin de ye. Tirsa dijmin ji raperînên li Kurdistanê, herî mezin e. Ev hilbijartina dagirkeran, pişta xwe dide hisabên demên dirêj ên li pêşîn. Ji ber ku, ji Amedê, derfetên hesan hene, da mirov xwe bigihîne teviya Kurdistanê. Ne tenê dagirkeriya Tirkan xwe li Amedê bi cih kiriye û baregehên xwe daniye, herweha baregehên NATO ji hene, ku rêkxistina êrişên şirikî ya emperyalizmê ye. Nexwe, bajarê Amedê, ne tenê li dijî Kurdistanê, li dijî gelên êrdimê (Rojhilata Navîn) ji, kirine baregeheke êrişbaziyê.

Lê bili hemû rastiyan, domana li Kurdistanê niha xwe dide xweya kirin, mizgînî ji dide, ku wê bajarê Amedê ji hêzên dijminan bê paqijkirin û wê bikeve destê xwediyên Amedê yên verast. Ji ber ku, **"Êdî hemû rê xwe direjî Amedê dikin..."** Li çiyan, livbaziyên tolehildanê yên pêşmergeyên ARGK hene û, **"Li ser riyan dengên zindanan hildibin..."** Rêberên me yên mezin **Mazlum, Kemal** û **Xeyri** şehid ketin ser axa Kurdistanê, **"Di zindanên Amedê de..."** ji bo, **"Xwîna azadiya me, buka xwînrengîn Kurdistana me..."**

Tivancên doliwgeriya dagîrkerî dijwar dibin

TÊKOŞÎNA ME YA RIZGARIYA NETEWÎ BILIND DIBE

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

■ Gerîllayên ARGK, dest danîn ser 500 mihîyên artêşa dagîrkerên Tirk. Paşê di encama dafekê de bêhtirê deh endamên komeke taybetî hatin kuştin.

Doliwgeriya Tirk a dagîrker û faşîst ketiye nava hejîn û lerzîna mezintir a dîroka xwe. Li kêleka bi berdewamî pêşveçûna têkoşîna serxwebûnê li Kurdistanê, bûyerên navnetewan ên pêwîst ji domana aloziyê bêhtir dilezînin, ku bingehên rejima faşîstî Tirk ji zû ve dikirîtandin. Aloziya rejîme di hemû warên jiyanê de xwe digihîne merheleyên herî pêwîst. Pêşveçûnên li hundur û derveyî welat berê sîstema doliwgeriya Tirkî ji rê derdixinin û dizivirînin aliyekî, ku ne diyar e wê hatin ji bo wan çawa be. Berpirsiyarên rejîmê bi kûranî ji vê yekê dibizdin û di nava wê kefaratê de digevizin, da bikaribin hatina xwe misagor bikin. Ji ber vê pêşketin û rastiyê, doliwgerên dagîrker û ezbeniyên wan ên rê şanî wan dikin, di konjuktura cîhanê ya li pêşiya me de, li cihê Tirkiyê yê nuh digerin.

Sala 1989'an bû salekî wusa, ku rejima dagîrker heya bê gotin paritî û jar ket; hemû çiqilên destên xwe avêtibû wan şikestin; li hemberê pêşveçûnên bi hêvî li wan dinêrî rastî fiyaskoyeke mezin bû û bi vî awahî çarçiv û dêmeneke nuh derkete holê. Di bin hoyên vê rewşa nuh de, gelek tiştên "tabu" û "li ser wan axaf nedibûn an ji destur nebû dest li wan bikeve" ronahîtir bûn, wusa ku rejima faşîst neçare bimîne di vê salê de li ser wan biaxife û li ser wan bide û bistîne. Gelek tişt bûn naverokên diskusiyonan (guftûgotinan). Pir eşkereye, ku di bingehê tengezariya rejima faşîst de têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan rista pêşemîn dileyize. Têkoşîna me ya rizgariya netewî di bingehê sîstema doliwgeriya Tirkî de derz û qelşên mezin vedike û roj bi roj rastiya xwe serdesttir dike. Bili hemû xebatên rawestandinê û avakirina hêtan li pêşiya wê, ev rastî nekarî bê rûxandin û nekarî bê perçiqandin. Ev rastî weke li hundurê welat, wusa jî di qadên navnetewan de, dewleta Tirkî faşîst xistiye di nava rewşeke herî zor û giran de. Ew Kurdistana ku sîstema doliwgeriya Tirkî li ser piyan digirt û di jiyanê de digirt, ango ew Kurdistana kevin a bê deng û serî-çemandî, ji rewşa xwe ya berê bi lez dûr dikeve. Ev jî, ji hemû aliyan ve sîstema doliwgeriya faşîst dilerizîne. Rê ji bo aloziyeke aborî, konevanî, civakî, çandî û jî bo hemû warên din vedike û ev alozî jî, her diçe kûrtir dibe. Kurdistana mirî û bê berxwedan a berê, vê rojê pêşveçûneke ji jiyan û berxwedanê wêdetir ji dijê. Pêşveçûna bingehîn, ku rastiya Tirkiyê ya heyî derdixine pêşiya çavan, ev bi xwe ye. Pirsa bingehîn ji bo doliwgerên Tirkî, ku bi pêwîstiya hebûnê xwe nêzîkê wê dike û dixwaze bi tundî riyên veristinê ji bo wê peyda bike, rastiya Kurdistanê ya vê rojê ye.

Tabloyên weke, "Tirkiye ji vê bêhtir nikare bi şûn ve bê kişandin" tên çêkirin û danîn. Tê gotin û kada wê tê kirin, ku inflasyon xwe gihandiye koçbereke dibindine. Li ser pirsên weke, "Di rojên pêşîn de, di vê cîhana diguhure de, cihê Tirkiyê yê nuh wê bibe kîjan cih" heya bê gotin danûstandin çêdibin û tên domandin. Tirkiye, êdî mîna berê rû ji Civaka Ewrupî ji nema dibîne, ku dixwaze vê civakê bike şirîkê û hevkarê pirsgirêkên xwe. Dewleta Tirk, ku nema dikare rista xwe bileyize û pêwîstiya xwe ya stratejîkî gelekî hunda kiriye, dibe hedefê gelek êrîşan û hevîrê gelek nexweşiyê û kêşan jî. Serê sîstema împeryalîst Emerîka Bakur (USA), bi qozên weke "Pirsa Ermeniyan" ûhw., dixwaze dewleta Tirk bêhtir ji bo hinde delametan bilezîne û di kar de bibezîne. Kin bê gotin, bê şik û guman, statuya dewleta Tirk a niha bi lez û bêhtir perçe dibe.

Xalekê din heye, ku bala mirovan dikişîne ser xwe: Ew bivetiya (tehlukeya) ku hatina dewleta Tirk dike xeterê (tehdît dike), xwe ji pêşveçûnên navnetewan hêdî hêdî bi dûr dixe û ji wan cuda dibe. Bi van gotinan em dixwazin vê bibêjin; pêşveçûnên xwe li welatên Rojhilata Ewrupa didin şanikirin û qonaxa pêwendiyên Rojhilat û Rojava, pêwîstiya stratejîkî ya dewleta Tirk di cîhana Rojava de kêmtir dikin û eşkere dibe, ku her biçe ev pêwîstî wê kêmtir jî bibe. Ji ber vê rastiyê jî, ew pêşveçûnên navnetewan mîna di eniya pêş de tên şanikirin û dikin pirsgirêkên pêşemîn û bi vî rengî armanc tê danîn, da ew pirsa bi bingehî zorê dibe ser dewleta Tirk, ger ji bo demekê jî be, nekeve pêşiya çavan û li ser wê axiftin neyîn kirin. Ji ber ku rind tê zanîn, tiştê hatine dewleta Tirk gav bi gav ber bi tunebûnê ve dibe, têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan bi xwe ye. Pêşveçûna tenha û tenê, ku neynika rast a dewleta Tirk li hundur û derveyî welat dide teyisandin, ev têkoşîn e. Lewma ji dewletên împeryalîst serî didin xebatên rastkirin û sazendiyên nuh, di pêwendî û têkiliyên xwe de yên bi dewleta Tirk re. Rastiya Kurdistana niha, ku Partiya me PKK afirandiye û pêşvedibe, derdor û çembera van pêwendiyan avadike. Êdî dewleta Tirkî di eniya împeryalîst de ketiye nava rewşeke wusa, ku nekarîbe hemû daxwazên rista xwe pêkbîne, û bûye weke gunehkarekî parsek i mezin. Împeryalîzm, êdî baş têgihiştiye û xwe gihandiye wê encama zanînê, da bibîne, nikare bersivên arîkariyên leşkerî, konevanî û aborî bistîne, ku bi şêweyeke mezin pêşkêşî dewleta Tirk dike. Em dev jê berdin ku bikarîbin têkoşînê tune bikin, ev arîkariyên tund nekarin bilindbûna têkoşîna rizgariya netewî ji hêdîtir bikin. Kehniya sedemeka xebatên êrîşbaz ên karvanî yên welatên împeryalîst li dijî Partiya me, ku têkoşîna rizgariya netewî pêşvedibe, di vir de xwe dide xweya kirin. Êrîşbazên împeryalîst serî didin wan bikaranînên bê mejî, ku dewleta Tirk nekarîbû di wan de biserkeve û jêhatî be. Niha ew vêca dixwazin vê daxwaza gemar biserbixin. Lewma bala xwe nadin qanûn û zagonên xwe bi xwe jî. Weke ev jî ne bes be, hinde zagonên taybetî jî danezane dikin û ev armanca likîdasyona (hilweşandina) Partiya me datînin pêşiya xwe. Di vê sedsala bîstan de, ku niha em ber bi dawiya wê ve diçin, ev konevaniya êrîşbaz, di koçbereke neditî de tê domandin. Di vir de, divê her kesek rind bibîne, ku xeta têkoşîna rast, şoreşger û raperîvan a PKK, wê encaman bi destê xwe ve bîne; herweha, divê her kesek bizanibe, pêşengê serxwebûna Kurdistanê Partiya me PKK, wê statukoya împeryalîst bê guman perçe perçe bike.

Di van demên dawiyê de, jarî û tengezariya konevanî ya dewleta Tirk, dijbihê ya "Dewra Fetretê." Ji ber ku, ne-mafdarî û ne-dadiya rastiya doliwgeriya rejima heyî, bi şêweyeke hişktir, di demokrasiya tê kuştin de xwe zelal û ronahî dike. Xulamê doliwgeriya faşîst Turgut Ozal, bi riya politîkayên mîna yên Bizansiyan û hilebaziyê, ji bo serekkomarê hat hilbijartin. Ev kesê ji aliyê piraniya gel nedihat xwestin û bi şêweyeke fermî gel piştgiriya wî nedikir, da bikaribe ji hisabên guneh û sucên xwe ji xwe xilas bike, xwe ji bo vê funksiyonê bi sextekarî da hilbijartin. Lê eşkere ye, ev leyîstok ne tenê ji aliyê Turgut Ozal hatiye leyîstin û bikaranîn; ev ne leyîstokeke wusa ye, ku wî tenê bi serê xwe pêkaniye. Senarîstên vê leyîstokê ew kes in, ku hevsarê Turgut Ozal di destê xwe de digirin. Bi xwe ev jî, perçeyeke aloziyê ye, aloziya ku avahiya polîtîkî ya dewleta Tirk dixe bin xeter û zoriyan. Zelal e, ev ne leyîstokeke ku ji şêweya "toto" hatiye leyîstin û ev ne "leyîstina qumareke" bi zanîn e. Ev rewşeke wusa ye, ku tenê wê jarî, neçaretî û tengezarî derêxine holê.

Weke tê zanîn, di sedsala 18.'an de, hemû şax, çeng û zendên imparatoriya Osmanî ya navendî, ku xwe dirêjî Ewrupa û Efrîkayê dikiran, li hemberê pêşveçûna kapîtalîzma ku li Rojava feodalîzmê belav dikir û dikuşt, yeko yeko hatin şikênandin û jî rayên xwe ve hatin hilkişandin. Mîna vê, vê rojê jî, şaxê sîstema doliwgeriya Tirkî yê li Kurdistanê tê tewandin û badan. Cih bi cih jî, dengê şikestina şaxî, destpêkiriye xwe bide bihîstandin. Lê belê di vir de cudahiyeke pêwîst xwe dide şanikirin; bi hinde entrîka û komployan di nava rewşa hoyên baş, destda û rêdar de, li ser kavilên imparatoriya Osmanî ya perçe û belav bûbû, dewleta Tirk hat avakirin. Lê vê rojê, ji aliyekê, hemû hoyên hene li dijî dewleta Tirk in; ji aliyê din jî, li hemberê wan, hêzekî mîna PKK heye, ku Kurdistana xwespar û bêdeng gihandiye rêberekî serdemî. Li kêleka van jî, cîhana împeryalîst bi çi rengî nikare serî jî bide tewandin. Belê; dewleta Tirk ku temenê xwe jî mêj dagîrtiye, wan rojên mirin û binaxbûna xwe di tariyên dîrokê de êdî dihejmêre; lê vê carê bi rengekî wusa, êdî tucaran nekaribe disa biveje. PKK, amadekarê vê hatina tarî ya dewleta Tirk e. PKK, wê vê karguzariya xwe bê rawestan û bêbirrin bidomîne û bi jêhatîbûn bigihîne encamê.

Dûmahîk di rûpela 17'an de

Bîryara dîrokê berdan e

DAWEYA PKK LI ALMANYA ROJAVA DIDOME

Daweya Kurdên şoreşger ên polîtîkvan roja 24'ê Cotmehê 1989'an li bajarê Düsseldorfê destpêkir. Weke tê zanîn, Kurden polîtîkvan ji aliyê împeryalîzma Almanya Rojava bi hevkariya dewleta Tirkî dagîrker, di encama komployekê de hatibûn girtin û hin jî girtîne. Ev komplo, li dijî têkoşîna serxwebûn û azadiya Kurdistan û pêşengê vê têkoşînê Partiya me PKK, birêveketiye. Daweya ku bi navê, **"Daweya PKK li Almanya Rojava"** tê navdan, daweya mezintirîn e, di dîroka Almanya Rojava de. Kurdên polîtîkvan ên di vê daweyê de tên pirsyarkirin, ev in: **Ali Haydar Kaytan, Selahattin Erdem, M. Sait Yildirim, Meral Kidir, Selahattin Çelik, H. Hayri Güler, Yasemin Gedik, İbrahim Kadah, Hüseyin Çelebi, Mustafa Erbil, Erol Kedik, Ali Aktaş** û **Ali Sapan.** Herweha li kêleka **Ali Saçik, Bozan Oztürk** û **Hasan Engizek**, Kurdên bi navên **Ekrem Güngoze** û **Kemal Güngoze** jî di vê daweyê de tên pirsyarkirin.

Daweya PKK li Almanya Rojava di bin haziriyên parastinê yên mezin de destpêkir. Di rojên berî destpêkirina daweyê de, li gelek bajarên Almanya Rojava, polisên Almanya Rojava êrîşan birin ser gelek malên welatparêzan û komeleyên wan. Daxwaz ew bû, awira gelemperî bixin bin hinde posîdeyan û bi riya weşanan, bi mirovan bidin pejirandin, bi rastî jî ev dawe, daweyeke "terorîstî" ye. Bi vî awahî hat xwestin, arîkariyên welatparêzan û awira gelemperiya pêşveçûyî û demokratîkî ji bo Kurdên girtî bê rawestandin. Weşanên Tirkî jî, ji bo daxwazên wê û kampanyê bi çalakî xebitîn û karên aktîfî girtin ser xwe. Berî dawe destpêbike bi rojekê, rojnameyên Tirkî bi sernivîsên weke, *"Li Almanya Rojava alarima PKK!"*, *"Di diroka Almaya de daweya terorê ya mezintir!"* ûhw., dilxweşiya xwe anîn zimên.

Hin di roja yekemîn a mehkemeyê de derkete holê, ev dawe komployeke û ji binî xwe li ser bingeheki mafdar û dadî bilind nake. Ji aliyê din jî, Kurdên polîtîkvan di bin hoyên nedemokratîkî û nedadî de, derêxistin pêşiya mehkemê. Lê ger berxwedana girtiyan a bi biryar û ger jî xwepêşdanên protestoyê yên welatparêzên Kurdistanê, demokratên Tirkiyê û pêşveçûyên Ewrupayî, senaryoya împeryalîzma Almanya Rojava rûxandin, ku dixwestin weke daxwazên berjewendên xwe vê senaryoyê bigihînin encamekê. Ev pêşveçûn rewşê guharandin, bûn dijbûneke mezin li hemberê împeryalîzma Almanya Rojava.

Girtiyên Kurd, di mezelên ji camê panzeran de ku berikan derbas nakin, derdixinin pêşiya dadgehê. Hoyên dadgehê nedemokratîkî ne û li gora daxwazên dilxwaziyê, tên bikaranîn. Wergervan bi dewleta Tirk ve girêdayî ne û hevxebatkarên dewleta Tirk in. Bi zanatî ev wergervan ji kesên vê nolê hatine hilbijartin. Ji ber ku wergervan kesên vê nolê ne, gotinên girtiyan rast wernagerinin an jî bizanabûn çewt dikin û naverokan dizivirînin. Herweha wergervan, bi hinde bizavên provokasyonî, dixwazin posîdeyên xwe li komîsyona dadgehê bikin. Dîsa bi livên provakasyonî yên curbecur, daxwaz tê şanî kirin, da çûyin û rotaya mehkemeyê ber bi aliyên dinê ve bizivire, û bi gelek navîngan mehkeme bi posîdeyên giran ve bê girêdan. Li hemberê van bikaranînên ne dadî û ne xwediyê bingehekî mafdar in, di serî de polîtîkvanên Kurd, dadwerên (abukatên) wan û şopdar serî didin hinde bizavên protestoyan. Dadgeha bi vê nolê destpêkiriye, ji niha ve ketiye nava jarî û tengezariyekê. Rê nabîne, da bikaribe karê xwe pêş ve bibe. Heya roja rojnameya me **"Berxwedan"** ketî çapê, hemû rojên dadgehê bi bûyer û rûdanan derbas bûn.

Dûmahîk di rûpela 18'an de

Riya veristinê ne otonomî tenê serxwebûn e

"KONFERANSA PARÎSÊ" MIRÎ JI DAYIKA XWE BÛ

Di navbera rojên 14 û 15'ê Cotmehê 1989'an de, di bin navê **"Kurd, Mafên Mirovan û Kesbûna Netewî"** li bajarê Parîsê welatê Frense, konferansek çêbû. Konferans, ji aliyê *"France Liberte - Saziya Azadiyan li Frense"* û *"Malbenda Kurdî li Frense"* bi hevkarî hatibû amadekirin. Kesên rast û rast kargêriya konferansê dikiran û birêvebir bûn, ev in: Jina Serekkomarê Frense Danielle Mitterrand, Serokê Aksiyonên Mirovî li Frense Bernard Kouchner û Wezîrê Karên Derveyî yê kevin li Frense û endamê kevn ê Komîsyona Civaka Ewrupî Clande Cheysson. Herweha li kêleka pisborên ji Emerîka Bakur (USA), Îngiltere, Almanya Rojava û hinde welatên împeryalîst ên mîna van, çiqasî welatfiroşên Kurd ên bi navûdeng hebin tev, di konferansê de cihê xwe girtin, cihê ku ji xwe re baş dîtibûn!

Ev konferans dixwest, weke mirov ji navê wê jî têdigihîje, kesbûna Kurdan û perçiqandinên mafên mirovan li dijî Kurdan, binirxîne û lê bikole. Belê, ev daxwaza derewîn hat diyar kirin! Lê rastî, ev ne bilî qalikeke, ku dixwaze armanc û hedefên polîtîkî, binixîmîne û bikaribe kêrî vê bêtin. Nexasim dema kin a piştî konferansê bi xwe, têrî vê rastiyê kir, da şanibike ev wusa ye. Ji ber ku berjewendên polîtîkî hebûn, her hezekî împeryalîst, xebat û têkoşînekê di domana konferansê û piştî wê de birêvebir, da

Dûmahîk di rûpela 19'an de